

Dosledna zagotovitev
uporabe materinsčine

N aše čitatelje vedno zani-
ma, kako se ravna z na-
rodnostnimi manjšinami
v drugih državah zato, da lah-
ko primerjajo svoj položaj z
njihovim. O doslednem izva-
janju v ustavi zagotovljenih
prav manjšinskih pravic v so-
sedni Socialistični federativni
republik Jugoslaviji smo že
večkrat pisali. Danes pa hoče-
mo seznanimi naše bralce z ze-
lo zanimivim člankom, ki je
izšel v zadnji številki teden-
skega glasila "ZKJ pod naslo-
vom "O narodnostih v statu-
tih delovnih organizacij" in ki
ga je napisal znani poznavalec
manjšinskih narodnostnih
vprašanj Koča Jondić. Članek
je važen zlasti zato, ker kaže,
kako socialistična država teži
tudi v pogledu manjšinskih
narodnostnih pravic za dosled-
nim uveljavljanjem načela o
narodnostni enakopravnosti ne
samo z republiškimimi zakoni,
okrajnimi in občinskimi statu-
ti, temveč tudi s statuti delov-
nih organizacij — tovarn, pod-
jetij, združenj itd. Ti statuti se
namreč prav sedaj na podlagi
nove ustave sestavljajo ter je
zato vprašanje zelo aktualno.
V naslednjih vrsticah objavl-
jamo iz Jondićevega članka
njegove glavne misli.

«Ustava SFRJ — piše član-
kar — je določila osnovna na-
čela za upoštevanje enotnih
socialističnih družbeno-eko-
nomskih odnosov v proizvod-
nji in enotna načela delitve
ureščenega družbenega do-
hodka. Po teh načelih zgolj
delo in rezultati dela določa-
jo materialni in družbeni po-
ložit delovnega človeka, ne-
odtujljiva pravica do samo-
upravljanja v delovni organizaci-
ji pa mu zagotavlja udeležbo
v sprejemanju sklepov in
vseh najbolj bistvenih vpra-
šanj proizvodnje in delitve. Da
bi uresničili tak enoten polo-
žaj delovnih ljudi v družbeno-
ekonomskih odnosih glede na
razlike v narodnostni pripad-
nosti in jeziku, to je, da ne-
znanje jezika večine zaposlenih
ne bi bil razlog za neenakoprav-
nost v enotni socialistični u-
reditvi, je ustava posebej do-
ločila pravico vsaki narodnosti
— narodnostni manjšini do
svobodne uporabe svojega je-
zika, pospeševanja svoje kul-
ture in ustanavljanja organizaci-
j, ki naj bi zagotovile uresni-
čitev te pravice, republiškim
ustavam in zakonom pa je pre-
pustila, da lahko določajo se
druge pravice posameznih na-
rodnosti (čl. 43).»

«Ustava SR Srbije je obveza-
la delovne organizacije, ki so
v njih zaposleni tudi pripad-
niki drugih narodnosti, naj s
svojimi statuti določijo pogo-
je, s katerimi bo omogočeno
tem pripadnikom uporabljati
materinsčino v delu organov
upravljanja, ter da določijo
tudi pogoje in način objavlja-
nja splošnih aktov delovne
organizacije prav tako v teh
jezikih (čl. 85). Po statutih
avtonomnih pokrajin so de-
lovne organizacije dolžne pre-
pisati tudi s svojimi statuti
ali s posebnimi odloki obseg
in način vodenja adminis-
tracije.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vesele velikonočne praznike!

HUDA ELEMENTARNA NESREČA NA SKRAJNEM SEVERU AMERIKE

Katastrofalen potres na Aljaski

Več sto mrtvih in ranjenih ter ogromno razdejanje - Veliki morski valovi
so z vso silo butali ob ameriško obalo na Tihem oceanu in prizadejali
ogromno škodo - Potres je dosegel 11. stopnjo Mercallijeve lestvice

FAIRBANKS, 28. — Včeraj ob 17.37 po krajevnem času (da-
nes ob 4.37 po srednjeevropskem času) je bil na Aljaski mo-
čan potres, ki je terjal veliko človeških žrtev in je prizadejal
ogromno škodo.

Okoli 5. ure po krajevnem času (ob 16. uri po srednjeevro-
pskem času) so se potresni sunki ponovili.

V popoldanskih urah je guverner Aljaskе William Egan iz-
javil, da meni, da je potres povzročil od 500 do 600 človeških
žrtev. Dodal je, da je položaj na Aljaski strahoten.

Najbolj so bila prizadeta
vsa majhna pristanišča ob o-
bali, v številni mesta Anchorage.
V tem mestu, ki je najbolj
prizadeto, se je okoli 50 hiš
sesedlo v morje. Evakuirani so
morali dve bolnišnici, medtem
ko so v tretjo bolnišnico lah-
ko sprejeli ranjence. Letališ-
ča tega mesta so neuporab-
na. V vojaškem oporišču El-
mendorf se je porušil hangar
na letala, ki so bila močno
poškodovana. Mesto so začeli
evakuirati. Pristaniško področ-
je ribiškega naselja Valdez,
približno 150 milj vzhodno od
Anchorage, je bilo hudo po-
škodovano zaradi podmorskega
potresa. Prav tako je bil
hudo poškodovan kraj Homer,
južno od Anchorage na polo-
toku Kenai, in tako tudi kraj
Whitehorse v bližini kanad-
skega področja Yukon.

V Kodiak City, t. j. na otoku,
ki je v Aljaskem zalivu, pribli-
žno 250 milj jugozahodno od An-
chorage, je ameriška vojska
mornarica odredila takojšnjo e-
vakvacijo tamkajšnjega pomor-
skega oporišča iz bojazni pred
velikimi valovi, ki jih je povzo-
čil potres. Vsi prebivalci v bli-

zini morja so zbežali na bližnje
vrhove. Vodovodi so bili poško-
dovani, porušil se je tudi en
omol.

Kakor javlja seizmološki za-
vod washingtonske univerze, je
bil epicenter potresa v bližini o-
toka Rat, ob skrajnem delu ve-
rige Aleutinskih otokov. Seizmo-
loški zavod kalifornijske univer-
ze javlja, da je potres dosegel
osmo stopnjo lestvice Richter.
Ravnatelj tega centra je izjavil,
da je bil potres po svoji moči
»redno uničujoč. Pri tem je o-
menil, da sta potres leta 1906
v San Franciscu in potres leta
1960 v Čilu dosegla 8,3 stopn-
je na lestevici Richter.

Na podlagi podatkov, ki jih je
zbrala civilna obramba, je kraj
Valdez popolnoma uničen, dru-
ga ribiška vas Seward pa je v
plamenih. Razen tega je ves ta
del obale trpel ne samo škodo
zaradi potresa, temveč tudi za-
radi ogromnih morskih valov,
ki jih je potres povzročil. Ti
valovi so uničili hiše in ladje
ter ubili mnogo ljudi. V Ancho-
rage, ki je največji obljuden
center na tem področju z nad
200 tisoč prebivalci, je nad 50
hiš zdrknilo po pobočju skup-

no z ogromnimi zemeljskimi u-
sadi. Služba za civilno obrambo
v Fairbanksu je javila, da je
približno 50 odstotkov stanovanj-
skih hiš v mestu Anchorage u-
ničenih. Na mnogih cestah so
nastale razpoke, prebivalstvo
so pozvali, naj hodi na prosto.
Mesto je brez električnega to-
ka, vodovodi pa so hudo poško-
dovani. Vas Yakutat, ki velja za
epicenter potresa, je zajel ogro-
men val, ki ga je povzročil po-
tres. Eden od valov je bil vi-
sok nad sedem metrov.

V nekaterih krajih so nasta-
le razpoke, široke tudi 15 me-
trov. Ljudje, katerih stanovanja
so bila uničena in ki so zbežali
li, so se zatekli v svoje avto-
mobile, da se vsaj delno zavr-
nujejo pred mrazom. Toplomer
kaže 14 stopinj pod ničlo.

Potres je trajal približno štiri
minute in so ga čutili tudi v
drugih krajih ZDA. V Housto-
nu, v državi Texas so ogromni
valovi močno poškodovali lad-
je, ki so zasedrane v pristani-
šču. Prebivalstvo so pozvali po
radiu, naj evakuira področja ob
obali. Visoke valove je potres
povzročil tudi v drugih obalnih
mestih Texasa; valovi so poško-
dovali številne čolne in ladje.

Potres je povzročil celo vrsto
drugih katastrof na raznih po-
dročjih ZDA, zlasti pa ob obali
Tihiga oceana. V Crescent Ci-
tyju je nastala eksplozija zara-
di številnih kratkih stikov, ki
jih je povzročil potres. Pri tem
je bila popolnoma uničena neka

petrolejska rafinerija. Na raznih
krajih mesta so istočasno izbruh-
nili požari. Gasilci ne morejo
gasiti, ker so v mestu nastale
poplave in ker je po ulicah pol-
no ruševin. Vse zveze z drugimi
mesti tega področja so prekinje-
ne. Kakor poročajo, je mesto
polno ruševin.

Na obali Oregona so morski va-
lovi odnesli celo družino. Eden
od otrok je utonil, drugih treh
niso našli, oče in mati pa sta bi-
la ranjena.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Viljem Nanut

Včeraj zjutraj ob 9. uri dopoldne je v bolnišnici S. Giusto
v Gorici po dolgi in mučni bolezni umrl Viljem Nanut iz Stan-
dreža ko se ni dopolnil niti 65 let. Pogreb tega uglednega gori-
škega rojaka bo v ponedeljek 30. marca ob 11.15 iz mrtvaške
kapelice pri cerkvi sv. Justa na Korzu Italija v Gorici, kjer bo
do pogreba ležal na mrtvaškem odru. Od tam ga bomo spre-
mili k zadnjemu počitku na pokopališče v Standrežu.

Kdo je Viljem Nanut bi prav-
zaprav ne bilo potrebno pove-
dati Slovincem v Italiji, saj
so ga poznali naši rojaki od
Mileških hribov preko Gorice
in Beneške Slovenije pa vse
tja do zadnje slovenske vasi
v Kanalski dolini. Poznati in
ceniti so ga tudi Slovenci v
svobodni domovini, pa tudi pri-
padniki druge narodnosti, ki so
imeli z njim opravka.

Pokojni Viljem se je rodil 6.
julija 1899 v Standrežu pri Go-
rici, tej največji in morda naj-
bolj ogroženi slovenski vasi na
Goriškem, ki je dala našemu
narodu že marsikatero zaved-
nega moža in javnega delavca.
Po končani domači osnovni šoli
je šel na učiteljsko v Gorici
ter v prvih letih fašizma na-
stopil učiteljsko službo v slo-
venskih krajih okrog Gorice.
Kot vsakega zavednega javne-
ga slovenskega delavca v Ita-
liji so tudi njega začeli prepa-
njati in ga premestili leta 1927
v Piemont. Vendar pa je tam
vzdržal komaj eno leto. Prišel
je nazaj na Goriško in od tu
odšel v Jugoslavijo, kjer se je
tako vključil v aktivno delo
po raznih prosvetnih in poli-
tičnih krožkih.

Po okupaciji Slovenije se je
vključil v narodnoosvobodilno
borbo na Dolenjskem. Leta
1942 so ga fašisti ujeli in od-
peljali v zloglasno taborišče
smrti na otoku Rabu, kjer je
pokopanih toliko naših ljudi.
Tam je živel in trpel 13 mese-
cev. Po padcu fašizma je po-
stal v tem taborišču eden od
voditeljev internirancev, ki so
se organizirali v Rabski bri-
gadi. S to brigado se je potem
udeležil bojev na Notranjskem,
zlasti okrog Snežnika in Loča.
Pozneje pa so ga zopet ujeli
Nemci in odpeljali v nacistič-
no taborišče Dachau, kjer je
ostal celih 18 mesecev. Tako je
bil pokojni Viljem eden izmed
redkih antifašistov, ki je na
svoji koži preizkusil obe naj-
hujši taborišči fašistov in na-
cistov.

Po končani vojni se je zopet
vrnil v Gorico, ker ga je srce
gnalo med svoje rojake in leta

skih organizacijah na Gori-
škem in tudi izven te pokra-
jine, dokler mu bolezen ni te-
ga preprečila. Med drugim je
bil tudi izdajatelj tednika »So-
ca« do njene združitve s »Pri-
morskim dnevnikom«.

Neutruden in neustrahovan je
bil prisoten vedno in povsod,
kjer je bila njegova pomoč po-
trebna, in je s svojo preprič-
ljivo besedo in z naravnim op-
timizmom kreplil voljo do štu-
ljenja in samozvest pri vseh
goriških rojaki. Z njegovo
presodno smrtjo je nastala
med vrstami goriških Sloven-
cev vrzel, ki bo dolgo zevala
za njim.

Ob tej hudi izgubi izrekata
uredništvo in uprava Primor-
skega dnevnika družini naj-
iskrenejše sožalje, pokojniku
pa, ki nam bo ostal vsor člo-
veka, borca in poštenjaka, pa
miren počitek v domači zem-
lji, kateri je posvetil vse ži-
ljenje.

DANES

Prasnično razpoloženje je včeraj
prekinila tragična vest z Aljaskе,
kjer je včeraj zjutraj izredno mo-
čan potres terjal — po dosedanjih
podatkih — od 500 do 600 človeških
žrtev. Prizadeta so vsa majhna pri-
stanišča ob obali, v številni mesta
Anchorage, ki je najbolj prizadeto
in kjer se je okoli 50 hiš sesedlo
v morje. Od ostalih mest so naj-
bolj poškodovana še Valdez, Ho-
mer ter Whitehorse. Ponesreče-
nim krajem je prispela na pomoč
ameriška mornarica. Poleg škode
od samega potresa je nastala tudi
škoda zaradi ogromnih morskih
valov.

Med ostalimi vestmi pa naj ome-
nimo najprej uradno novice, da bo
predsednik Italijanske vlade Mora
obiskal ZDA od 7. do 8. julija t. l.
na vabilo predsednika L. B. John-
sona, naj pride v Washington na
»delovni obisk«. Druga novica iz
Italije pa je proglasitev stavk za
3. in 4. april na sektorju javnih
nameštencev; stavke je proglasilo
vodstvo »Federatale«. CGIL, ki
poudarja, da ne gre samo za do-
sego zboljšav gospodarskega in
normativnega značaja v korist dr-
žavnih nameštencev, temveč tudi
za to, da pride do dokončnega pre-
loma v politiki za reformo javne
uprave.

Tudi včeraj je ves svetovni tisk
izredno poudaril moskovski obisk
bivšega francoskega predsednika
vlade Faure, ki je imel včeraj do-
poldne razgovore s Hruščovom.
Toda Faure ponovno zatrjuje, da
»ni dobil nobene naloge, da bi iz-
vršil kako poslanstvo, kot je da-
jalo podobne izjave, ko je pred me-
seci obiskal Peking in se je pome-
je izkazalo, da je izvršil zelo važ-
no nalogo za priznanje LR Ki-
tajske.

Proces
v Frankfurtu

»priglasem,
da sem nedolžen!

MOJA BOLEZEN

H. SLESAR

TVOJA BOLEZEN

Na močičku z upadlimi lici, ki je prišel v ordinacijo dr. Craverta, ni bilo nič posebnega. Se manj je bilo na njem, ko je alekel debelo podloženi suknjič pa odložil kravat in srajco.

Barva njegovega obraza je bila rumenkasta, izraz turoben in koščene roke, ki so kot stebelca višale s suhih ramen, so se tresle ko roke starčka. Tožil je o bolečinah v sklepih, o nespečnosti, šumenju v desnem ušesu in slabem vidu levega očesa. Okoli ozkega žvota se mu je vil grd izpuščaj kakor širok pas.

«Mhm, je mrmral dr. Cravert z važnostjo izkušnega praktika, kakšno dolgo že imate ta izpuščaj?»

«Tri ali štiri tedne, je vzdihnil Kunkel, niti me ne sri niti ne peče. Samo na podplatih me ščeeče vsako noč.»

«Ze vidim, da vas bóm moral temeljito preiskati, je z resnim obrazom povedal dr. Cravert.

In preiskal je bolnika temeljito — kolikor je pač vedel in znal. Kajti ordinacija dr. Craverta ni bila ravno najmoderneje urejena. Tudi zdravnik sam ni bil več na višini najnovejših dognanj medicinske vede.

«Ali bi mi ne hoteli predpisati kako zdravilo? Penicilin ali kaj podobnega?»

«Preden vam morem kaj predpisati, moram sam točno spoznati značaj vaše bolezni. Možno je, da — zdravnik je kratko zadržal diha, — izpuščaji so posledica nekega, čim bolj je, da gre za povsem novo, doslej neznan bolezni.»

Nezadovoljen in z nakaznico za rentgenski inštitut v žepu je Kunkel odšel iz ordinacijske sobe. Dr. Cravert pa je še nekaj časa razmišljal in obšel pri svoji misli, preden je poklical iz čakalnice naslednjega bolnika.

Cim bolj je razmišljal v Kunklovih tegobah, tem bolj je bil prepričan, da je po naključju odkril nekaj senzacionalnega. Novo bolezni. Vso noč je prečepel v svoji delovni sobi, premetaval debele znanstvene knjige in mizlično iskal v njih poglavja, ki bi mu razločevala značilnosti Kunklove bolezni. Cim bolj je iskal, tem bolj se ga je pošaloča razburjenje. Kar žarej je v vneim — in upanju, da ne bo našel ničesar. O bolezni, ki je mučila tega Williama Kunkla, ni smel in tudi ni hotel najti ničesar, kajti Kunkel je moral postati samo njegovo — Cravertovo — odkritje, njegova stopnica k slavi.

Cez dva dni se je Kunkel zopet pojavil v ordinaciji dr. Craverta in prinesel cel zavoj rentgenskih slik. Zdravnik si jih je ogledal in ugotovil, da niso odkrile niti najmanjšega vzroka bolezni.

«Torej, gospod doktor?» se je zanimal Kunkel. «Kaj povedo slike?»

«Nič izjemnega. Nedvomno trpite zaradi nečesa novega, nečesa povsem nenavadnega, nečesa edinstvenega. Hotel bi imeti gmo še vašo krvno sliko, kontrolirati presnavljanje in tako dalje, nato bom šele videl. Razen tega — je nadaljeval, medtem ko si je Kunkel počasi in nerodno slačil srajco, — vas bo gotovo tudi zanimalo, da bom o vašem primeru objavil poročilo v strokovnih medicinskih revijah. Mektajate se je zasmel. «Postali boste slavni, mister Kunkel, vi boste prvi človek s Cravertovo boleznijo.»

«S kakšno boleznijo?» je strmel Kunkel.

«S Cravertovo boleznijo, je v ojasneval zdravnik. «Tako jo bom imenoval. Ali bi hoteli dvigniti zdaj lepo roko?»

«Zdelo se mi je, da ne veste, kakšno bolezen imam.»

«No, prav zato sem ji dal tudi ime. Zdravnik je bil dobre volje in je vzel bolniku nekaj kapljice krvi. Kunkel je sprejel to z očitnim negotovanjem, kotički njegovih ust so trzali.

«Tega ne razumem, je prišel znova. «Zakaj imenujete bolezen Cravertovo?»

«Zato, ker je to moj primek.»

«To že, toda vi nimate te bolezni, ampak jaz!»

Cravert se je smejal in stresal krvno preizkušnjo v reagenčni cevki. «To vem, mister Kunkel. Toda v medicini je navada, da se vsaka bolezen imenuje po tistem, ki jo je prvi odkril. A to sem v danem primeru jaz.»

«Vi? Kunklove mislice na bradi so boleljivo zadržale. «Zakaj vi? Jaz sem tisti, ki je odkril bolezen, in končno jo tudi jaz imam. Torej bi jo morali imenovati Kunklovo bolezen.»

«Toda to se ne dela. Gotovo ste že čuli o Parkinsonovi bolezni ali pa morda o Basedowu in o Hodgkinsonovi bolezni. To so same bolezni z imeni zdravnikov, ki so jih prvi ugotovili.»

«To je meni vseeno, se je razburil Kunkel in mahal s svojimi tankimi lakti. To je bila prva

živahnejša kretanja, ki jo je napravil, odkar je bil usmeril svoje korake v ordinacijo dr. Craverta. «Menim, da bi ne bilo pošteno, če boleznijo ne bi imenovali po meni. To bolezen imam jaz, jaz trpim zaradi nje. Zato zahtevam zase tudi slavo.»

«Toda prosim vas, mister Kunkel.»

«Nikarte, gospod doktor!» je zakrkal Kunkel. «Resno vas svarim: ne dajajte moji bolezni svojega imena! Nimate za to nobene pravice.»

«Dvomim, da bi mogli vi odločiti o tem.»

«Tako? Ne jaz?» Kunkel je pograbil svojo srajco in si jo priel naglo oblačiti.

«Za božjo voljo, kaj počenja te?» je zhaljal zdravnik.

«Odhajam! Je strupeno zasikal Kunkel. «Odhajam in nikoli več me ne boste videli. Poiskal si bom drugega zdravnika.»

«Tega vendar ne boste storili! Saj sem že prišel.»

«Nikjer ni zapisano, da si ne smem poiskati zdravnika, ki bo dal moji bolezni tudi pravilno ime.» Pri tem je zavil kravat okoli svojega tankega vratu.

«Kunklova bolezen!» je sopes, medtem ko so njegovi tresoči prsti zavezovali vokal na kravati. «Bolezen Williama Kunkla! Zanj me ne boste ogoljufali, doktor Cravert!»

Rob srajce mu je še vihal iz hlače, ko je Kunkel z naglimi koraki zapušal ordinacijsko sobo. Vrata je tako močno zaloputnil za sabo, da je padla zdravniku reagenčna cevka iz rok. Razbila se je in zdravnik, je kakor omočeni strmel na krvni madež, ki se širil na svetlih tleh.

Za ostali del dneva je bil dr. Cravert s svojimi živci pri kraju. Spet in spet je prebiral prvo stran svojega članka, ki ga je nameraval poslati znameniti medicinski reviji. O besedilu si še ni bil na jasnem, toda naslov je že točno ugotovil: «Poročilo o odkritju Cravertove bolezni.»

Zdaj se mu je zadel naslov kakor sramotilna puščica. Divje je raztrgal rokopis na drobne kosčke in jih vrzel v košaro. Nato se je z vzdihom sesedel v svoj naslonjač. Sen njegovega življenja, ves utop v slavo — vse to je zdaj ležalo v papirni košari.

Ko je zazvonil telefon in je neki bolnik prosil, naj mu sporoči čas, kdaj naj pride na preiskavo, je dr. Cravert mrmral nepretrgljivo izgovor. Prvič od dne, ko je prišel k njemu William Kunkel z vso obširno zbirko svojih bolezni, se je zdravnik zavedel, kako važno bi bilo za njegovo samozvest, če bi se ta bolezen imenovala po njem. Kunkel zanj ni bil več navaden bolnik zanj je pomenil nesmrtnost.

Ponovi se je dr. Cravert odločil. Naslednjega jutra je telefoniral svojemu bolniku: «Mister Kunkel? Tu dr. Cravert.»

«Z vami nimam ničesar več govoriti, doktor. Za jutri sem naročen v univerzitetni kliniki.»

Cravert — zastokal. «Mister Kunkel, opozarjam vas, da nameravate storiti veliko napako. Našel sem pravi način za zdravljenje vaše bolezni. Sami se boste dolžni, da se zdravite pri meni.»

«Toda jaz nimam Cravertove bolezni!»

«Saj tudi nisem nič rekel o Cravertovi bolezni. Ker vam je toliko do tega, da se bolezen imenuje po vas, vam obljubim, da boleznijo ne bom imenoval s svojim imenom, ampak z vašim imenom.»

«To bi zares hoteli storiti?» Rahel dvom je zvenel iz Kunklovega glasu.

«Da, zares. Se vedno nameravam napisati članek, ker mi to nalaga dolžnost do znanosti. Toda če želite, da bodo vaše težave prišle v zdravstveno književnost kot Kunklova bolezen, naj se zgo-di po vaši želji.»

«A kdo mi je porok, da boste obljubo tudi držali?»

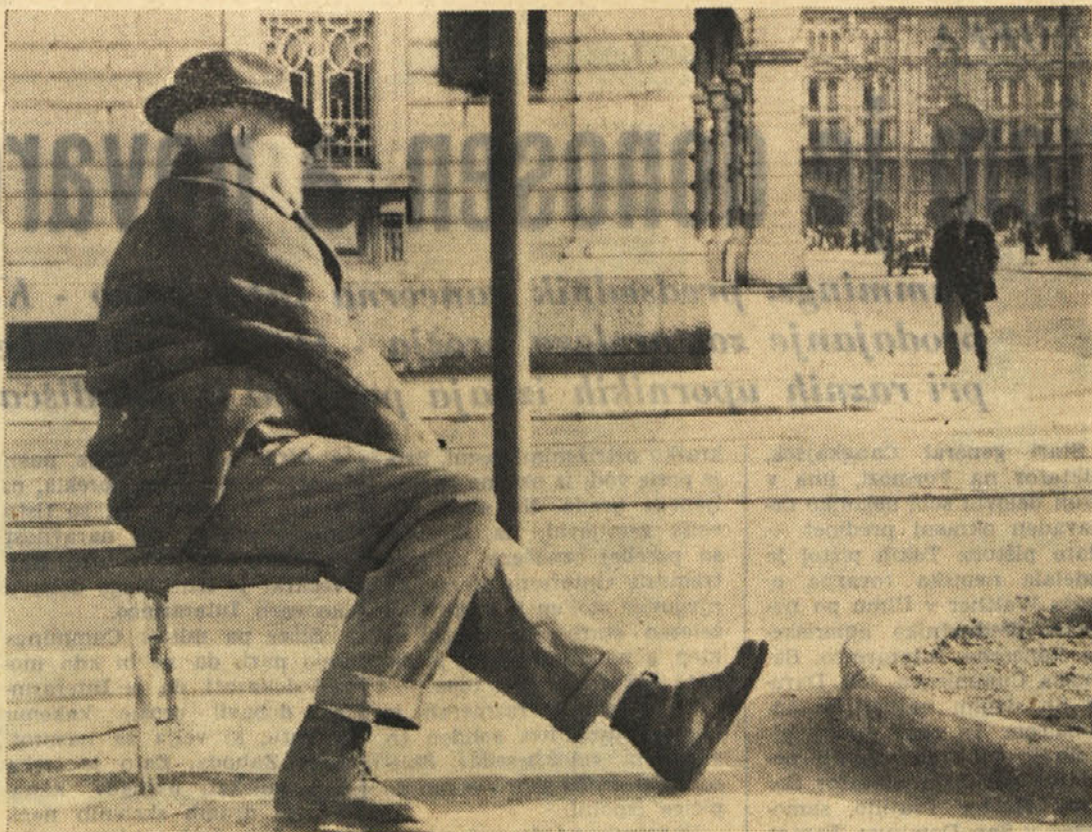
Cravert je zavzdihnil. «Dal vam bom pisarno zagotovilo. In še nekaj. Dal vam bom članek, da ga sami preberete in nato sami odnesete v poštni nabiralnik. Vse bom storil, kar koli želite, samo ne pojdite jutri na univerzitetno kliniko. Pridite k meni!»

Po daljšem molku je Kunkel spregovoril: «Okay, gospod doktor. Dokler ostanete moč besedati.»

Naslednjega dne je Kunkel zares prišel. Po dolgi vrsti preiskav in ugotovitev je prišel dr. Cravert svoje zdravljenje s tem, da je dal svojemu bolniku injekci-

jo...

Nekaj tednov pozneje je stal dr. Cravert pred nabito polno dvorano pozornost poslušajočih zdravnikov. Malo se je odklinal, nato je dvignil roko in važno pripel: «Seveda ima zdravnik večje zadoščenje, če more znanosti pokloniti novo zdravilo namesto nove bolezni. Zato je bilo meni samo dano, da sem v knjigo človeškega trpljenja zapisal novo bolezen — po teh besedah je sledil učinkovit govorniški odmor — «Cravertovo bolezen! Prav tako, kakor je ta bolezen redka, je tudi smrtina — oziroma je bila v tem primeru, kajti moj bolnik William Kunkel mi je umrl skoraj da na rokah, še preden sem mu mogel dati kakšen prašek, nekaj kapljice ali injekcijo...»

Na soncu zgodaj spomladi

(Foto: Jože Dekleva)

ROMAN, KI SE DOGAJA V PORTOROŽU IN PIRANU

Smiljan Rozman se je v «Druščini» pokazal prijeten pripovedovalec

Ostaja pa vprašanje idejne osnove tega obširnega teksta, ki gotovo ne more biti v brezcilnem uživanju, zabavanju, dvorjenju letoviščarkam

Nov slovenski roman, poseben se je roman, ki obravnava sodobno tematiko in ki je delo mladega avtorja, uspešno utrjuječa si pot na vrhove Parnasa, zasluži vso pozornost. Naj zato napišemo nekaj več besed o obširnem (preko 700 strani!) romanu Smiljana Rozmana «Druščina», katerega je v svoji zbirki Nova obzorja pravkar izdala marmorska založba «Obzorja».

Smiljan Rozman ni neznan pripovednik. Toda naj o njem povemo vsaj toliko, da bodo vsi tisti, ki niso tako blizu domači literaturi, vedeli za osnovne podatke o njem. Rozman je doma iz Maribora, kjer se je rodil leta 1927. Ko so okupatorji leta 1941 izselili njegovo družino, je moral sam na delo v Nemčijo. Po osvoboditvi je dokončil učiteljske in je nekaj časa služboval kot učitelj. Pisati je začel že v srednji šoli, nase pa je izrazil željo, da bi se posvetil pisateljstvu. Leta 1958 je izdal roman «Nekdo», za katerega je prejel tudi Prežihovo nagrado. Potem je izdal roman «Obala» in pred dvema letoma zbirko novel «Mesto», ki je bila prav tako nagrajena z isto nagrado. Nov roman «Druščina» bo pomembno prijetno presenečenje, ne samo kot najobsebnostnejši pisateljev tekst, temveč tudi po snovi, katero obravnava na svojstven, ne preveč težak, pa vendar kvaliteten način.

Sicer pa se nam pisatelj v romanu «Druščina» kaže tak, kot ga že precej poznamo iz drugih njegovih del. Kot pronicav, bistvo opazovalec, kot malce ironičen, opazovalec in rahlo satirčen pripovedovalec, resen in šaljiv obenem, kot pisatelj, ki se dotika tudi sodobnih problemov in

ki je obenem nekoliko romantično zanesenjaški. Fredem pa se nam kaže Rozman kot prijeten pripovedovalec, ki ne glede na moderne stile preprosto in prav nič zapleteno pripoveduje in gneto zanimivo snov ter iz ka-leidoskopa ljudi tke zanimivo podobo sodobnega življenja. Tak se nam je Smiljan Rozman pokazal že v svojih prejšnjih delih, zlasti pa v romanu «Obala». Ta je vreden omembe predvsem zato, ker je po snovi in načinu pripovedi precej podobna «Druščini». Toda če je v njem pisatelj roman sestavil iz končal učiteljske in je nekaj časa služboval kot učitelj. Pisati je začel že v srednji šoli, nase pa je izrazil željo, da bi se posvetil pisateljstvu. Leta 1958 je izdal roman «Nekdo», za katerega je prejel tudi Prežihovo nagrado. Potem je izdal roman «Obala» in pred dvema letoma zbirko novel «Mesto», ki je bila prav tako nagrajena z isto nagrado. Nov roman «Druščina» bo pomembno prijetno presenečenje, ne samo kot najobsebnostnejši pisateljev tekst, temveč tudi po snovi, katero obravnava na svojstven, ne preveč težak, pa vendar kvaliteten način.

Pisatelj si je za svoj roman izbral še neobdelano, toda prav zanimivo in hvalno snov: življenje v slovenskem obmorskem letovišču, v Portorožu in Piranu, s posebnim prikazom mladine in njenega udejstvovanja v tekcu ene poletne sezone. Mladi ljudje doma iz enega in drugega kraja tvorijo družino, ki se po svoje izživlja v poletni sezoni. Prva značilnost vseh teh fantov je, da z majhnimi izjemami skoraj nič ne delajo. Druga je, da dan za dnem, noč za nočjo popivajo, ponočujejo in se zabavajo. Tretja lastnost je, da pijančujejo. In zakaj vse to? Da se zabavajo sami in da zabavajo letoviščarke, domače in tu-

je, ki prihajajo na morje na počitnice in katerih dopust ne bi bil popoln, če ne bi bilo poleg morja, jadrana, sonca in plesa tudi ljubezenskih dogodivščin. Nekateri od fantov iščejo tudi materialnih koristi, večini pa gre vendarle za zabavo. Seveda se vsi ti člani družine precej razlikujejo med seboj. Eden je delavec, preprost fant, ki že zaradi neznanja jezikov ne more tek-movati z ostalimi. Eden od njih, bodoč barski plesalec, se je specializiral na starejša letoviščarke in jih materialno izkorišča. Se slabša pa sta dva druga, ki kradata ribe v rezervatu in jih droga prodajata, ponosi pa vlamljata v hotelske sobe. Eden spet je nerodnej, ki pa ob srečanju z lepo Svedinjo doživi svojo resnično ljubezensko zgodbo. Osrednja osebnost družine pa je študent Marjan, ki pa je od vseh fantov najbolj kompliciran osebnost. Njega mučijo različni problemi nezrelega človeka, ki jih skuša rešiti z nebrzdanim, seksualnim izžlivanjem. Z lepo Italijanko doživi pravo ljubezen, ko pa pride do konflikta, zabrede v brezupje in v njem zagrabi zločin. Poleg fantov nastopa v romanu seveda celo zela deklet in žena, ki s temi fanti ponočujejo, se z njimi kupa-jo in doživljajo ljubezenske dogodivščine. Srečamo pa še vrsto drugih oseb, od godbenikov, milicnikov, natakarev do tujih in domačih letoviščarjev, tako da roman izveni kot podoba cel-ke galerije likov v vrenju po-čitniškega vzdušja.

Roman «Druščina» lahko označimo kot uspešno delo, ki ga je vredno brati. Rozman je spreten fabulist, ki zna zanimivo pripovedovati. To pa je nedvomno že veliko. Res da je morda malce dolgovzen, da se morda nekateri podobni prizori ponavljajo in da morda kako krajanje ne bi bilo odveč. Toda vse, kar je napisano, predstavlja vendar zanimivo zgodbo. Če po Rozmanove junake podrobneje razčlenimo, pa je vendar vprašanje, če so vsi povsem prepričljivi. Nekateri ostajajo prav gotovo ble-di in neizdelani, vsekakor pre-malo poglobljeni. Zgodbe same so prikazane jasno in razumljivo, čeprav avtor marsikje pretirava in karikira. Morda nas tudi ko-nec, po dogajanju v vsem ro-manu, s svojo tragiko preseneti. Toda Rozman se v tem delu vendar kaže kot dober pozna-valec lahkotnega in površnega počitniškega življenja z izrazitim poslušom za njegov posebnosti utrip, za njegove drobne radosti, razočaranja in minljivosti.

Vendar pa ostaja kljub temu vprašanje idejne osnove tega teksta. Ali je bil avtorjev namen dati z romanom samo zani-mivo zgodbo ali pa pokazati na poseben problem obmorske mladine? Ali je vprašanje brez-cilnega uživanja, zabavanja, dvorjenja letoviščarkam in takega materialnega izkoriščanja pro-blem mladine v obmorskem kra-ju? Dovoljmo. O tem lahko so-di le dober poznavalec tamkajš-njega življenja. Toda skoraj bi rekli, da avtorju ni šlo toliko za

prikaz in literarno obdelavo pro-blema, kot za plastično podobo svojevrstnega in za literarno oblikovanje hvalnega življen-ja, ki ima sicer tudi svoje tem-ne strani, ki pa ni tako črna. Vsekakor ima podoba, ki jo je naslikal Rozman, tudi globlje re-snice, poleg sončnih tudi temne strani. Je pa ta podoba zani-mivo prikazana, lepo pripovedova-na in kljub temu, da ni preglo-boko zajeta, vredna branja.

Sl. Ru.

A. P. ČEHOV:

UMETNOST OSVAJANJA

Ce vam je všeč sopraga dru-ga, in jo želite osvojiti, lahko posrežem z naslednjimi nasveti: nikar se ne izrogažite! Vplivajte nanjo od daleč. Ta reč je podobna hipnozi. Ne sme vas videti, temveč čuti. Po-dobna kakor zajec čuti pogled kačice...

Ce srečate njenega sopraga na ulici, ga povprašajte: «Kako gre vaši ženi? Dražestna, očarljiva dama. Hudo mi ugaja!»

«Hm, pripominjate zadovoljni so-prog, sin kako ste jo opazili?»

«Mar se vprašujete? Takšno trdno, poetično bitje! Zakonski mo-žje se prozaični in tega ne razume! Idealna ženska. Takš-na bitja potrebujemo danes: lepa, polna življenja, polna pa vendar skrivnostna. Kadar takš-ne ženske ljubijo, storijo to z vsem srcem.»

Soprog pride domov in pravi: «Ljubica, danes sem srečal Ivanova. Strahno te je hvalil. Pravi, da si lepota, skrivnostna na kakor sfingaj Bog vedi, kakš-ne neumnosti je še kvasila!»

Kmalu zatem znova srečate so-proga.

«Dragi moj, pravite, večeraj sem bil pri znamenitem slikarju Rjepinu. Neki knez je naročil pri njem sliko. Kdo premože prave plačati zanj. Slikar išče primeren model. Zdel se mi je, da napotiti k vaši soprogi, vendar nisem imel dovolj poguma. Vaša soprega je ženska, kakršno išče slikar!»

Ko se soprog vrne domov, re-če ženi: «Dragica, ta Ivanov je pravi posebnec. Pravi, da si klasična lepota!»

Komaj soprog odide, se pogle-da žena v zrcalo in ves čas misli na vas: čemu neki trdi, da sem klasična lepota, se sprašuje. Zatem se vsake četrte ure pogle-da v zrcalo in nenehno misli na vas...

«Slučajna srečanja» s sopro-gom se ponavljajo. Po enem tem srečanju se soprog vrne domov ter pozorno pogleda svojo ženo.

«Čemu me tako ogledujete?» ga vznemirjeno vpraša žena. «Kakšen čudovit tič je tale Ivanov! Pravi, da imaš eno oko temnejše kot drugo. Tega sploh nisem opazil!»

Žena spet stee k zrcalu. Ivanova sem srečal v gledališ-ču, pripoveduje soprog. «Ne razumem, mi je dejal, čemu vaša soprega s tem obrazom, s to pričesko, gudovito postavo in sladkim glasom ne stopi v gledališče. Ko bi ne bil tako za-poslen, je rekel, bi vam jo ugrabil!»

Uboga ženska ima slednjč le še eno željo, da bi vas videla, saj ste možki, kateremu bi ra-da zaupala vse svoje drobne skrivnosti.

Toda vi se ne prikazete. Izogibate se ji. Ze celo večnost je niti ne vidite, toda vaš sladki, mu-

Dijaki!

Knjige iz zbirke

KONDOR,

so za vas zelo ko-

ristne, obenem pa so

zelo poceni.

Sl. Ru.

V SEZONI SAMIH NOVOSTI V STALNEM GLEDALIŠČU

Prijetne in jedko poučne dogodivščine odraslega Ostržka le niso mogle ogreti

Noviteta, ki jo je pretekli to-rek uprizorilo tržaško Stalno gledališče, je samo delno zadov-lijala občinstvo, pa čeprav je vse bovala vse sestavine, ki jih za-hleva sodobno odrsko delo, to je delo, ki se skuša polemizirati po-staviti pred sodobno stvarnost. Vrh tega je avtor, ki je tudi ra-stopil v glavni vlogi, znal poži-viti skoraj vse prizore svojega dela s pristnim, zelo prefinje-

nim humorjem in z zabljivo, a vedno utemeljeno in dostojno ironijo. In vendar se nismo mogli ogreti za prijetne in jedko poučne dogodivščine odraslega Ostržka, ki se v začetku osvobodi svoje lesene, lutkovne po-nanosti in se spreneni v prave, ganljivo poštenega človeka, ki ga svet nato skvari in s tem avtomatično vključi v vr-ste konformirane družbe. Precej

časa smo se zaman spraševali, kaj pravzaprav še manjka delu, da bi nas mogle preperiti, če so njegovi posamezni sestavni deli le popolnoma v redu in tu-di estetsko povsem sprejemlji-vi za gledalca, ki je voljan raz-zumeti slog smelega odrskega govorice mladega avtorja. Sele pri-zor ob vislicah v začetku dru-ga dejanja nam je končno dal ključ, s katerim smo mogli rešiti estetsko uganko, ki se nam je vsilila že ob prvih stavkih dela. Razumeli smo namreč, da je Franceschi napisal svojo «do-stojno pravilico z živimi lutka-mi iz neke umske nuje, ne pa iz poetične, in da smo prav za-radi tega pogrešali v njegovih likih in tudi v zgodbi tisto res-nično ganjenost spričo obdelane snovi, brez katere se literarno delo, pa naj bo še tako dobro in slogovno neoporečno, ne more spremeniti v umetnino. Kar torej manjka Franceschijevi «pravilnici», je v bistvu poetič-na neposrednost in to je res pra-va škoda, ker je v vsakem dru-gem pogledu res zelo zanimiva in učinkovita. Slog je na pri-mer vreden največje pozornosti, saj se — prav tako kot Fo-lev — naslanja na najboljšo in najpristnejšo italijansko komedijsko tradicijo, ker upošteva vse bogate pridobitve komedije «del-arte» in jih plemeniti s sodob-nimi prijemmi razjedljive satire na duhovno revščino naše civil-izacije.

da je zato njegov lik tudi igral-ski zaobljesti in popolnoma pre-pričal gledalce. Prav vsi oden-ki Ostržkovega lika so tako pri-šli do plastičnega izraza in prak-tično določili igralski ritem osta-njim odskrim osebam: Zelo dobro se je živčevali v posebno vzduš-je dela tudi modrijani Gilfranco Baroni, Mimmo Lo Vecchio in Gio-rgio Valletta, ki so alegorično predstavljali puhlost družbenih zakonov in ničevost konformiz-ma. Toda tudi Adriana Innocen-ti in Clara Zivianoff sta mnogo prispevali k ustvarjanju surre-alne dimenzije, v kateri se zgod-ba odvija. V ostalih vlogah so se z običajno pridnostjo in pri-zadovolnostjo odlikovali zlasti Li-dia Braico kot Mimi, Roberto Paoletti kot Rabelj in Carlo Mon-tagna kot Predsednik in Delo-dajalec.

Režiser Massimo de Vita, ki pa je tudi nastopil kot igralec, je z zelo pitčimi odskrimi rekvi-ziti in s skromnimi scenograf-skimi pripomočki dal predstavi pečat velike stilne enotnosti, ki je mnogo prispevala k temu, da se je prav od začetka pa do konca ohranila na odruska napetost, ki izhaja iz besedila. Da bi to lepše dosegel, se je od-povedal mnogim ceninim efek-tom, ki bi sicer popestrili igr-o, a bi jo po drugi strani odvleli s prave poti.

Uboga glasba in za duho-vite songe je poskrbel sam av-tor Vittorio Franceschi. Scene in kostumi Gustava Bonore in Lu-ciana Conti so bili dostojni. Več pa tudi niso mogli biti, ker so se morali popolnoma podrediti av-torjevi in režiserjevi strni v misli.

Kot igralec je Franceschi ide-alno podal osrednji lik odrasle-ga Ostržka in drugace seveda ni moglo biti. Poudariti pa je tre-ba v tej zvezi, da je pokazal ne-običajne igralске sposobnosti in

Stalno gledališče v Turinu je pred dnevi uprizorilo Sartrovo dramo «Umazane roke». Isto delo pripravljata tudi Slo-vensko gledališče v Trstu v režiji Jožeta Babiča. Na sliki: Paola Quattrini (Jessica) in Gianni Santuccio (Hoederer)

L. M. Škerjanc
prejel Herderjevo
nagrado

Dunajska univerza je podelila slovenskemu skladatelju Lucijanu Mariju Škerjancu za njegovo izredno umetniške dosežke nagrado Gottfrieda von Heiderja za leto 1964. Ta nagrada, ki so jo leta 1963 podelili, je namenjena »pogitvi in pospešanju kulturnih zvez z zahodno in južnoevropski-mi narodi, podeljuje pa se osebnostim, ki so z gledno prispevale k ohranjanju in bogatjenju evropske kulturne dediščine v smislu mirovnljubne sporazumevanja med narodi. Poleg Škerjanca so nagrado prejeli še poljski literar-ni zgodovinar, avtor znamenite knjige o Shakespearu (lani je iz-šel njen prevod tudi v Beogradu) dr. Jan Kott, jugoslovanski umet-nostni publicist Otto Bihač Merin in profesor varaskega univerza dr. in dr. h. c. Stanislaw Lorens. Od slovenski podelitvi nagrad 15. maja na dunajski univerzi bodo izvajali tudi skladbo L. M. Šker-janca.

NASLEDNIKI SIRA BASILA ZAHAROFFA

Trgovanje z orožjem je donosen, a nevaren posel

Cummings, predsednik koncerna Interarmco - Kupovanje in prodajanje zastarelega orožja - Orožje «sovjetskega porekla» pri raznih upornikih izhaja povečini iz skladišča Interarmca

Slika nam kaže angleškega filmskega in gledališkega igralca Alberta Finneya ter dunajsko igralko Sento Berger v prizoru iz filma «Zmagovalci». V njem igra Finney vlogo ruskega vojaka. Finney živi zelo bohemsko, toda ga ne smatrajo za «jezega mladeniča». Angleži pravijo, da je ta 26-letni mladenič pravo odkritje ter mu napovedujejo sijajno bodočnost in ga primerjajo s Laurencem in Guinnessom. Računajo tudi, da bo v kratkem prejel «Oscarja». Kot pravega «genija» so trdili njega izključili iz šole, ker se sploh ni hotel učiti.

Stari general Cangkajsek, diktator na Formozi, ima v svoji delovni sobi nekoliko ne-navadnih okrasnih predmetov — zlato pištolo. Takih pištol je izdelala nemška tovarna orožja Walther v Ulmu po naročilu predsednika ameriškega koncerna Interarmco, Samuela Cummingsa, 150. Daru je jih svojim najboljšim odjemalcem. In prav enako pištolo je dobil za spomin nekdanji kubanski diktator Batista, Hektor Trujillo, samodržec v San Domingu, Ferner Tubman, liberijski predsednik, Jakob Arbenz Guzman, nekdanji predsednik Gvatemale in še drugi dobri klienti, posebno v Latinski Ameriki.

POSLOVANJE SAMUELA CUMMINGSA

Mister Cummings trguje z orožjem. Kupuje novo orožje, a tudi manj ali bolj zastarelo. Vse prav lahko spravi v denar.

Cummingsu ni treba ščuvati narodov drugega proti drugemu, da bi se začeli vojskovati in da bi on tako laže prodajal svojo «robo», kot je to počel njegov predhodnik sir Basil Zaharoff, ki je bil največji trgovec z orožjem vseh časov. Dandanes se državni udari in nemiri, upori in podobne mednarodne krize kar vrstijo same od sebe. Kot na tekočem traku. A ko se kje kaj vname, so Cummingsovi agenti že na mestu in brž postrežejo sprtima strankama z orožjem «po želji».

Samuel Cummings je star 37 let in je pravi tip poslovnega Američana. Eleganten, gibčen, spreten in resen s

kratko ostrizenimi lasmi. Svoje posle vodi iz okusno opremljenega urada. Na steni visi velik zemljevid, na katerem so posebej označene njegove trenutne «interese sfere». Za njegovim stolom je postavljen železen staroški viteški oklep, a na pisalni mizi je bogato okrašen model topa.

V normalnih razmerah je mister Cummings soliden trgovec in «možbeseja». Sklenjene pogodbe skoro vedno do plicice izpolni.

Naročnik naide pri mistru Cummingsu največje razumevanje za vse težave, ki jih uteseni imeti v zvezi z dobavo orožja. Toda, če mu navede primerno pristanišče, bo naročeno blago prav gotovo ob dogovorjenem času tam. Mister Cummings že sam posrbi za prevoz in razkladanje.

Seveda pa mister Cummings nered tvega. Če snovna, da je nespornik njegovega naročnika v boljšem položaju in bo zmagal, bo rade dobil orožje niemu. Še vendar nihče ne more zahtevati od mistra Cummingsa, da bi postal pri takih sporih žrtv in bi trmel izjembo. Torej, je v takih, lahko se reče, izjemnih primerih, ne izpolni pogodbe. Drugače pa vedno.

V Cummingsovih skladiščih je ogromno orožja. Z nemškim orožjem bi z lahkoto opretili celo divizijo. In prav toliko je tudi sovjetskega orožja, s katerim bi prav tako lahko popolnoma opretili sovjetsko divizijo.

Ko vrših beremo, da so pri kakih upornikih, gverilcih ali podobnih bojevniki na Bliznjem ali Daljnem vzhodu,

v Afriki ali kje drugje, našli orožje sovjetskega porekla, ni s tem še rečeno, da so tisto orožje poslali tja naravnost iz kake sovjetske tovarne. Največkrat je tisto blago dobavil koncern Interarmco.

Sicer pa mister Cummings zelo pazi, da ne bi kdo mogel dokazati, da je Interarmco dobavljal orožje kakemu klientu, ki velja za nasprotnika Zahoda. Zato je treba pač poiskati ovinkov, kanalov in drugih skrivnih načinov, da se tudi tako reč zadovolji reši. Ako bi rad poslal orožje za kakega takega, s čimer Ameriki ne soglašajo, tedaj na preputi Interarmco velkodno ta posel kakemu drugemu podjetju. A lahko stavimo, da je tudi tisto podjetje člen Cummingsove verige.

VELIKE RIBE ZRO MALE

Trgovanje z orožjem je sicer donosen, a prej ko slej nevaren posel. Prav posebej velja to za male trgovce. Samuela Cummingsa se prav gotovo ne bo upal nihče dotakniti.

● PAUL STAUFFER, trgovec iz Züricha, je postal žrtv tega nevarnega posla. Našli so ga mrtvega pred njegovo garažo s petimi luknjami v glavi. V ženo je imel pisarno Samuela Cummingsa, s katerim ga vabi, da bi se povezal z njim. Stauffer pa je takrat že bil v stiku z alžirsko osvobodilno fronto. A nje dobavitelji so imeli kaj težko in nič kaj varno življenje.

● MARCEL LEOPOLD, švicarski trgovec z orožjem, je izgubil svoje življenje na kaj čuden in nenavaden način. Njegova specialiteta je bilo trgovanje z najmodnejšim orožjem. Kdove kaj, toda nekega dne se je sredi glavne ulice v Ženevi nenadoma zgrudil. Bil je mrtel. A poleg njega so našli puščico, zastrupljeno s strupnim strupom kurara.

● OTTO SCHLUTTER, velitrговец iz Hamburga je za las ubežal smrti. V svoji garaži je skupaj s svojo materjo vstopil v avto. Toda, preden je odprl vrata, je se stopil ven nekaj pogledat. In prav tisti trenutek je zagrmelo. Avto je eksplodiral. Sam je potem še dolgo bil v nezavesti, a je okrevl. Njegova mati pa je izgubila življenje.

Podobnih primerov «nereš», ki so doleteli trgovce z orožjem, bi mogli še dolgo navajati. Vsekakor pa je za to dovolj za dokaz, da je ta posel prav zares nevaren. Velike ribe žro majhne, pači! Zadržite čase pa je malih rib čedalje manj. Druga za drugo so izginile v nenasišnem žrelo koncerna Interarmco.

Preden je postal mister Cummings nesporni gospodar na svetovnem tržišču za orožje, je bil tudi on sam eden malih. Tudi on je začel čisto «pri tleh». Vendar pa si je znal pomagati. Najprej je delal kot pomočnik v neki newyorški trgovini z orožjem. Potem pa je odpotoval v državo Latinske Amerike, kjer je prodajal orožje, ki ga je ameriška vojska, zaradi zastarelosti zamenjala z modernjšim. Tako se je seznanil s razmerami na tem področju, z odjemalci in si je ustvaril dobre zveze.

Poznavalci sodijo, da ima danes Interarmco najmanj 100 milijonov dolarjev dobička na leto. Sicer je tako ocenjevanje zelo težavno. Interarmco ima namreč nakupovalne orožje najnoveše izdelave, a tudi zastarelo. Države, ki svojo vojsko opremljajo z modernim orožjem, prodajo tisto, ki so ga imeli prej. In kupec je skoro vedno Interarmco. Tako je npr. ta koncern odkupil od ameriške vojske vse orožje, ki ga je zaplenila v Nemčiji po drugi vojni. In naključje, ali ironija je, da je Cummings prodal nemškemu Bundeswehru strojno nemške izdelave iz leta 1942, ki so jih Nemcem zaplenili Amerikanci.

ODJEMALCI ZA STARO ŽELEZO

Mister Cummings kupuje, kar količkar diši po orožju. Ne samo zastarelo, temveč tudi popolnoma zarjavelo in neuporabno. A tudi s tem ima dobiček. Tako predvsem «obisti» tržišče, da nastane prostor za moderno orožje. In tudi tisto zarjavelo železje se pri njem spremeni v zlato. Najprej so tu različni zbiralci, ki plačujejo ogromne vsote za to, da izpopolnijo svoje zbirke s posameznimi kosi starega orožja. Zanje je pripravil pestro ilustrirane kataloge, ki jih pošilja po vsem svetu zbirateljem orožja.

Potem pa je tu tudi Hollywood. Ko je potrebno pri snemanju kakoga filma orožje iz kake zgodovinske dobe, grejo ponj h Cummingsu.

V Kongu so streljali s Cummingsovim orožjem. V Egiptu so pokale Cummingsove puške in bombe. V Južni Afriki s Cummingsovim orožjem zatirajo črnce in v Sudanu služijo enakemu namenu tudi Cummingsovo orožje.

In cene? Morda se bodo zdale pretrane. Toda Arbenz je plačal Cummingsu puške, katere je on odkupil od ameriške vojske po 50 centov, po 4 dolarje!

Zato je Cummingsu lahko darovati takim klientom zlate pištole.

Po svetu je vedno kje streljanje. Sedaj tu, sedaj tam. A orožje, s katerim se ti ljudje pobijajo, gre povečini skozi Cummingsove roke. A njemu se to ne zdi prav nič grodo, sramotno, umazano. On o tem pravi takole:

«Trgovanje z orožjem je kot vsako drugo trgovanje, kot kupecvanje s kavo, s sladkorjem, s milom!»

S. A.

Mrve in drobiž

★ ČUDNO TELE

Dogaja se, da včasih pride na svet tele, ki je bolj podobno spaki kot živemu bitju. Z dvema glavama, s petimi nogami, s samo enim očesom ipd. Sedaj pa so holandski živalorejski strokovnjaki začudeni sprico nenavadnega telčka, ki ga je povrgla krava na neki kmetiji v Albergu na vzhodnem Holandskem. Telček je sicer popolnoma normalno razvit, samo glavo ima smirno. Res je zadeva zagonetna. Kdove, če jo bodo razrešili.

★ AMERIŠKI UČENJAKI SO ODKRILI MEDICO

Znanstveniki na Cornell univerzi v mestu Ithaca so razglasili svetu, da so odkrili «doslej neznanu, a nenavadno krepčino pljavo — medico. A ne vedo, da le njim ni bila znana mi pa dobro vemo, da so jo znali pripravljati že naši davni predniki — stari Slovani. Ti, tile ameriški univerzitetni profesorji so, res nekoliko izboljšali to pljavo in ji z dodatkom vitaminov tudi občno povečali hranilno vrednost. V Ameriki je med razmeroma poceni, ker farmarji naravnost prosijo čebelarje, da bi pripeljali svoje čebele na njih farme na pašo. Potem pa jim še dajo dobro odškodnino. Poljedelci namreč dobro vedo, da je opravištev odvisna največ od žuželk. A če opravištev ni, tudi sadja ne moremo pričakovati.

★ GOJITELJ KANARČKOV IN MOLJEV

Ljudje, ki se navdušijo za kako žival in ji z največjo ljuboznostjo streejo, jo negujejo in bi ji najraje nudili največje ugodie, so nemalokrat pravi čudaki. Mnogi pa, ki vsaj svoj prosti čas posvečajo samo svojim ljubim živalicam, pri tem bolj ali manj po naključju, pridejo včasih do presenetljivih odkritij, ki so potem koristna tudi za znanost. Aldo Marchi se posveča prav posebnim vrsti gojenja živali: kanarčkov in moljev. Za kanarčke bi človek še nekako razumel, toda za molje... Molji so prišli v hišo gospoda Marchija v resnici po naključju. V neki suknji, ki pa je bila prav kmalu došla uničena. Lahko si mislimo, kako se je Aldo trudil, da bi te male požrešne škodljivce uničil in prenal iz svojega doma. Poskusil je menda prav vsa znana sredstva, a ni vse nič pomagalo. Nenadoma, spet po naključju, pa je videl, da neki kanarček naglo zobje molje, ki so zašli v njegovo bližino. Jaj je nato molje lovit in jih dati tudi drugim kanarčkom. In res! Vsi so zelo pohlepno požirali mrvice. Šinilo mu je v glavo, da bi bilo pametno to izkoristiti. Zato je izdelal nekakšno kletko, v kateri ima sedaj molje. Hranji jih z raznimi odpadki volnenega blaga. Molji se zelo naglo množijo. Sedaj jih ima že okoli 2 milijonov. Kaže, da njegovim kanarčkom ne bo tako hitro zmanjkalo hrane.

★ PIŠTOLA - BRIZGALKA

Zenske so včasih prav v zadregi, ko se morajo otepati nadležnih vsiljivcev, ki jim ponujajo razne usluge, ali pa jih celo z nesramnimi opazkami zalijo in nadlegujejo. Kako naj bi se jih šibka ženska ubranila? Neki Anglež je sedaj sestavil posebno brizgalko v obliki majhnega samokresa. Se najbolj je ta pištola podobna otroški igrači. Tisti, ki so videli, kako ta igračka deluje, trdijo, da je zelo učinkovito orožje. Pištola je napolnjena z neko viskozno tekočino. Kadar hoče ženska odpoditi kakoga vsiljivca, brizgne vanj nekaj tekočine iz pištole in pred njim bo imela za vselej mir. Barvilo je namreč zelo težko očistiti bodisi s kože bodisi z obleke.

★ NOGE VREDNE MILIJON DOLARJEV

Za toliko je zavarovala svoje lepe noge filmska igralka Angie Dickinson. Tako lepe in dragocene noge je do sedaj imela samo še slavna Marilyn Dietrich. Lepa Angie je imela precej opraviti, preden je dosegla, da so največje zavarovalnice na svetu sprejele to zavarovanje. Dobro vedo, kolikšno tveganje je to zanje. Vsak hip si lahko lastnica teh dragocenih nog izpahne gležnji ali si poskodoje pogosto ali dobi kakšno drugo okvaro. Njena vloga zahteva namreč, da se mora mnogo gibati in počenati take reči, da so njene noge neprestano v nevarnosti. Sedaj, ko je pogodba podpisana in polica plačana, je lepa Angie lahko brez skrbi.

★ CVETLICE V ŠKATLI

Posiljanje cvetlic na večje razdalje je bilo doslej skoro nemogoče. Saj nobena odrezana rastlina ne ostane sveža več dni. A holandski cvetličarji so sedaj menda le našli način, da bo moč obdržati odrezane cvetlice tudi po več dni sveže. Cvetlice položijo v posebne škatle, ki jih zavijejo v plastiko. Ko je vse to neprodušno zaprto, vbrizgajo skozi ovitek z injekcijsko iglo stisnjen zrak, z dodatnim kisikom in precej vodne pare. Zatem se še enkrat vse neprodušno zapre. Na ta način se cvetlice ohrani popolnoma sveže več dni in ga je moč poslati tudi po pošti.

Veljaven od 29. marca do 4. aprila

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ta teden vam bodo nudile obilo zadovoljenja osebe, s katerimi ste že dolgo časa vezani. Pomagale vam bodo gnotno in vas moralno podpirale ter vam dajale pametne nasvete. Ne izgubite izpred oči svojih najbolj važnih načrtov, saj jih lahko uresničite.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Venera in Mese v vam zagotavljata prijetne dneve. S svojim čarom boste dosegli neprisiljivo ne uspehe ljubeznih bo popolnoma zavladala vašemu srcu ter boste zaupali tudi v ljubezen drugih. Pojdite v družbo prijateljev, ki vam bodo pomagali tudi rešiti neko vprašanje.

DVOJČKA (od 21.5. do 20.6.) Ta teden boste mnogo potovali. Nekateri osebe bodo tudi imele priliko za sklenitev novih poznanih. V ljubezenskih zadevah bodite zelo previdni. S prijatelji pojdite ta teden vse gladko. Storitve vse mirno in premišljeno. Srečen petek.

RAK (od 21.6. do 21.7.) Čustveno življenje bo precej razgibano in ljubezenski odnosi se bodo poglabili in utrдили, če se ne boste predajali malodušju. Čas je zelo ugoden za razne načrte, ki jih nameravate že dolgo časa uresničiti. Ne siliti v spore s svojimi predstojniki.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ta teden bo precej malih sporov in nerazumevanj. Zato boste s težavo vzpostavili prične stike. Imeli boste vtis, da niste več ljubljani, toda to bo bolj vaše osebno mnenje kot odraz dejanskega položaja. Imeli pa boste mnogo uspeha na delu ali v poslih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Polozaj planete ljubezni je ugoden. Zato ne kvartite ugodnih prilik samo zato, ker niste gotovi, kakšna so čustva ljubljenih oseb. Ne pozabite na valjilo, ki ste ga nameravali poslati že dolgo časa od tega. Ne ozirajte se na razne malenkosti.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ta teden bodo vaša čustva naskakovala negotova. Dvomili boste o vsem in ne boste vedeli, kako naj bi se obnašali. Neko novo znanstvo vas utegne spraviti v neroden položaj. Ne razburjajte se preveč, če ne pojdete vse gladko z vašimi narci.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Čustveno življenje ta teden zelo razgibano. Svoje srčne odnose boste lahko poglabili in okrepili. Mnogo oseb si bo pridobilo tudi nove prijatelje, ki pa bodo nekakaj vsiljivi. Izkoristite priliko za uresničenje svojih načrtov.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Trenutno so osebe, ki jih imate radi, fizično ali duševno zelo oddaljene. Moralni se boste potrudili, da vzpostavite nove stike. Skušajte opraviti tiste obiske, ki jih že tako dolgo odlagate. Vplivne osebe vam bodo skušale pomagati.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Mali nespornami utegnejo povzročiti napet položaj, ki vam pojde na živce. Ne bodite preveč zaprti vase in ne ogibajte se družbe. Čeprav ne bodo vaši bližnji kazali na vaše zadeve dovolj razumevanja, potrpite, saj se bo vse izboljšalo.

VODNAR (od 22.1. do 19.2.) Trenutno boste zelo vznemirjeni in zelo se vam bo, da je z vašimi čustvenimi odnosi nekaj narobe. Zato boste zapadli malodušju. V odnosih z družino bodite potrpežljivi in strplni. Razine male posle opravili kar mimogrede. Srečna sobota.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Planeti so vam glede ljubeznih zelo naklonjeni in preživet boste še mnogo vednih in veselih dni. Tudi nova srečanja vam bodo nudila obilo veselja in zadovoljenja. Čas je zelo pomemben in zahteva od vas mnogo paunje, osredotočenja in tudi realizma.

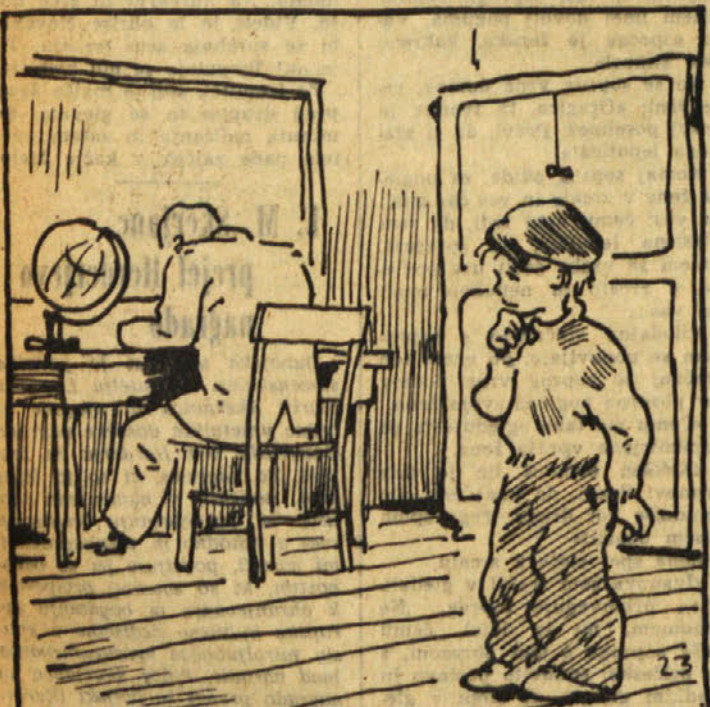
RIŠE Vlado Pirnat

Storžkove pustolovščine

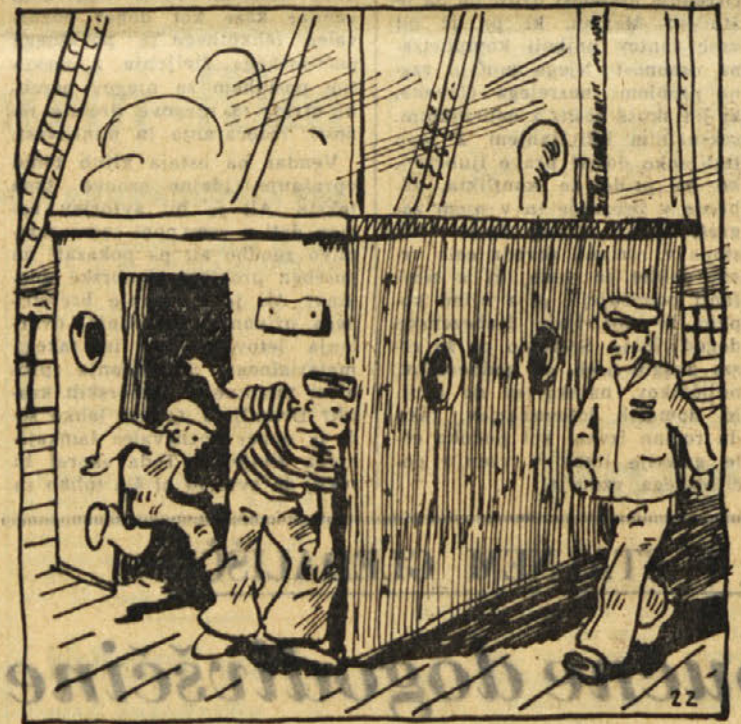
PIŠE Josip Jesih

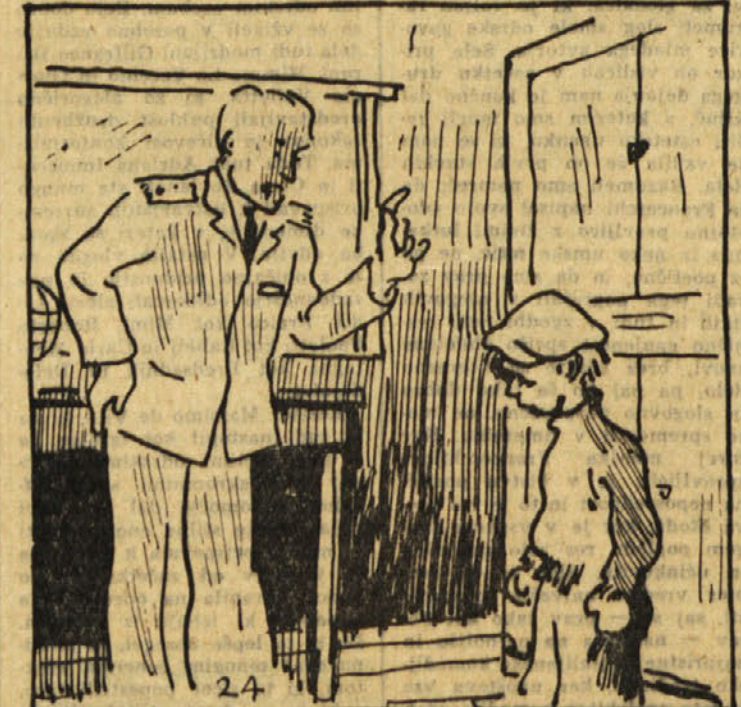
Naslednje jutro je vstal Storžek s trdnim skiepom, da bo marljivo, kot je bil prejšnji dan. In res, vsa čistilna dela je opravil popolnoma sam. Jovo pa ni bil umazan. V znak pohvale mu je večkrat stisnil v roko kakšno dobroto. Stasoma sta postala nerazdružljiva prijatelja. Jovo mu je nekoč celo dejal, da mu bo zelo dolgčas, ko bo odšel. Kapitan je dvakrat prišel v kuhinjo pa mu ni nikoli uspelo zaspati Storžka, ker jo je detek vedno pravočasno popihal.

Takrat je zbral ves svoj uplanelni pogum in jo s trdnim korakom mahnil h kapitanu. Naj bo, kar bo, si je rekel. Ko je vstopil v kapitanovo kabino, je le-ta sedel za mizo in nekaj pisal. Storžek ni vedel, kaj naj stori. Najraje bi pobegnil. Daleč. Daleč. In vendar mu sedaj ni kazalo ničesar drugega, kakor da mirno počaka na kapitanovo dobro voljo. Kapitan se precej časa ni odlepil pogleda od papirja. Storžek, ki je bil iz minute v minuto nestrpnejši, je posiljeno zakašljajal.

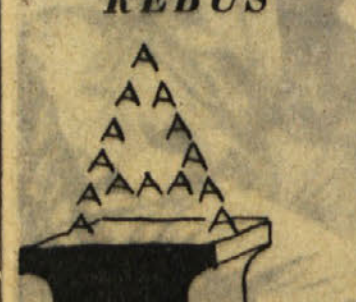

Levi delež pri njegovih pobegih so imeli ostali kuhinjski pomočniki, ki so ga vedno pravočasno opozorili na nevarnost. Storžek je dobro vedel, da se dolgo časa ne bo mogel več skrivati pred očetom. Se posebno zato, ker je ladja plula s polno paro in je bila vsak dan blizu Gibraltarju. Do Gibraltarja pa se mora javiti očetu. Je že tako, toda očetuve nagle jeze, ki je ni slabo poznal, se je prav posebno bal. Zato je odlašal in odlašal do zadnjega možnega dne.

Kapitan je slednjič dvignil oči in jih strogo zaplel v Storžka. Storžek se je tako prestrašil tega pogleda, da je dobesedno zatrepetal. Slutil je, da pride sedaj na vrsto najhujše, kar je že od doma tako dobro poznal. «Kaj počenjaš tu?», kar je že od doma tako dobro poznal. «Kaj sin pred njim. Storžek je, kakor tat marmelade, ki ga je pri kraju zasledila mala sramežljiva pogledal v tla in iztisnil skozri zobe: «Hotel sem vsaj enkrat pluti s teboj. Zato sem se vtihotal na ladjo!»

REBUS

Rešitev iz prejšnje številke: POLEMKA

NAŠA ZEMLJA

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA ZA NAŠE PODEŽELJE Št. 3

Živinoreja v Beneški Sloveniji je zdaj v obupnih razmerah

Lahko bi redili 20.000 krav - Z visokimi davki so zadušili mlekarne

Da je bila živinoreja vedno hrbtenica gospodarstva Beneške Slovenije, se vsi strinjamo. Prav tako je jasno vsem tistim, ki so se ukvarjali z našo gospodarsko problematiko, da bi živinoreja lahko bila vir neprecenljivega bogastva za naše prebivalstvo, če bi se izkoriščale vse stvarne možnosti, ki obstajajo za njen razvoj. Kljub tem dejstvom pa število živine obupno pada pri nas. Preveč dolga bi bila obravnava, če bi našli vse vzroke, zakaj niso izkoriščene vse možnosti za razvoj živinoreje po naših vaseh in zakaj število živine tako obupno pada iz leta v leto. Zato bomo omenili le nekatere.

Med prvimi vzroki je značaj živinorejcev samih, ki so sužnji svojih starih tradicij, nasprotni uvajanju vsakršnega tehničnega in higienskega izkustva, posebno glede krmljenja živine. Drugi vzrok, ki je povezan s prvim, je ta, da se ni nobeden potrudil, da bi naučil naše živinorejce boljše ali modernerje gojenja živine. Ne smemo pozabiti, da nam pada število živine tudi zaradi emigracije. Ker zmanjkuje delovna sila, ostane namreč vsako leto več travnikov nepokošenih. Če pa zmanjka krma, in pri nas je glavna krma seno, se mora živina prodati. Eden izmed glavnih faktorjev, da smo prišli ob takšno bogastvo, ki je predstavljala živinoreja, pa je ta, da je zmanjkala živinorejcem korist za gojitev živine. Do tega je prišlo zaradi gospodarske politike, ki jo izvajajo odgovorne obla-

sti v korist monopolov, kateri dušijo vse, kar ni z njimi povezano. Ta politika je prišla najbolj do izraza v obdobju naših številnih mlekar, ki so cvetele po vseh gorskih vaseh in ki so jih s prevelikim obdavčevanjem zadušili v korist videmskega monopolističnega konzorcija za mleko. Samo v občini Dreka so zadušili tri takšne mlekarne in sedaj morajo dreški kmetovalci prodajati mleko videmskemu konzorciju po ceni, ki jo ta določa. Se pred nedavnim so plačevali dreškimi živinorejcem od 42 do 45 lir liter mleka. Meseca januarja so jim ga končno plačevali po 57 lir liter, a smo še daleč od spoštovanja dekreta, ki ga je izdal videmski prefekt, da bi morali plačevati mleko po sto lir liter.

Evo zakaj smo zgubili v zadnjih desetih letih na tisoče glav živine. Od leta 1952 do 1959, na primer, smo prišli v samih 7 občinah vzhodne Benečije ob 1.619 glav živine. V zadnjih petih letih pa smo jih zgubili še toliko več, saj je znano, da se je izselilo iz gorskih vasi na desetine družin v Furlanijo ali v inozemstvo. Zanimivo bo za nepoznavalca naših razmer, da smo imeli 1857. leta, to je pred sto in sedmimi leti, 5.800 glav živine več kot danes. Toda pogoji za rejo živine so danes mnogo boljši kot pred sto leti, saj, razen drugega, takrat je bilo mnogo gozdov, ki so jih potem kmetje iztrebili in spremenili v travnike.

Iz podatkov, ki smo jih nabrali 1961. leta, smo ugotovili,

da bi lahko redili v Beneški Sloveniji 20.000 krav, ki bi dale toliko mleka bi lahko dobili, po takratnih računih (računali smo po 40 lir liter mleka) 800 milijonov lir; po današnjih cenah pa dve milijardi lir, kar bi podeseterilo letni povprečni dohodek naše prebivalstva.

Kot se vidi, nismo, oziroma ne bi smeli biti, takšni reveži kot smo. Imamo bogastvo, pa ga ne znamo izkoriščati in nihče nam ni pomagal, da bi ga znali in mogli izkoriščati. Nasprotno! Pomagali so nam uničiti, še kar smo imeli. Zato pri nas obupno pada število živine, propada kmetijstvo in se prazni kmečke vasi.

IZIDOR PREDAN

Iz starih tržaških kronik

Leta 1478 je »donna« *Chiara Pellegrini iz Trsta darovala svoji sestri Frančiški dve posestvi, eno v vasi »Coludrovica«, drugo v vasi »Samatovize« *pri Devinu.**

Pozno je prišla pomlad. Da ne bodo samo polne roke dela, ampak tudi sadov: »Srečno!«

MINISTER ZA KMETIJSTVO:

«Živinoreja mora predstavljati hrbtenico italijanskega kmetijstva»

V Rimu je bila v prvi polovici marca konferenca vodilnih funkcionarjev ministrstva za kmetijstvo, ki ji je predsedoval minister za kmetijstvo Ferrari Aggradi.

Na konferenci so precej razpravljali tudi o problemu živinoreje in krme. Minister je poudaril: »Živinoreja mora biti naša osnovna obveznost. To je sektor, na katerem smo najbolj zaostali glede na druge evropske države in na razvoju trga. Toda to je tudi sektor, na katerem je danes možno delovati s perspektivami

večjega uspeha. Zaradi tega ga imamo za prvenstvenega pred vsakim drugim in bomo vanj osredotočili našo največjo skrb in napore. Pozval je vse kmete, naj vložijo vse svoje sile za razvoj živinoreje in je obljubil: »Dali bomo vso pomoč, ker bo živinoreja morala predstavljati hrbtenico italijanskega kmetijstva. Ob zaključku konference pa je minister dejal, da je treba probleme kmetijstva vključiti v splošno načrtovanje.

Mož je prav povedal, toda videli šele bomo, kaj bodo ukrenili na pristojnih mestih.

KMETIJSKA POSEST NA GORIŠKEM

Vse preveč kolonov in spolovinarjev obdeluje veleposestniško zemljo

V zvezi z vojaškimi služnostmi, ki so v zadnjih mesecih in tednih tako razburile javnost na Goriškem, da so morali povabiti na razgovor celo predstavnike obrambnega ministrstva iz Rima, je bilo govora predvsem o škodi, ki jo predstavljajo vojaške omejitve za kmetijstvo na Goriškem in v Furlaniji. Pri tem se je poudarjal položaj naše pokrajine po zadnji vojni, ko je goriška pokrajina izgubila dober del svojega slovenskega kmetijsko-gozdarskega zaledja. Ker so vojaške služnosti zasegle skoro 70 odst. preostale kmetijske površine, si ni torej težko predstavljati, da take omejitve ovirajo sleherni razvoj te panoge.

V svojem sedanjem obsegu ima goriška pokrajina 47.376 hektarov površine; od tega odpade na kmetijsko-gozdno površino okrog 33.890 ha in od tega 18.014 ha na orno zemljo. Kar se prebivalstva tiče, šteje pokrajina po podatkih zadnjega štetja 139.702 prebivalca; od teh jih je aktivno zaposlenih skoro polovica, ali 55.508, in v kmetijstvu 9.780.

Po njegovi sestavi delimo ozemlje pokrajine na tri področja, in sicer:

RAVNINSKO PODROČJE, pod katero spada področje

okrog Krmina, Gradiške, Tržiča in Gradeža ter okrog Gorice same. Tu prevladuje mala kmečka posest, ki jo deloma obdelujejo tudi v najemu. Mala posest zajema okrog 2/3 površine, ostala 1/3 pa pripada srednjim in velikim posestnikom, ki imajo na svojih posestvih ponekod še spolovinarje. Površina tega področja zajema okrog 36.000 ha, pridelujejo pa največ žito, seno ter druge krmne rastline za živino.

KRAŠKO PODROČJE zajema kakih 5.530 ha ter spada vanj poleg občine Doberdob tudi del občin Sovodnje, Fojan in Zagorja. Tudi tu prevladuje mala posest z večjim poudarkom na živinoreji, ker imajo več pašnikov in travnikov.

BRDA obsegajo predel ob meji od Gorice pa do Mirni-ka v občini Dolenje s površino 5.850 ha. Zemlja je tu razdeljena na manjša posestva, ki jih obdelujejo lastniki ali najemniki, poleg tega pa je tudi več večjih posestev s spolovinarji in koloni, odnosno najemniki. Tu prevladuje ta vinogradništvo in sadjarstvo. Te panoge bi se dale še mnogo bolj razviti, če bi imeli dovolj sredstev na razpolago za moderno kmetijstvo.

Po podatkih, ki jih je zbra-

lo pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo, je bilo lani na Goriškem kar 2.055 posestev z manj kot po 1 ha obdelovalne zemlje, 1.471 jih je bilo s posestjo od 1 do 3 ha, 844 od 3 do 5 ha, 1.134 od 5 do 10 ha, 543 od 10 do 25 ha, 55 posestev z od 25 do 50 ha in 34 posestev s po nad 50 ha zemlje. Zanimiva je primerjava med prvimi in zadnjimi. 2.055 malih posestev ima skupaj 968 ha zemlje, 34 velikih posestev pa kar 5.144 ha, ali skoro šestkrat toliko.

Od skupnih 29.781 ha obdelovalne zemlje je last direkt-nih obdelovalcev 12.219 ha, s koloni jo obdelujejo 5.428 ha, z najemniki ali delavci 5.248 ha. Neposredni obdelovalci imajo nadalje v najemu 3.911 ha zemlje.

Iz teh podatkov vidimo, da je zemljiška posest na Goriškem zelo razdrobljena in da vse preveč kolonov ter spolovinarjev še obdeluje veleposestniško zemljo. Poleg vprašanja vojaških služnosti, zantevata ta dva problema kmetijskega gospodarstva na Goriškem nujno in temeljito rešitev, če hočemo, da bo kmetijstvo napredovalo. Upati je, da bo nova deželna ureditev priložnost k ureditvi tudi teh vprašanj.

IVO MARINCIC

KONFERENCA O KMETIJSTVU

Pohvale vredna pobuda miljske občinske uprave

Miljski občinski svet je v okviru občinskega proračuna za letošnje leto odobril tudi izdatek 300.000 lir za organiziranje konference o kmetijstvu v miljski občini. Na konferenci, ki bo po deželnih volitvah, bodo predstavniki kmetov in raznih organizacij, strokovnjaki in zastopniki občinske uprave razpravljali o sedanjih razmerah kmetijstva v miljski občini, o potrebah in perspektivah miljskega kmetijskega gospodarstva v okviru deželnega načrtovanja. Na konferenci bodo po analizi in ugotovitvi sedanjega stanja sestavili predloge in priporočila, ki bodo zelo koristna.

Pobuda miljske občinske uprave je hvale vredna. Dobro bi bilo, da bi miljsko ob-

čino v tem posnemale tudi druge občinske uprave. Pav tako bi bilo potrebno, da bi se za vprašanja kmetijstva od-slej bolj zanimala in zavzemala tudi tržaška občina, ki se za to vejo gospodarstva do sedaj ni skoraj zmenila, čeprav v njeno območje spadajo Kolonkovec, Lonjer, Bazovica, Gropada, Padriče, Trebče, Opčine, Prosek, Kontovel, Križ itd.

Prav glede na deželno ureditev in odločilno vlogo, ki jo bo ta imela v kmetijskem gospodarstvu, bi bilo zelo koristno, da bi take konference sklicali tudi v goriški in videmski pokrajini. Po občinskih konferencah pa bi morali sklicati pokrajinske konference, nato pa zaključno konferenco v deželnem merilu.

PREPOVEDANO, PROIBITO, VERBOTEN!

Jarem vojaških služnosti v deželi

Na področju avtonomne dežele Furlanija - Julijska krajina je 27 tisoč ha površine, ki jo težijo vojaške služnosti. To zelo ovira razvoj industrije, kmetijstva in turizma. Zadevo je te dni od blizu proučevala komisija komunističnih senatorjev in poslancev, ki so

odkrili skoraj neverjetne primere.

Tako se dogaja, da nekje kmet ne sme preorati pašnika, češ da bi njiva ovirala določeno akcijo pehote, drugod ne sme lastnik povišati hiše, ker bi to oviralo strojni- ce; nekje ne smejo razširiti

poti; nekdo si je ob Tilmentu lahko sezidal hišo, toda le pod pogojem, da mu jo lahko vojska poruši kadar hoče, in to brez nobene odškodnine. Večkrat so kmetje v smrtni nevarnosti ko delajo na polju, ali pa sploh ne morejo na polje zaradi vojaških vaj. Veliko število otrok je pohabljenih zaradi eksplozij orožja. Ljudje se izseljujejo tudi zaradi vojaških služnosti, industriji ne marajo tvegati, turisti pa se ne ustavljajo radi v teh krajih.

Nekatere služnosti bodo sicer le ostale, mnoge pa bi

Dobro orodje delo skrajša.

lahko odpravili, ne da bi bila zaradi tega ogrožena varnost države. Vojaške služnosti težijo zlasti prebivalstvo v gorški in videmski pokrajini, na Tržaškem pa znatno manj.

Problem je zelo pereč in zahteva nujno rešitev.

ZADRUŽNIŠTVO

To rubriko vam nudi Kmetijska zadruga v Trstu - Ul. Foscolo 1

Občni zbor kmetijske zadruge

Člani upravnega odbora Kmetijske zadruge v Trstu

V nedeljo, 15. marca dopoldne, je bil v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 redni občni zbor Kmetijske zadruge. Čeprav je imela lani večje stroške, kaže obračun lanskega poslovnega leta 305 017 lir čiste dobička. Po sklepu občnega zbora bodo polovico tega dobička vložili v rezervni sklad, polovico pa v sklad za zadržno propagando.

Občnemu zboru sta prinesla pozdrave in voščila tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk in tajnik Zveze malih posestnikov Marij Grbec. Po raznih poročilih, ki so jih prisotni člani odobrili, se je razvila diskusija, nato pa so z volitvami delno obnovili upravni odbor.

V novem upravnem so sedel: Alojz Markovič, predsednik; Josip Sancin, podpredsednik; Dušan Kodrič, tajnik; Stanislav Škerlj, blagajnik; Marij Grbec, Josip Scheriani, Mario Lenardon, Just Karis in Albin Hrovatin, odborniki.

Med diskusijo je bilo zelo primerno priporočilo kmetom, naj bi pravočasno naročili stvari, ki jih bodo potrebovali. Na ta način bi vodstvo

zadruge lahko naročilo pravočasno razne stvari, ki sicer lahko zmanjka, če je nendaroma veliko povpraševanje.

Kmetijska zadruga v Trstu je bila ustanovljena leta 1945, ima sedež in trgovino v Ul. Foscolo 1, podružnici pa v Ul. Flavija in v Miljah ter šteje nad 500 članov.

Obvestila in opozorila

● Kmetijska zadruga išče za svoje poslovanje dva vajenca, ki obvladata slovenščino in ki nista še stopila v 16. leto starosti.

● Kmetijska zadruga ima v prodaji prvovrsten semenski krompir. (Priporočamo našim kmetom krompir iz Benečije, ki se je izkazal zelo rodovitno).

● V poslovalnicah zadruge lahko dobite piščeta od enega, ali več dni, vseh vrst, holandske ali jugoslovanske pasme (KRAS-jajce iz kokoške farne Pivka.)

● Seja upravnega odbora Kmetijske zadruge bo v soboto, 4. aprila, na sedežu v Ul. Foscolo 1 ob 18. uri.

OD 29. AVGUSTA DO 6. SEPTEMBRA V LJUBLJANI

Mednarodna vinska razstava

Letos bo od 29. avgusta do 6. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani jubilejna Mednarodna razstava vin in žganih pijač, ki se je bodo udeležile s svojimi najboljšimi pridelki in žganimi pijačami razne države z vsega sveta.

Lani je skupina kmetov s Tržaškega, zlasti vinogradnikov, obiskala to mednarodno prireditel. Vsi so bili zelo navdušeni, ker so pokušali odlična vina in videli na razstavi marsikaj zanimivega in poučnega o kletarstvu.

Prav gotovo bodo naši kmetje s Tržaškega in Goriškega imeli letos še lepšo priliko in več možnosti, da si ogledajo to svetovno znano vinsko razstavo v Ljubljani, ker bodo kmetijske organizacije in Kmetijska zadruga organizirale skupinske izlete.

NEKAJ ZA NAŠE GOSPODINJE... IN VRTNARJE

Vse premalo še cenimo vrednost korenčka

Na vrtu gojimo le rdeče sorte korenčka. Korenček zahteva globoko peščeno in ilovnato zemljo, bogato kalija in apna. Sicer pa ga za domačo uporabo lahko pridelamo na vsakem našem vrtu.

Ko kupimo seme korenčka, je najbolje, da vprašamo za sorte za siljenje, da na lahko shranimo v kleti za celo zimo. Za pomladansko in poletno uporabo ga sejemo od februarja do maja, za jesensko in zimsko uporabo pa od junija do začetka avgusta. Ker ima korenček zelo drobno seme, ga običajno sejemo precej na gosto; ko pa nekoliko zraste ga po dežju prereditmo približno na 7, 10 ali 15 cm; razdalja je odvisna od debelosti sorte. Na vrtu ga redčimo sprva tako da najdebeleše korenčke jemljemo za kuho.

Vse premalo cenimo to povrtnino. Naše gospodinjice se najbrž ne zavedajo, kako dragocena je ta rastlina posebno za telesni razvoj otrok. Po večini menijo, da je korenček uporabljen samo za dodatek k juhi. To pa je zgrešeno. V deželah, kjer so spoznali veliko korist korenja, ga pripravljajo na najrazličnejše načine in tudi kot samostojno jed.

Korenček vsebuje veliko karotina ali rumenega rastlinskega barvila, iz katerega nastaja vitamin A. Ta vitamin uravnava rast in razvoj telesa varuje površinske dele kože in sluznice ter uravnava delovanje očesne roženice. Vitamin A tudi brani telo pred okuženjem, zato ga imenujejo nekateri »protiinfekcijski vitamin«. Ako manjka vitamin A pri otrocih, njih telo zastane v rasti, a tudi pri odraslih

se to pomanjkanje kaže tako, da začno hujšati, so utrujeni, ter dobijo »kurjo slepoto« (slabo vidijo v mraku). Posebno spomladaj se čisto otroci in odrasli pogosto prehladijo ali pa obolijo za kako drugo boleznijo prav zato, ker je tedaj v hrani malo vitamina A. Zaradi tega je treba dati našemu telesu vsak dan potrebno množino tega vitamina in karotina.

Znanstveniki navajajo potrebo po vitaminu A v različnih starostnih dobah v mednarodnih enotah takole: otroci v prvem letu starosti 1.500 m.e., do 7. leta 2.500 m.e., do 13. leta 4.500 m.e., odrasli pa 5.000 m.e. V 100 gramih zrelega korenja je 12.000 m.e. vitamina A. Če torej pojemo 40 gramov korenja na dan bo naše telo dovolj preskrbljeno s tem vitaminom.

Korenje je lahko prebavljivo in zato zelo primerno za hrano otrok in bolnikov. Je prijetnega okusa in ga uživamo bodisi surovega ali pa kako drugače pripravljenega.

Nekaj receptov za korenček

KORENJEVA JUHA

(10 dkg kruha, 3 koren, 3 krompirji, sol, poper, pol čebule, ščepec majarona, 2 dkg sur. masla, 1 rumenjaki, 2 žlici smetane).

Narezani kruh, korenje in krompir skuhamo s čebulo in z dišavami v slani vodi. Ko je skuhamo, pretlačimo. V jušnik denemo žvrkljan rumenjaki surovo maslo in smetano. Zatem prilijemo juho, zmešamo in takoj nesemo na mizo.

SPINACNA JUHA S KORENJEVOM

(2 korena, 4 žlice olja, 2 žlici zdroba, 1,5 l vode, sol, pol kg špinata, ščepec popra, 2 žlici smetane, žlička sesekljanega peteršilja).

Očiščeno korenje naribamo, ga na olju z zdrobom vred prepražimo, zalijemo z vodo, osolimo in pokritega kuhamo.

Očiščeno in oprano špinato sesekljamo in denemo v juho ter pustimo prevreti. Zatem začnimo in nazadnje obojimo s smetano in peteršiljem.

Človeški organizem pa najbolje izkoristi karotin, če korenje kuhamo ali dušimo. Ker vsebuje korenje tudi druge vitamine, posebno vitamin C, ki je najbolj občutljiv za vročino, ne smemo korenja kuhati na močnem ognju, ker bi tako uničili vitamin C, a tudi vitamin A.

Tudi ko pripravljamo korenje, moramo paziti, da z nepravilnim ravnanjem ne uničimo koristnih sestavin v njem. Zato ni dobro korenje lupiti ali stgati, marveč ga čistimo tako, da ga peremo s trdo krtačko. Zapomniti si moramo tudi to, da pripravljamo korenje, kot vso drugo zelenjavo, tik pred serviranjem.

A. A.

Umetno cvetje je znak slabega okusa

Moderen čas odvzema človeku marsikatero uro, katere je bila prej namenjena razvedrilu v naravi. Televizija je odtrgala človeka iz življenja

izven zaprtih prostorov stanovanja. Ni čudno, če naše gospodinjice poskušajo prinesiti v svoje sobe delček naravne lepote v obliki sobnih okrasnih rastlin. Zal pa si utirajo pot tudi v naša skromna in večkrat v boljša stanovanja umetne cvetlice in različno okrasne rastline.

Čudimo se, da si je v Ameriki tako utrla pot umetno cvetje. Zanimali so me vzroki, zakaj ameriška gospodinja ne mara svežega cvetja. Ameriška in marsikatera naša gospodinja ne mara ne samo cvetja, temveč tudi svežega sadja in vrtnine. Iz istega vzroka, iz katerega kupuje konzervirano hrano, kupuje tudi umetno cvetje in okrasno rastlinje. S tem je manj dela in gospodinjstvo razbremenjeno velikih skrbi. Pravijo, da ameriška gospodinja ne mara svežih cvetlic, ker te kmalu uvene in jo spominjajo na minljivost svežosti in lepote. Na to pa ona ne mara misliti.

Nimam nobenega namena agitirati proti umetnim cvetlicam, saj se s to obrtjo preživlja lepo število ljudi. Dvomim pa v okus tistih naših gospodinj in dam, ki s takim navdušenjem nosijo domov šopke izmaličene narave.

Marsikatera oseba mi bo mogoče poskusila dokazati, da v zimskem času marsikje umetno cvetje nadomešča na-

ravne cvetlice. Čisto naravno lepoto ni mogoče nikjer in nikdar imitirati. Kaj vse lahko pride kot okrasno svežo rastlinje na mize in omare naših sprejemnih sob. Na področju bivših solin in v bližini morja raste »plavica« (Statice halymum), zelo lepa cvetlica z drobnimi plavimi cvetovi. Ta rastlina traja lahko brez vode tudi več let in ohrani svojo svežost. Izredno lep vtis napravijo vejice vrbe s srebrno sivkastimi cvetovi, če jih postavimo na mizo v sodobni cvetlični vazi. To cvetje pride na trg zgodaj spomlad (februar) in se ohrani lahko celo leto, kakor da bi bilo vedno sveže. Istrski hribi in kraške goličave so pozno v jeseni okrašeni z znanim grmičevjem »ruja« (Rhus Coriaria). Vejice te rastline z listjem plameno-rdeče barve v primerni vazi nadomestijo najlepše umetne cvetlice in istočasno pričajo o dobrem okusu gospodinjice.

Lovor, smreka, cipresa, bor, pšenično klasje in druge vrste zimzelenov lahko, če nimamo kaj boljšega, pridejo v poštev za okrasitev našega doma.

V prihodnji številki »Naše zemlje« pa bomo opisali nekaj lončnic, katere lahko gojimo v različnih okoliščinah v naših sobah.

Dr. F. Juričević

IZ NABREŽINE

Letni obračun naše posojilnice

Naša kmečka in obrtniška posojilnica je imela v nedeljo 22. t.m. svoj občni zbor. Predsednik Terčon je izčrpno poročal o njenem delovanju in uspehu v l. 1963. Zavod je štel 305 članov, hranilne vloge so dosegle skoro 76 milijonov, torej nad 13 milijonov več kot v l. 1962. Dočim je bilo v predlanskem letu nad 36 milijonov lir posojil jih je bilo lani za 42 milijonov. Poslovno leto 1963 se je zaključilo z dobičkom 261.467 lir, ki se razdeli v smislu pravil.

Iz predsedniškega poročila kot tudi iz obračunskih postavk je razvidno, da je ta posojilnica na trdnem. Saj kot zadruga z neomejenim jamstvom ne more biti na splošnih tleh. Zato so ostale v dobrem spominu njene predhodnice. Se se govori o hranilnici in posojilnici v Nabrežini, ustanovljeni že l. 1880, torej med prvimi takimi ljudskimi zavodi v Sloveniji. Nato so sledile ljudske posojilnice, tako imenovane rajfajznovke. v

Nabrežini, Devinu in Šempolaju. Po sili razmer so se hra brežini (rekli so ji tudi Stupčeva, ker je bil prvi pobudnik in posojilnica v Nani železničar Stupčec) devinska in šempolajska rajfajznovka spojile z nabrežinsko. Njen delokrog je obsegal področje devinsko-nabrežinske občine, a se je pred nekaj leti razširil na zgornjo občino in na tisti del Križa, ki spada v našo občino.

Te zavode so rodile težke gospodarske razmere iz katerih je pognalo razumevanje o vzajemni samopomoči, t. j. medsebojni pomoči vseh, ki živijo v enakih gmočnih težavah. Se so takšne prilike in še so mnogokateri potrebni pomoči. A je tudi dosti gotovine, ki ne koristi nikomur; ne imetniku ne drugim. To je velika gospodarska napaka. Prav tako je težko razumeti, če se pomoči potrebni ne poslužujejo svojega denarnega zavoda, kjer vse opravijo hitreje in ceneje.

J. Furlan

IZ REPENTABORSKE OBČINE

Kako bo z letošnjo razstavo živine?

Repentaborski občinski svet je že pred meseci sklenil, naj bi bila letos v maju razstava goveje živine s sodelovanjem kmetijskega nadzorništv. V ta namen je ošla v občinskem proračunu določena primerna vsota in so na to tudi izbrali kraj (med Colom in Repnom).

Maj se bliža in bi že morali začeti s pripravami, da bi bila razstava pred začetkom paše. Toda višja oblast ni še odobrila občinskega proračuna, na kmetijskem nadzorništvu pa pravijo, da nima jo na razpolago denarja za prispevek. Zaradi tega je malo upanja, da bi bila razstava goveje živine lahko v maju. Le če bi takoj zagotovili sredstva in se lotili priprav, bi jo lahko priredili. S tem pa ni rečeno, da bi morala razstava, za katero je med

živinorejci veliko zanimanje, odpasti. Če je ne bi ugneli prirediti v maju pred začetkom paše, bi jo lahko priredili v septembru po koncu paše, vendar bi morali o tem pravočasno obvestiti živinorejce.

Nekateri živinorejci se sicer nekoliko protivijo razstavi v jeseni, češ, da jo živina pred pašo bolj rejena in negovana. To drži le do neke

Jurija Luža, o kresu suša.

mere. Res je, da je živina pred začetkom paše bolj debela, toda po skrbni paši in življenju na prostem je bolj zdrava, bolj sveža. Zato ne bi bilo nič hudega, če bi bila razstava v jeseni. Vsekakor pa bolje v jeseni, kakor pa da bi odpadla, tembolj, ker je ni bilo lani.

Nekoliko pa je le zaleglo...

Protesti Lonjercev so vendar nekoliko zalegli. Pot, ki pelje iz vasi na cesto Trst-Reka, bodo kmalu uredili in flakovali s kockami

Z OPČIN

Marsikaj je treba popraviti

O razritem in zanemarjenem delu Narodne ulice smo že pisali, toda do sedaj ni še nič zaleglo, pot pa je še slabša kot pred meseci.

Glede splošne ureditve Opčin in rešitve najbolj perečih zadev baje delajo načrte na občini. Ali lahko upamo, da se bo iz teh načrtov kaj izcimilo?

Tudi javna razsvetljava po Opčinah ne dela časti občini. Prav tako pa nista več v ponos vasi niti Ljudski dom, niti sedež prosvetnega društva «A. Cok». Sedeža propadla, naša mladina pa ne ve kam v prostih urah. Nekaj je treba ukreniti, dokler je še čas.

PESEK

Čeprav je naše naselje majhno, ima precej prometa, ker je ob glavni cesti in blizu obmejne bloka. Zaradi tega vidimo na avtobusnem postajališču naše vaščane, sosede iz bližnjih vasi ter potnike iz bližnjih krajev onstran meje. Postajališče je brez čakalnice. Zato morajo potniki v slabem vremenu čakati v sosednjih hišah. Tako se sicer zatečejo pod streho, vendar večkrat tvega, da jim avtobus zbeži pred nosom, čeprav so čakali dobro

Kmečka zveza v Gorici

Kmečka zveza v Gorici Ul. 24. maja sporoča vsem kmetovalcem, da so njeni uradi odprti vsak ponedeljek, četrtek in soboto od 9. do 12. ure. Kmetovalcem nudijo v teh uradih najrazličnejše usluge socialnega značaja kakor tudi za pokojnine. Urad obnavlja dvoletniške izkaznice, svetuje kmetovalcem, kako je s prošnjami za zeleni načrt ter daje proslcem na razpolago brezplačno tudi geometra. Na ta urad se prosilci lahko obračajo tudi v pravnih zadevah. Vse usluge, ki jih nudi Kmečka zveza, so brezplačne.

Kmečka zveza ima svoj urad tudi v Krmini, Ul. Dan-te, ki je odprt vsak petek od 10. do 12. ure, in v Ronkah, Ul. S. Lorenzo (kmečka zadruga) vsako sredo od 10. do 12. ure.

Posvetovalni urad za bolezn rastlin

Na sedežu Kmetijskega nadzorništv. v Trstu soba št. 2 deluje poseben urad, ki je odprt ob ponedeljkih in sobotah dopoldne, za posvetovanja in navodila glede bolezni, ki jih povzročajo na rastlinah in drevju razni zajedalci in paraziti, zlasti mrčes.

Žalostno slovo od mladih fantov

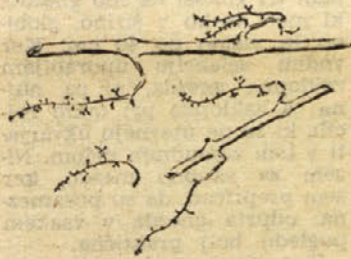
Vse sovaščane in okoličane je presunila žalostna vest, da sta se v nedeljo dopoldne smrtno ponesrečila z lambreto 19-letni Klavdij De Nardo in 18-letni Stojan Lipanec iz Bagovice. Mlada fanta je na zadnji poti spremlilo v torek popoldne, poleg svojcev in sorodnikov, ogromno število njihovih prijateljev in znancev. Naj jima bo lahka zemlja

Kmečki koledarček za april

Marec nam je letos zelo nagaal. Se ob sv. Jožefu je snežilo, vendar je sneg pri nas sproti kopnel. Zato bomo imeli toliko več dela. Hkrati je hladno vreme povzročilo tudi zakasnitev setve in sajenja zlasti mnogih vrtnin, tako da bo letos vse nekoliko pozneje kot v letih, ko nam marec dopusti, da nekaj več naredimo.

NA NJIVI še vedno sadimo srednje pozni krompir; zgodnji krompir, ki smo ga sadiji zlasti v spodnji tržaški okolici v drugi polovici februarja in v prvi polovici marca, pa že okopavamo; hkrati pa mu lahko prvič podlistno pognojimo z apnenim, amonijskim ali čilskim solitrom, in sicer 1/2 kg na 100 kv. metrov. April je poleg tega tudi najbolj primeren za saditev koruze, fižola, krm-skih buč in za sajenje krm-ske pese in korenja.

V VINOGRADU so v aprilu glavna in najtežja dela končana. Kdor še ni vinograda okopal in pognojil, naj pohiti, da mu ne bo plevel prerasel kolena. Čeprav v tem mesecu ni v vinogradu mnogo naporenega dela, moramo pa vendar začeti že misliti na borbo proti škodljivcem. Sušica kabrnkov (Phoma flaccida) je v tem mesecu mnogo škodljivcev. Zato je potrebno, da se takoj pozanimamo pri strokovnjakih (kmetijske organizaci-

Sušica kabrnkov (Phoma flaccida)

je in ustanove, kakor tudi v kmetijskih prodajalnah) za najbolj učinkovita škroplilna ali prašna sredstva.

NA VRTU je prišel čas, da sadimo fižol, bučice, kumari-ce, presajamo prvo zeleno iz toplih oknjakov, solato in paradiznike; sejemo poletno in zgodnje jesensko zelje, jajčevce (melancane), papriko, por in cvetačo. Poleg tega pa lahko ves mesec sejemo radič, redkvico, solatice, grah itd.

NA DOMU pa moramo poskrbeti, da bo vino v tem mesecu že drugič pretočeno, da ga ne bo zalotila vročina na drožah.

Kako pa je z domačim košnjakom? Poskrbeti moramo za nova piščeta in polagoma izločiti stare kokoši. Košnjak pa moramo dobro očistiti, ga razkužiti in kokoši oprasiti proti zajedavcem.

Da ne pozabimo

V torek, 31. marca, zapade rok za prijave Vanoni. Zamudniki, pohitite!

Do 18. aprila je treba plačati davke.

Dvlastniki naj si poskrbijo uvožno dovoljenje za svoje izdelke onstran meje.

Le z VOBOMELOM in z VOBOFORTOM boste vzredili lepo in zdravo tele

Vsem živinorejcem in kmetovalcem je znano, da je že več let v prodaji proizvod, ki bi moral nadomeščati kravje mleko. Ta proizvod pa ne more popolnoma zadovoljiti živinorejca, ker je pripravljen iz nadomestkov naravnega mleka. V poštev pride le v skrajnih primerih, ko krava na porodu pogine, ali pa ima dvojčke in tako premalo lastnega mleka za njuno prehrano. Zaradi takih pomanjkljivosti pa so živinorejci še vedno nezaupljivi do te vrste umetnega mleka.

Toda VOBOMEL in VOBOFORT sta si pri vseh živinorejcih, ki so ju poizkusili, pridobila neomajno zaupanje. Ta dva nova moderna proizvoda, ki ju v zadnjem času kmetje na našem področju zelo radi kupujejo, ne samo, popolnoma nadomeščata naravno kravje mleko, ker sta sestavljena iz istih prvin kot prirodno mleko, marveč imata pri teletih še boljši učinek kot materino mleko; in sicer zato, ker vsebujeta več vitaminov in antibiotikov, ki preprečujejo razne bolezni in driske, tako pogoste pri mladi živini.

Z VOBOMELOM pitamo teleta za zakol z belim mesom (100-120 kg), medtem ko z VOBOFORTOM pitamo teleta in telice, ki jih nameravamo vzrediti in jih obdržati doma v hlevu.

S popolnim mlekom VOBOMEL ali VOBOFORT pitamo tele že od njegovega 7. dneva.

Za kakovost VOBOMELA in VOBOFORTA vam jamči belgijska tvrdka, ki s tema dvema proizvodoma že 50 let prevladuje na evropskem tržišču.

Za pojasnila in navodila glede uporabe VOBOMELA in VOBOFORTA je vsem živinorejcem na razpolago

MAKS MORELJ Rocolska cesta (Strada di Rozzol) 63

Telefon št. 43-988 Trst,

zastopnik za tržaško in goriško pokrajino.

Da bomo imeli boljši vinski pridelek

Vinogradniki večkrat pravijo, da njihovo vino ni takšno kot bi lahko bilo in si ga želijo. Takšna samokritika je hvale vredna, ker pove, da določni nekaj dajo na svoj vinski pridelek in so nanj, če je dober, ponosni. V kolikor pa niso z njim zadovoljni, pomeni, da bi radi dosegli, kje tiči vzrok. Teh je seveda lahko več. A če je dobra sorta, pravilno negovane trte in skrbno kletarstvo, smemo sklepati, da tiči napaka v prehrani, torej v gnojenju.

Prehrana je pač prehrana, se pravi temeljnega in odločilnega pomena pri vseh živih bitjih: pri ljudeh, živalih in rastlinah. Hrana služi dvojnemu namenu: razvoju (rasti) in obstoju na eni ter delu in tvorbi ploda ali sadu na drugi strani; je torej v vzdrževalne in proizvodne namene.

Kar se tiče trte, je znano, da potrebuje dosti hrane in ji je treba izdatno gnojiti, sicer ne pričakujemo dobre letine ne glede na količino ne na dobroto (kakovost). Že star vinogradniški rek pravi, da trta rodi med redmi (vrstami). A kako mi gnojimo in kakšen je naš gnoj? Je dobro pripravljen, dovolj dozorel ali

Vinograd noče molitve, hoče motike.

vdelan? In če je, ostane še eno izredno važno vprašanje: Ali vsebuje dovolj hranin (redlinih snovi), ki jih tista rastlina potrebuje? To zadnje vprašanje se nam zdi za naše razmere posebno važno, ker sordimo, da je prav v tem grmu zajec, ki bi ga prej navedeni vinogradniki radi izsledili, oziroma pogodili vzrok nezadovoljive kakovosti vina.

Svetujemo na kratko tole: Če trte dobro rastejo (lepo mladje, lepi temnozeleni listi), je znak, da ima zemlja dovolj dušika. Za tvorbo grozdja in tudi za večjo odpornost lesu pa sta razen dušika nujno potrebna fosfor in kalij. Znamo,

da je v vinu nasproti 3 odst. dušika 10 odst. fosforne kisline in 14 odst. kalija. Fosfor na kislina in kalij odločata pri dobroti vina, posebno vreden je pri tem kalij. Grozdje je bolj zdravo, slajše in okusnejše, kar pomeni, da je vino boljše kakovosti. Ker je teh snovi v gnoju premalo, jih

zemlji damo v obliki rudninskih (mineralnih) gnojil. Vzemimo superfosfat in kalijevo sol. Prvega potrosimo na vsakih 1000 kv. m okrog 60 kg, kalijeve soli pa okrog 40 kg. To storimo po kopanju vinograde, pobranamo ali zagrebamo z železnimi grabljami.

Janko Furlan

Ječmenove droži - dopolnilo

Naši kmetovalci radi kupujejo ječmenove droži, da z njimi dopolnjujejo seno in krmo. Oglejmo si malo, kakšno redilno vrednost imajo te droži, da si bomo vsaj malce na jasnem, kaj pokladamo naši živali.

Ječmenove droži pridobivamo pri varjenju piva. Razlikujemo pa sveže in suhe ječmenove droži. V 100 kg svežih je prebavljivih hranilnih snovi: 3,7 kg surove beljakovine, 1,5 kg surove tolsče, 6,6 kg škroba in 2 kg surovega lesnega vlakna. V 100 kg suhih ječmenovih droži pa je prebavljivih hranilnih snovi: 15,1 kg surovih beljakovin, 6,6 kg surove tolsče, 25,5 kg škroba in 7,7 kg surovega lesnega vlakna. V svežih ječmenovih drožeh je 76,5 odst. vode in 1,2 odst. rudninskih snovi; v suhih pa 9 odst. vode in 4 odst. rudninskih snovi. Po svoji sestavi so ječmenove droži precej tečne in tudi lahko prebavljive.

Ako presojamo sveže ječmenove droži po njih zunanosti, potem cenimo bolj one, ki so svetle barve in v katerih je manj mekin. V suhih ječmenovih drožeh ne smejo biti ogljeni deli. Biti morajo takšnega okusa, kakršnega ima sveži kruh. Če primešamo suhim ječmenovim drožem mlačno vodo, ne smejo dišati ne po plesnobi in ne po kislem.

Sveže ječmenove droži imajo to slabo lastnost, da se hitro skisajo ali začnejo kaj rade plesniti že po kratkem ča-

su. Skisane ali plesnive droži pa škodujejo živali, ki dobi v takšnem primeru drisko. Pri mlečnih kravah povzročajo pokvarjene droži, da se mlečnost zniža, trpi pa tudi kakovost mleka in mlečni izdelki. Da se sveže ječmenove droži ne pokvari, je najbolje, da jih krmimo živali popolnoma sveže in še nekoliko tople. Torej se dajo izkoristiti sveže ječmenove droži najuspešnejše v krajih, ki so v neposredni bližini pivovarne. Nepokvarjene vplivajo ugodno na mlečnost. Mlečnim kravam jih lahko pokladamo dnevno 10 do 20 kg na glavo. Tudi za krmiljenje pitalne živine so sveže ječmenove droži zelo prikladne. Prašič, ki tehta 50 kg, jih lahko dobi 5 kg na dan. Pitalni goveji živali lahko pokrmimo na vsakih 100 kg žive teže do 2,50 kg svežih ječmenovih droži na dan.

Suhe ječmenove droži so izvrstna krma posebno za mlečno živalino. Pa tudi ostalim domačim živalim jih smemo pokladati. Le za prašiče ne pridejo v poštev, ker jih slabo prebavljajo. Istotako niso primerne za mlado živalino, ker je v njih malo rudninskih snovi. Konju lahko pokladamo do 2 kg suhih ječmenovih tropin, kravam in pitalni goveji živali do 3 kg na dan. Pokladamo jih same zase in suhe, ali pa jih nekoliko pomočimo z vodo tik pred krmiljenjem. Priporočljivo je, jih mešati in krmiti tudi med rezanico, krmisko peso, repo itd.

Prehod k zeleni krmi

Čeprav se zdi zeleno krmiljenje preprosto, vendar zahteva, da ga izvršuje vsak živinorejec posebno v začetku previdno, skrbno in preudarno, če se hoče obvarovati pred občutno škodo v svoji živinoreji. Zato mora preiti od suhega k zelenemu krmiljenju prav polagoma. Od dne do dne naj primešava med seno in slamo vedno več zelene krme, istočasno pa naj vedno bolj zniža suha krmila, tako da pride čez 14 dni na samo zeleno krmo. Čimbolj počasi se izvrši prehod od suhe krme na zeleno, tem manj bo občutila živalina to menjavo. Prebavila vsake živali se morajo namreč šele privaditi na zeleno krmo, ki se razlikuje po svojih lastnostih in učinkovanju od suhe krme. To pa se ne more zgoditi kar čez noč, temveč šele čez nekaj časa.

Vsaka hitra menjava, vsak prehitri prehod od ene krme k drugi zniža mlečnost krav in spremeni sestavo mleka; pitalna in mlada živalina pa shujša. Navadno traja potem precej časa, da pride mlečna krava na prejšnjo množino mleka, pitalne in mlade živali pa na svojo prejšnjo živo težo. Torej zadane vsakogar pri prehitrem prehodu od suhega k zelenemu krmiljenju takoj tudi kazen za njegovo nepravilno ravnanje. Pri počasnem prehodu se mlečnost krav ne zniža, pač pa zviša, pitalna in mlada živalina se tudi enakomerno brez vsakega prestopa nadalje razvija.

Pogostokrat povzroči prehitri prehod k zeleni krmi tudi razne bolezni na prebavilih, kakor drisko, napenjanje itd. Slabe posledice prehitrega prehoda k zeleni krmi se pojavljajo tudi v sirarnah pri izdelovanju in razvoju sira.

V krajih, kjer gonijo živalino na pašo, je treba tudi skrbeti, da se živalina polagoma privadi na pašo. Istega dne, ko nameravamo živalino prvokrat gnati na pašo, jo moramo prav

tako nakrmiti kakor po navadi. Tudi ko se živali vrnejo s pašo, naj dobijo v jasli svoj navadni odmerek suhe krme. Šele čez nekaj dni, ko se je živalina že nekoliko privadila na pašo, začnimo odtegovati po nekoliko sena pri vsakokratnem krmiljenju v hlevu. Prav polagoma nižajmo potem suho krmo in pašo pa vedno bolj višajmo, dokler ni prehod čez 3 do 4 tedne popolnoma končan. Le tako se izognemo navedenim posledicam prehitrega prehoda.

Ko sadimo krompir...

Naši ljudje vedo, kakšni ukrepi so potrebni za doseg čim boljše letine krompirja. Rahla, dobro pognojena zemlja, dobro seme, plevel, škropljenje itd. so znane stvari. Kot je to dobro, tako še ni vse. Je namreč zelo visok odstotek naših kmečkih ljudi, ki ne ve, kaj pomenijo za zboljšanje te (in tudi druge letine) dopolnilna ali pomožna gnojila, ki jim rečemo umetna gnojila. Nekateri menijo, da so ta strupena. Takšnemu mnenju rečemo, da je napačno in zelo zaostalo. Če bi bilo njihovo mnenje pravilno, bi napredni narodi teh gnojil ne rabili že 100 let in v vedno večjih količinah.

Gnojil je več vrst in jih kupimo vsako zase ali tuč nesešana, kot je pač potrebno. Če smo njihovi za krompir pognojili z dobrim hlevskim gnojem, je vredno temu dodati še gnojilo, ki vsebuje kalij. To snov namreč posebno ljubijo vse okopavine, torej razen krompirja tudi pesa, korenje, zelje, repa. Potrosite na vsakih 1.000 m² 15 kg kalijeve soli, pa jo zabranjajte. Kdor je krompir že posadil, lahko to stori kasneje, o pletvi. Tedaj gnojimo pod list — okrog grma.

Nekaj koristnih nasvetov našim kokošerejcem

Mesečna priloga Primorskega dnevnika «Naša zemlja» je objavila seznam nagrajenih rejcev za izboljšanje kokošnjakov. Razveseljivo je dejstvo, da se je toliko naših ljudi oprijelo te reje. Marsikateri nagrajenec mi je osebno znan in prepričan sem, da mu je kakšen moj nasvet le prav prišel v njegovi reji.

Nagrada je bila dana za pravilno urejen kokošnjak, ki je temelj in začetek vsake kokošereje. Je še mnogo rejcev, ki na tako važni činitelj ne polagajo velike važnosti. Kokošnjak se ne da primerjati z nekdanjim «kurnikom», z lestvico in malo odprtino, ki ga tu pa tam še srečamo po naših vaseh, pač pa mora biti to prostori, svetel, zračen in lahko dostopen prostor, da v njem opravljamo vsa potrebna dela, ki jih zahteva umna kokošereja. Le v takem prostoru bodo dobre nesnice izvrstno uspevale. Poudaril sem dobre nesnice, kajti slaba nesnica tudi v najbolj racionalnem kokošnjaku se bo slabo izkazala.

Prenatranost kokošnjaka se kaj rada maščuje. Če je prostor v kokošnjaku recimo za 25 kokoši ne skušajmo vanj strpati 40 ali celo 50 kokoši. To je napaka, ki jo nekateri rejci pogostoma delajo. Na kvadratni meter računamo 4 največ 5 kokoši. Kar presega to število je tvegano. Svetel kokošnjak dosežemo le z velikimi okni, skozi katera ima-

jo dostop prekoristni sončni žarki. Najboljša so taka okna, ki jih v poletnem času lahko snamemo. Zgornja polovica, ali vsaj tretjina okna naj se da na znotraj odpirati. To je važno, posebno v zimskem času zaradi ventilacije. Najboljša tla v kokošnjaku so betonska, ki pa morajo biti gladka. Kdor se poslužuje stalne stelje, naj pazi, da se ne napravi na tej tisti neprijetna skorja, ki tako ovira rahlo in suho steljo. Oblanci iz mehavičnih mizarskih delavnic so najboljše stelje.

Poglavje zase je oprema kokošnjaka, ki mora biti popolna. Predvsem je potrebno zadostno število korit za krmo, nato napajalnik za vsakodnevno svežo vodo, gredi, na katerih prenočujejo kokoši, gnezda za nesenje jajc in še malo koritce za zdrobljene školjke ali stolčen omet, ki je nujno potreben kokošim za tvorbo jajčne lupine.

Korit je več vrst, dobro se obnesejo tudi doma izdelana lesena korita, dolga po 1 m ali 1,5 m, z dovolj širokim robom ob straneh, s katerim preprečujemo, da kokoš s kljunom ne zbrska krme iz korita, ko išče v tej debelejši delce. Po sredini korita naj bo gibljiva debelejša palica, ki nam služi za prenos korita, obenem pa preprečuje, da kokoš ne more brskati in stopati po krmi. Pločevinasta korita, ki so v prodaji služijo svojem namenu le, če so dovolj visoko dvignjena od tal.

Kakor je mnogovrstnih korit, tako je tudi mnogovrstnih napajalnikov. Poskusil sem več vrst napajalnikov, celo one na tekočo vodo in sem prišel do zaključka, da je še najboljše napajalnik čisto preprost vrč iz plastične mase. Postavljen pa mora biti v posebno stojalo, da ga kokoši ne prevrnejo. Pod vrčem v stojalu je nujno potreben dovolj širok pločevinast podstavek. Tu se nabira vsa voda, ki jo kokoši pri napajanju polivajo okrog napajalnika in na ta način ohranimo steljo, v neposredni bližini istega vedno suho. — Kokoši prenočujejo na gredah, pod katerimi je dovolj široka deska, da nanjo padajo nočni odpadki. S temi odpadki ne smejo kokoši priti v dotiko. Široko pletena pocinjena mreža napeta med gredmi in ob straneh to preprečuje. Gredi naj bodo vsaj 25 cm nad desko. Vse mora biti premično, da z lahkoto opravimo čiščenje, ki je lahko samo dvakrat tedensko. Svojevrsne take gredi sem si tako uredil: približno 1 m do 1,2 m dolge latvice (korente) v razdalji 5 cm na dve stranski deski v obliki pravokotnega trapeza. Ogradil sem tako prostor nad desko ter preprečil s tem dostop do odpadkov. Rešil sem na ta način marsikatero jajce, ki ga znesejo kokoši ponoči in ostane nedotaknjeno. Pri čiščenju enostavno dvignem to napravo in odstranim odpadke. Priporočljivo je,

da so latvice in deske pooblane in namazane s karbolinjem, kar velja tudi za desko. Gnezda imam nameščena pod desko, 45 cm od tal, tako da imajo kokoši pod temi dovolj prostora za brskanje. Računam tri kokoši na eno gnezdo, ki meri vsako v širino, globino in višino po 40 cm. Ker vodim selekcijo uporabljam zaklopna gnezda, ni pa nujna ta zaklopka pri takih rejcih, ki se ne utegnejo ukvarjati s tem zamudnim delom. Nisem za skupno gnezdo, ker sem prepričan, da so posamezna, odprta gnezda v vsakem pogledu bolj praktična.

K opremljenosti spada tudi malo koritce. Nekdo me je vprašal, zakaj rabim to «solnico», in res podobno je naši stari leseni solnici. V tem koritcu imajo kokoši vedno na razpolago zdrobljene ostrigine školjke in drobne kamenčke (grit). Neverjetno koliko teh zdrobljenih školjk kokoši porabijo. Opazil sem tudi, da marsikatera kokoš, ko znese jajce takoj začne kljuvati te školjke. Verjetno čuti potrebo po apnencu, ki ga je porabila za tvorbo jajčne lupine.

Ni še vse s tem povedano o kokošnjaku, ampak v glavnem sem navedel vse bistvene pogoje. Še nekaj besed o nabavi naraščaja. V tako urejen kokošnjak sodi samo najboljše nesnica. Do te pridemo le z nabavo piščet ali dvomešnih jarkic, ki so potomke najboljših, odbranih jajčaric. Le dobra jajčarica se da po-

polnoma izkoristiti in kokoš, ki daje potomce za zakol ne bo dala potomcev jajčaric. Tu marsikdo nasede, ker so cene teh poslednjih nižje ter si misli: pišče je pišče. Ko pa nastopi čas nesnosti, se sprašuje kako tako malo jajc, kljub temu, da so kokoši pravilno krmiljene in imajo na razpolago lepo urejen kokošnjak. Kokoš, ki je znesla nekoč povprečno 150 jajc na leto je bila že dobra nesnica, dandanes s to količino jajc komaj poplača zaužito krmo. Povprečje mora presegati 200 jajc letno, ako hočemo, da bo rentabilna. Niso redke kokoši, ki znesejo letno do 280 jajc in Japonci imajo že kokoši s 350 jajci v 350 dneh. Take rezultate je mogoče doseči le z večletno, sistematično odbiro in čisto umevno je, da so cene piščet teh nesnic višje od navadnih piščet. Kdor pri nabavi piščet ali jarkic gleda na ceno in ne na kvaliteto je že v samem začetku zgrešil smoter rentabilne kokošereje. Nabavljamo bodoče jajčarice po možnosti le pri zanesljivem rejcu. Ko nabavljamo piščeta ali jarkice za svojo rejo se hočemo vedno sam osebno prepričati o zanesljivosti rejca. Ne gledam na ceno in kljub temu, da drago plačam vedno poceni kupim. Imam rajši srednje težko kokoš kakor lahko in posebno pazim, da mi kokoš nese jajca z rjavo lupino kot z belo. Jajca z rjavo lupino gredo pri nas bolj v promet.

J. Gerdol

TEDEN

PONOVNO O ZANIMIVIH POJAVIH PODZEMELJSKIH VODA NA NAŠEM KRASU

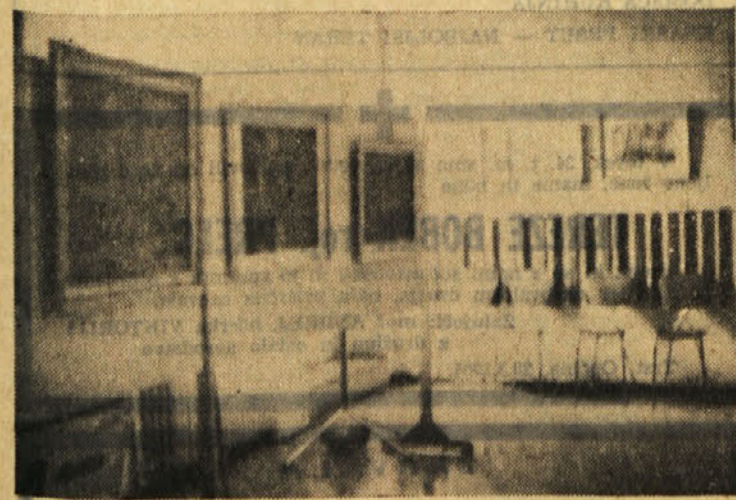
V okviru priprav za volitve je bil storjen še en pomemben korak naprej s tem, da je podeljen rok za prijavo volilnih znakov, katerih je bilo vložnih nič manj kot 18, kar je seveda precej več kot kandidatnih list, saj so nekatere skupine vložile svoje znake, kot na primer CGIL, USI in še nekatere, samo zato, da svoje znake zaščitijo pred eventualnimi zlorabami. Drugi upravni korak je bil izvršen z umestitvijo odbora za volilno premirje, v katerem so predstavniki vseh strank in list. Svoji kandidaturi listi sta v tem tednu objavili tudi KPI in PSI, ki imata med svojimi kandidati tudi Slovence. Kampanjska dejavnost pa v ostalem ni bila velika, če izvažamo prejšnjo nedeljo, ko so bila večja zborovanja PSI, PSUP in KPI, ki je priredila tudi tiskovno konferenco svoje parlamentarne delegacije, ki je obiskala našo deželo in proučevala njene pereče probleme. Na konferenci je bilo govora predvsem o vojaških služnostih in o utemeljitvi zakonskega načrta za nakazilo 400 milijard lir za deželno gospodarstvo. Slovenska skupna lista pa je objavila resolucijo, v kateri ponavlja svoja stališča glede naših manjšinskih pravic in o tem, kaj mora biti glavna naloga slovenskih volivcev in njihovih izvoljenih predstavnikov. Iz resolucije SSL je razvidno, da ta ne bo postavila svoje kandidatne liste v volilnem okrožju Videm in Tolmezzo, v katerih prebivajo beneški in katalski Slovenci.

Občinski svet občine Devin Nabrežna je na svoji seji v ponedeljek soglasno odobril protugovore k drastičnemu ukrepu vladnega generalnega komisarja dr. Mazze glede slovenskega otroškega vrta v Sesslanu. Te svoje ugovore je objavil v pismu, ki se zaključuje z zahtevno, naj se vprašanje odprta slovenskega otroškega vrta v Sesslanu vzame ponovno v pretres. Pismo je tudi poslanka KPI Berniceva naslovila na predsednika ministrskega sveta. V ostalem pa je devinsko-nabrežinski občinski svet odobril resolucijo glede nameravane gradnje naftovoda Trst-Avstrija-Bavarska in živahno razpravljala o resoluciji glede begunskega naselja v Sesslanu.

Tržaški občinski svet je na svoji ponedeljkovi seji razpravljala o uvedbi novega davka na evišano vrednost gradbenih zemljišč. Govorja je bilo tudi o razlastitvah za industrijske pristanišče.

Pri tržaški trgovinski zbornici so se zaključili razgovori Odbora za zvezo med tržaško trgovinsko zbornico in avstrijsko kmetijsko zvezo o blagovnem prometu med Trstom in Avstrijo in obratno ter o raznih vprašanjih gospodarskega sodelovanja. Razgovori so privedli do identifikacije vrste skupnih stališč in poročila in do ugotovitve, da obstajajo razlike — vendar bistvene — samo še glede vprašanj tarifne politike. Skoraj istosčasno so se zaključili tudi razgovori skupine strokovnjakov avstrijskih petrolejskih družb s tržaškimi predstavniki o vprašanju zaradi nafte tovoda Trst-Dunaj. Razgovori se bodo nadaljevali kasneje.

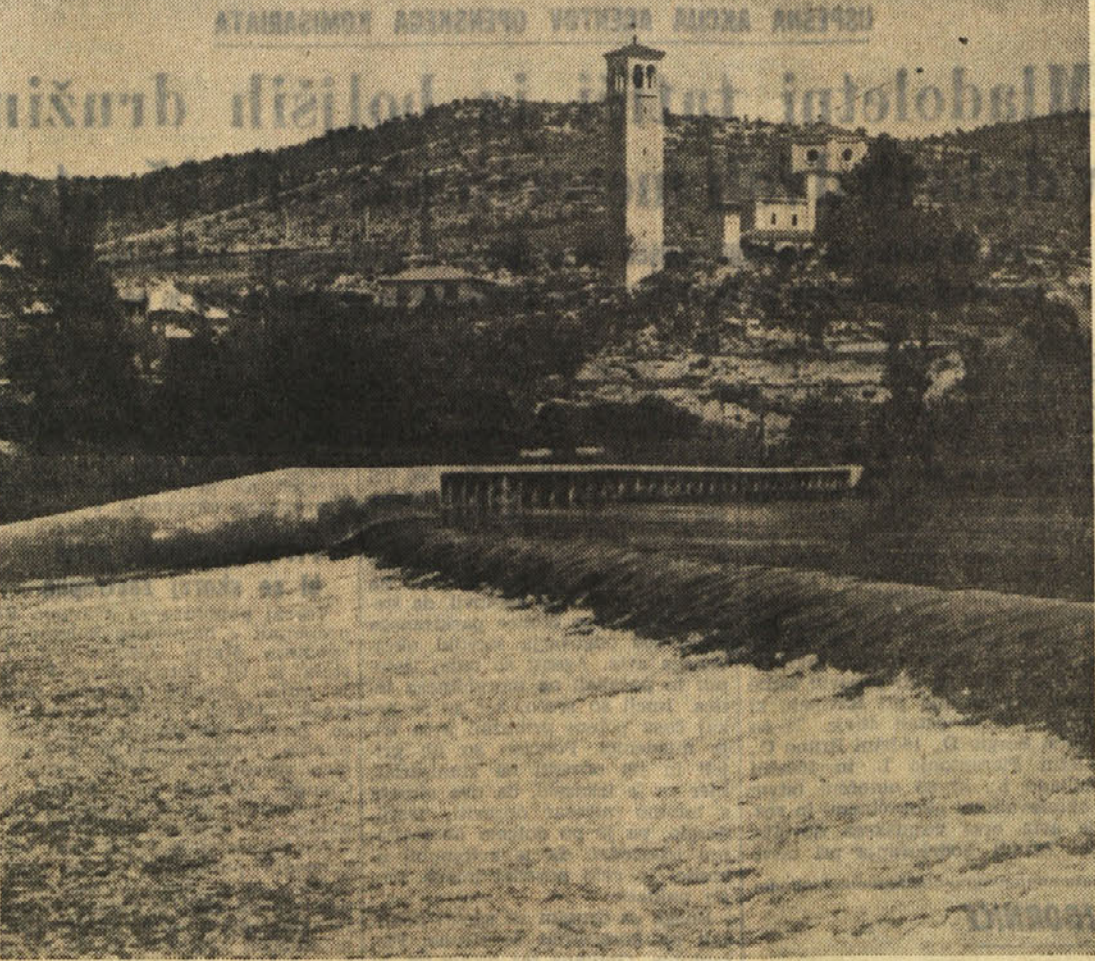
Sindikalno življenje je bilo dokaj razgibanost. V četrtek se je z uspehom zaključila 48-urna stavka delavcev, tehnikov in uradnikov Italseider po vsej državi. Stavka je bila tudi v podjetju Lucky Shoe, že napovedana stavka trgovinskih uslužbencev v vsedržavnem merilu pa je bila preklicana.

V dvorani «Cardi» v Ronkah razstavlja 10 slikarjev iz Gorice in Nove Gorice

Od 25. t. m. odprt novi del ceste med Elizajskimi poljanami in Ul. d'Alviano

Zagonetna Timava ob svojem izlivu pri Stivanu

Pred dvema mesecema smo v dveh precej izčrpnih člankih poročali o najnovejših izsledkih na področju kraske hidrologije in še posebej o izredno privlačni uganiki, od kod voda v treh rokavih Timave. Tedaj smo pojasnili, kaj je mogoče sklepati na podlagi znanege poskusa s tritilem, ki je bil izvršen v juliju leta 1962 pri vzhodu Notranjske reke v Škocjanske jame. Poskus je do kazal, da ob nizkem vodnem

stanju Notranjska reka le neznatno prispeva s svojo vodo močnemu izviru v treh rokavih Timave. Položaj se popolnoma spremeni za časa visokega vodnega stanja, ko je prispevek Notranjske reke odlo-

čilnega pomena. Rezultat tega znanstvenega poskusa je, seveda, postavil v ospredje vprašanje: od kod Timavi velike vodne množine za časa nizkega vodnega stanja (od 5 do 8 kub.m na sekundo)? Slovenski strokovnjak Franc Bidovec, ki dela na hidrometeorološkem zavodu Slovenije, je menil, da je kaj takega mogoče le z dovojanjem velikih množin voda iz soskega povodja. Nadalje je menil, da korito Soče prepušča vodo na odseku od Gorice do Gradiške (korito je orepušno tudi v nadaljnjem toku, toda v tem primeru voda iz Soče prehaša v retenzijske zemeljske plasti v Furlanski nižini).

Te hipoteze so okvirno sprejeli tudi tržaški strokovnjaki. Pravimo okvirno, ker se med drugim ne strinjajo z Bidovečevim mnenjem, da vdor soških voda v krasko podzemlje ni na omenjenem odseku. Po mnenju prof. Mosettija, katerega smo obiskali, da bi nam poljski sedanje stanje raziskav in bodoče delo tržaškega geofizikalnega observatorija, se vode iz Soče prebijajo proti Timavi že v neposredni bližini Gorice. Omeniti je še treba, da se na

stistem področju verjetno pridružujejo soškim vodom tudi vode iz Vipave.

Se preden bi prešli na obravnavo bodočega delovanja ali bolje rečeno sodelovanja italijanskih in jugoslovanskih hidrografa, moramo omeniti še neki drug poskus, ki je končno veljavno potrdil hipotezo, da dobiva Timava večji del svojih voda (ob nizkem vodnem stanju) iz soskega povodja. V skoraj zasebnem pogovoru s prof. Tongiorgijem iz Pise (ki je strokovnjak za ledsko geologijo in se ukvarja z raziskovanjem izotopov v skalah), je ta izvedenec menil, da bi bilo mogoče proučiti verjetne vodne deleže Timavi na podlagi izotopske strukture njegovih voda. Rečeno — storjeno Tržaški geofizikalni observatorij je vzel več vzorcev vode iz Timave, Soče in drugih virov v naši pokrajini. Rezultat analize je bil prepričljiv: tudi radijska analiza izotopov timavskih vode je dokazala, da te prihajajo v dobrih delih iz Soče.

S kakšno metodo pa so učenjaki ugotovili, da je del vode, ki izvira v treh rokavih Timave v resnici soska voda? Naj nam čitatelj oprusti, toda razlago tega postopka je potrebno, da zbrademo nekoliko v kemijo in, kar je hujše, v atomsko strukturo vode.

V srednjih šolah so nas učili, da je voda voda in da je njena kemijska formula H₂O. Najnovejša raziskava pa so dokazale, da ima vodik tri stabilne izotope in sicer H¹, H² in H³. Prav tako ima tudi kisik (O) tri stabilne izotope in sicer O¹⁶, O¹⁷ in O¹⁸. Število vseh možnih kombinacij teh štirih izotopov vodika in kisika je točno 18. Zelo verjetno je, da v naravi obstajajo vsi ti elementi, toda izkušnja je pokazala, da se srečavamo v glavnem samo s sedmimi kombinacijami. Strokovnjaki so proučili sestave raznih voda ter prišli do zaključka, da so glavne množine vode sestavljene prav s temi kombinacijami (obstajajo, seveda, tudi druge, toda v neznatnih množinah).

Zakaj pa so si vode raznih rek različne po izotopski sestavi? Odgovor na to vprašanje nam dajejo različni pozori, v katerih pride do kondenzacije vodnih hlapih nad raznimi površinami. Vodni hlapi, ki prihajajo iz Jadranskega morja, se kondenzirajo najprej na robu Krana ter se spreminjajo v dež, ki pada na prve višinske pregrade ob morju. Ta voda se v sončnih dneh spet spremeni v paro in hlape, ki jih veter odnese dalje proti severu. Del se spet kondenzira še preden doseže vrhove Julijskih Alp ter pada na zemljo v obliki dežja. V določenih pogojih pride svet do izhlapevanja in oblaki dosežejo vrhunce gora, kjer se kondenzirajo in padejo na zemljo v obliki dežja, ali snega. Čisto sneg sam v določenih pogojih izhlapeva ter povzroča nove padavine. Ves ta raznovrstni postopek izhlapevanja in kondenzacije predstavlja tako posebno vrsto atomske frakcionirane destilacije, ki daje svoj pečat vodo, ki prihaja iz raznih povodij. Prav ta analiza teh voda nam daje možnost, da ugotovimo kakšnemu povodju pripadajo.

Sprito vseh teh ugotovitev lahko torej z gotovostjo trdimo, da ob nizkem vodnem stanju dober del timavskih voda prihaja iz Soče (in deloma iz Vipave).

Kje pa te vode otekaajo iz matičnega korita ter se odvajajo proti Timavi, odnosno proti vodnemu sistemu med Trstom in Nabrežino? Tu se postavljata nova vprašanja, ki sta mogoče rešiti le z raziskavami na terenu.

Italijanski in jugoslovanski strokovnjaki dejansko sodelujejo nepretrgoma na tem področju. Do kakega zastoja v tem sodelovanju je morda prišlo tu pa tam, toda v bistvu zaradi postopnih razlogov. Na enak način moramo reči, da je bilo doslej opravičeno pričakovanje, da ob jugoslovanski strani so po podatkih, ki nam jih je posredoval prof. Mosetti, izvršili dva navpična rova. Prvega so izvršili na rovu 80 m v nadmorski višini okoli 80 m. Na drugi jaski niso našli vode. Zanimivo pa je, da so ugotovili na dnu gline. Drugi rovi so izvršili v Vrtoču, kjer so na dnu ugotovili prisotnost vode.

Na italijanski strani so vrstili na odseku med Gabrijami in Zagorjem. Tudi v tem primeru niso našli na dnu vode. S temi vrtnji se poskušni seveda še niso končali. Najbolj zanimivo je morda to, da bo v kratkem začeli na italijanski strani z raznimi deli nekem vodnjaku, ki je v bližini gostilne v Gabrijah. Pravzaprav gre za vodnjak, ki je pred leti stal nasproti gostilne ob cesti. Zgradili so ga leta 1914 in 1915 ruski ujetniki za avstrijsko vojsko, ki se je pripravljala na vojno z Italijo. Vodnjak je bil globok okoli 30 metrov ter je dovaljal velike množine vode. Ko so Italijani leta 1916 zasedli Gorico, so vodnjak razstrelili. Potem ga niso nikoli več obnovili. Danes se postavlja vprašanje, ali ne teče prav v bližini tega vodnjaka zelo močna podzemeljska reka, ki dovalja vodo iz Soče v timavsko področje.

Ta hipoteza ni prav nič drzna, če pomislimo, da je Soča pred milijoni let tekla skozi Dol in da je pozneje spremenila svojo strugo zaradi zemeljskih pregrad, ki so jih v Dolu povzročili tektonski premiki.

Poleg tega vprašanja ostaja še vedno odprto vprašanje splošnega odtoka voda iz raznih kraskih povodij proti morju. Pri tem mislimo predvsem na povodno ozilje našega najbližjega Krasa v smeri proti Škocjanskim jamam. Toda o tem vprašanju se bomo pogovarili v bližnji prihodnosti.

(Nadaljevanje sledi)
MILOŠ KODRČ

V. KENDA

VTISI TRŽAŠKEGA STROKOVNJAKA S POTOVANJA PO DANSKI

Blagostanje si je danski kmet ustvaril z delom in znanjem

Razmerja v živinoreji, ki si jih je težko zamisliti - Pot pa ni bila lahka: nekoč le gozdovi in močvirja - Pomen šole je bil pravočasno dojet - Vloga združništva in strokovnih organizacij - Pomen poskusnih postaj

Pogoji novejšo dobo

Nov velik zalet je zabeležilo kmetijstvo v 19. stoletju, za kar gre glavna zasluga združništva. Zdržno gibanje, ki se je pričelo že z letom 1822, je v kratkem razbujalo željo vso deželo; kmetje so se ga z navdušenjem oprijeli. Le v združništvu je danski kmet videl pogoje za izboljšavo in povečanje proizvodnje ter za uspehe v trgovini. Na podeželju so povsod nastajale združne mlekarne, klavnice, tovarne mesa, shrambe, prodajalnice obrabi, hranilnice itd.. Z združništvom je torej danski kmet že v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške. Zdržno gibanje je bilo v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške. Zdržno gibanje je bilo v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške.

Značilnost stare Danske - mlina na veter

Poskusne postaje in strokovne organizacije

Nepretrgljivo koristi za razvoj kmetijstva so se neke druge ustanove, državne in zasebne. So to pri nas skoraj neznane. So to t.i. poskusne postaje. Pri ministrstvu za kmetijstvo vodi vsa eksperimentalna služba danih državnih svet za kmetijstvo, sestavljen iz 5 članov, ki zastopajo: 1. Zvezo danskih kmetijskih združenj, 2. Kraljevsko dansko kmetijsko društvo, 3. Kraljevski veterinarski in kmetijski zavod, 4. Zvezo danskih združenj vrtnarjev in cvetličarjev ter 5. Danska združenja majhnih obdelovalcev zemlje. Po vsej deželi je 16 državnih poskusnih postaj, 5 podružnic in 5 laboratorijev. Površina državnih poskusnih postaj meri 950 ha. Z znanstvenim delom se na teh postajah ukvarja več kot 100 učenjakov ter veliko večje število pomožnega osebja. Poskušajo tu kulture žit, krmnih rastlin, sladkorne pese, krompirja, povrtin, cvetlic, nadalje probleme gnojenja, namakanja, bolezni, razkuževanja, izboljšave zemljišč. Državne in privatne poskusne postaje, kmetjske združenja, državna semenska služba, državni laboratoriji vse domače živali, včevši sem dejavnost, poskusne postaje za rastlinstvo in tople gredice ter mnoge druge ustanove sodelujejo skupno na vseh področjih znanosti in prakse in vse te skupne končne cilje obilice in kakovost pridelka.

Tipična kmetija na Danskem z bogatimi gospodarskimi posloplji

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Najprej nekaj številk

Gostota poveje živine, prašičev in perutnine je glede na površino dežele največja na svetu. Omenim naj le dejstvo, da na Danskem približno toliko glav živine, kolikor je prebivalcev, da je 6,5 milijona prašičev, na deseti milijonov pa perutnine. Kmetijstvo je za Danke glavni vir bogastva. Proizvodi njihove intenzivne živinoreje pa so po vrednosti na prvem mestu v izvozu dežele. Hkrati so Danci izvrstni poljedelci, vrtnarji in cvetličarji. Zato ti, ki hoče danske obiskati, Dansko, da bi si ustvaril kolikor toliko objektivno sliko o tej deželi in njenih prebivalcih, mora najprej spoznati življenje in delo danskega kmeta.

Kljub dejstvu, da je danes v deželi za 50 odst. več delavcev kot kmetov, je ta majhna država predvsem kmetiška. On je bil tisti, ki je moral rapeti vse sile, da je dosegel tako visoko, razvojno stopnjo, on je glavni pobudnik svojega blagostanja, sreče ter socialnega napredka v državi, hkrati pa tudi zaščitnik preborenih svobodin in pravice.

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Nov velik zalet je zabeležilo kmetijstvo v 19. stoletju, za kar gre glavna zasluga združništva. Zdržno gibanje, ki se je pričelo že z letom 1822, je v kratkem razbujalo željo vso deželo; kmetje so se ga z navdušenjem oprijeli. Le v združništvu je danski kmet videl pogoje za izboljšavo in povečanje proizvodnje ter za uspehe v trgovini. Na podeželju so povsod nastajale združne mlekarne, klavnice, tovarne mesa, shrambe, prodajalnice obrabi, hranilnice itd.. Z združništvom je torej danski kmet že v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške. Zdržno gibanje je bilo v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške.

Značilnost stare Danske - mlina na veter

Poskusne postaje in strokovne organizacije

Nepretrgljivo koristi za razvoj kmetijstva so se neke druge ustanove, državne in zasebne. So to pri nas skoraj neznane. So to t.i. poskusne postaje. Pri ministrstvu za kmetijstvo vodi vsa eksperimentalna služba danih državnih svet za kmetijstvo, sestavljen iz 5 članov, ki zastopajo: 1. Zvezo danskih kmetijskih združenj, 2. Kraljevsko dansko kmetijsko društvo, 3. Kraljevski veterinarski in kmetijski zavod, 4. Zvezo danskih združenj vrtnarjev in cvetličarjev ter 5. Danska združenja majhnih obdelovalcev zemlje. Po vsej deželi je 16 državnih poskusnih postaj, 5 podružnic in 5 laboratorijev. Površina državnih poskusnih postaj meri 950 ha. Z znanstvenim delom se na teh postajah ukvarja več kot 100 učenjakov ter veliko večje število pomožnega osebja. Poskušajo tu kulture žit, krmnih rastlin, sladkorne pese, krompirja, povrtin, cvetlic, nadalje probleme gnojenja, namakanja, bolezni, razkuževanja, izboljšave zemljišč. Državne in privatne poskusne postaje, kmetjske združenja, državna semenska služba, državni laboratoriji vse domače živali, včevši sem dejavnost, poskusne postaje za rastlinstvo in tople gredice ter mnoge druge ustanove sodelujejo skupno na vseh področjih znanosti in prakse in vse te skupne končne cilje obilice in kakovost pridelka.

Tipična kmetija na Danskem z bogatimi gospodarskimi posloplji

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Najprej nekaj številk

Gostota poveje živine, prašičev in perutnine je glede na površino dežele največja na svetu. Omenim naj le dejstvo, da na Danskem približno toliko glav živine, kolikor je prebivalcev, da je 6,5 milijona prašičev, na deseti milijonov pa perutnine. Kmetijstvo je za Danke glavni vir bogastva. Proizvodi njihove intenzivne živinoreje pa so po vrednosti na prvem mestu v izvozu dežele. Hkrati so Danci izvrstni poljedelci, vrtnarji in cvetličarji. Zato ti, ki hoče danske obiskati, Dansko, da bi si ustvaril kolikor toliko objektivno sliko o tej deželi in njenih prebivalcih, mora najprej spoznati življenje in delo danskega kmeta.

Kljub dejstvu, da je danes v deželi za 50 odst. več delavcev kot kmetov, je ta majhna država predvsem kmetiška. On je bil tisti, ki je moral rapeti vse sile, da je dosegel tako visoko, razvojno stopnjo, on je glavni pobudnik svojega blagostanja, sreče ter socialnega napredka v državi, hkrati pa tudi zaščitnik preborenih svobodin in pravice.

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Nov velik zalet je zabeležilo kmetijstvo v 19. stoletju, za kar gre glavna zasluga združništva. Zdržno gibanje, ki se je pričelo že z letom 1822, je v kratkem razbujalo željo vso deželo; kmetje so se ga z navdušenjem oprijeli. Le v združništvu je danski kmet videl pogoje za izboljšavo in povečanje proizvodnje ter za uspehe v trgovini. Na podeželju so povsod nastajale združne mlekarne, klavnice, tovarne mesa, shrambe, prodajalnice obrabi, hranilnice itd.. Z združništvom je torej danski kmet že v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške. Zdržno gibanje je bilo v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške.

Značilnost stare Danske - mlina na veter

Poskusne postaje in strokovne organizacije

Nepretrgljivo koristi za razvoj kmetijstva so se neke druge ustanove, državne in zasebne. So to pri nas skoraj neznane. So to t.i. poskusne postaje. Pri ministrstvu za kmetijstvo vodi vsa eksperimentalna služba danih državnih svet za kmetijstvo, sestavljen iz 5 članov, ki zastopajo: 1. Zvezo danskih kmetijskih združenj, 2. Kraljevsko dansko kmetijsko društvo, 3. Kraljevski veterinarski in kmetijski zavod, 4. Zvezo danskih združenj vrtnarjev in cvetličarjev ter 5. Danska združenja majhnih obdelovalcev zemlje. Po vsej deželi je 16 državnih poskusnih postaj, 5 podružnic in 5 laboratorijev. Površina državnih poskusnih postaj meri 950 ha. Z znanstvenim delom se na teh postajah ukvarja več kot 100 učenjakov ter veliko večje število pomožnega osebja. Poskušajo tu kulture žit, krmnih rastlin, sladkorne pese, krompirja, povrtin, cvetlic, nadalje probleme gnojenja, namakanja, bolezni, razkuževanja, izboljšave zemljišč. Državne in privatne poskusne postaje, kmetjske združenja, državna semenska služba, državni laboratoriji vse domače živali, včevši sem dejavnost, poskusne postaje za rastlinstvo in tople gredice ter mnoge druge ustanove sodelujejo skupno na vseh področjih znanosti in prakse in vse te skupne končne cilje obilice in kakovost pridelka.

Tipična kmetija na Danskem z bogatimi gospodarskimi posloplji

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Najprej nekaj številk

Gostota poveje živine, prašičev in perutnine je glede na površino dežele največja na svetu. Omenim naj le dejstvo, da na Danskem približno toliko glav živine, kolikor je prebivalcev, da je 6,5 milijona prašičev, na deseti milijonov pa perutnine. Kmetijstvo je za Danke glavni vir bogastva. Proizvodi njihove intenzivne živinoreje pa so po vrednosti na prvem mestu v izvozu dežele. Hkrati so Danci izvrstni poljedelci, vrtnarji in cvetličarji. Zato ti, ki hoče danske obiskati, Dansko, da bi si ustvaril kolikor toliko objektivno sliko o tej deželi in njenih prebivalcih, mora najprej spoznati življenje in delo danskega kmeta.

Kljub dejstvu, da je danes v deželi za 50 odst. več delavcev kot kmetov, je ta majhna država predvsem kmetiška. On je bil tisti, ki je moral rapeti vse sile, da je dosegel tako visoko, razvojno stopnjo, on je glavni pobudnik svojega blagostanja, sreče ter socialnega napredka v državi, hkrati pa tudi zaščitnik preborenih svobodin in pravice.

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Nov velik zalet je zabeležilo kmetijstvo v 19. stoletju, za kar gre glavna zasluga združništva. Zdržno gibanje, ki se je pričelo že z letom 1822, je v kratkem razbujalo željo vso deželo; kmetje so se ga z navdušenjem oprijeli. Le v združništvu je danski kmet videl pogoje za izboljšavo in povečanje proizvodnje ter za uspehe v trgovini. Na podeželju so povsod nastajale združne mlekarne, klavnice, tovarne mesa, shrambe, prodajalnice obrabi, hranilnice itd.. Z združništvom je torej danski kmet že v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške. Zdržno gibanje je bilo v preteklem stoletju preprečeval vsakršno posredništvo in neproduktivne stroške.

Značilnost stare Danske - mlina na veter

Poskusne postaje in strokovne organizacije

Nepretrgljivo koristi za razvoj kmetijstva so se neke druge ustanove, državne in zasebne. So to pri nas skoraj neznane. So to t.i. poskusne postaje. Pri ministrstvu za kmetijstvo vodi vsa eksperimentalna služba danih državnih svet za kmetijstvo, sestavljen iz 5 članov, ki zastopajo: 1. Zvezo danskih kmetijskih združenj, 2. Kraljevsko dansko kmetijsko društvo, 3. Kraljevski veterinarski in kmetijski zavod, 4. Zvezo danskih združenj vrtnarjev in cvetličarjev ter 5. Danska združenja majhnih obdelovalcev zemlje. Po vsej deželi je 16 državnih poskusnih postaj, 5 podružnic in 5 laboratorijev. Površina državnih poskusnih postaj meri 950 ha. Z znanstvenim delom se na teh postajah ukvarja več kot 100 učenjakov ter veliko večje število pomožnega osebja. Poskušajo tu kulture žit, krmnih rastlin, sladkorne pese, krompirja, povrtin, cvetlic, nadalje probleme gnojenja, namakanja, bolezni, razkuževanja, izboljšave zemljišč. Državne in privatne poskusne postaje, kmetjske združenja, državna semenska služba, državni laboratoriji vse domače živali, včevši sem dejavnost, poskusne postaje za rastlinstvo in tople gredice ter mnoge druge ustanove sodelujejo skupno na vseh področjih znanosti in prakse in vse te skupne končne cilje obilice in kakovost pridelka.

Tipična kmetija na Danskem z bogatimi gospodarskimi posloplji

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate čelade, so se v 9. in 10. stoletju bali Angleži, Francozi in Spanci. Zanimivo pa je dejstvo, da so se ti vojskači takoj, ko so zasedli neko ozemlje, lotili mirnega poljedelstva. Med so zamenjali s plугоm, Vikingi so hrepeli po orni zemlji, po ugodnejšem podnebnju, po delu in blaginji. Vsega tega tedaj doma niso imeli. Danska je

Najprej nekaj številk

Gostota poveje živine, prašičev in perutnine je glede na površino dežele največja na svetu. Omenim naj le dejstvo, da na Danskem približno toliko glav živine, kolikor je prebivalcev, da je 6,5 milijona prašičev, na deseti milijonov pa perutnine. Kmetijstvo je za Danke glavni vir bogastva. Proizvodi njihove intenzivne živinoreje pa so po vrednosti na prvem mestu v izvozu dežele. Hkrati so Danci izvrstni poljedelci, vrtnarji in cvetličarji. Zato ti, ki hoče danske obiskati, Dansko, da bi si ustvaril kolikor toliko objektivno sliko o tej deželi in njenih prebivalcih, mora najprej spoznati življenje in delo danskega kmeta.

Kljub dejstvu, da je danes v deželi za 50 odst. več delavcev kot kmetov, je ta majhna država predvsem kmetiška. On je bil tisti, ki je moral rapeti vse sile, da je dosegel tako visoko, razvojno stopnjo, on je glavni pobudnik svojega blagostanja, sreče ter socialnega napredka v državi, hkrati pa tudi zaščitnik preborenih svobodin in pravice.

Sedaj pa korak v zgodovino

Predniki teh marljivih in mirnih poljedelcev, živinorejcev, vrtnarjev in cvetličarjev so bili kot sem omenili, nekdanji divji Vikingi, znani po svojih bojnih pohodih po vsej zahodni Evropi. Teh strašnih gusarjev, ki so nosili na glavi še bolj strašne rogate

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. marca 1964 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo je 11 oseb.

UMRLO: 50-letni Giuseppe Minin, 71-letni Pietro Millo, 75-letni Michele Peci, 43-letni Oliviero Zelotti, 60-letni Luigi Fachin, 88-letna Maria Gratonja vd. Feriuga, 77-letni Nazario Parovel, 80-letna Adele Cokelj vd. Trizik, 72-letni Mario Umari, 83-letna Elva Vucen vd. Radicchio, 57-letni Luciano Avanzini.

OKLIČI: pomorščak Corrado Ragazzo in otroška negovalka Relana Wagner, tiskar Vittorio Trovi in prodajalca Maria Angela Lanzoni, namočene Lino Zerla in prodajalca Marina Marzari, finančni podčastnik Antonio Solinas in gospodinja Michelina Carla Sartori, instalater Antonio Salin in frizerka Bruna Ustulin, namočene Guido Dona in gospodinja Maria Rosaria Zucchi, zdravnica Domenico Tlacca in učiteljica Alma Debelli, zdravnik Cesare Ravenna in študentka Anna Accel, podčastnik vojne pomorščak Renato Moretti in gospodinja Maria Grazia Hacka, trgovca Mario Minichini in gospodinja Laura Fiorotto, uradnik Giorgio Ursic in prodajalca Bruna Bonivento, prodajalca Claudio Bion in uradnica Iolanda Stocca, delavec Marino Cobelli in gospodinja Lucia Tomalich, 50-letni Medizza in bolničarka Carlo Pecchiari, trgovski Guallierio Perrot in prodajalca Aida Crimani, tehnični uradnik Lino Busato in uradnica Viviana Benporati, mehanik Graziano Morgan in blagajničarka Vittoria Romana Giansanti, blagajnik Giuseppe Calin in delavica Liliana Furlan, mehanik Livio Rossi-Mel in šivilja Caterina Furlanich, namočene Giorgio Otta in gospodinja Maria Grazia Covra, kuhar Claudio Sirodich in delavica Maria Uleghar, mehanik Mario Walska in pletilja Edda Serretti, mizar Giorgio Zaccich in namočena Teodora Vitale, pomorski kapitan Fulvio Rebelli in uradnica Daniela Cozzi, uradnik Pietro Cini in gospodinja Girolina Vianovich, električar Aida Denica in delavica Silvana Damato, trgovca Benito Benedetti in gospodinja Anna Maria Unusi, pomorski kapitan Giuseppe Bellen in šivilja Maria Pia Furada, prodajalca Claudio Baratti in delavica Loretta Borelli, trgovec Guido Menardi in prodajalca Giorgia Izzari, stražnik varnostne policije Giuseppe Pontello in gospodinja Giorgia Cociani, prodajalca Luciano Paoletti in bolničarka Elena Bartole, mizar Luigi Coldani in prodajalca Sileia Terson, namočene Lucio Prez in delavica Alma Vesnaver, natakar Giorgio Claut in točalka Olimpia Lattanzio, strugar Sesto Meduzzi in gospodinja (Maria) Rosa Cernigoi, stražnik varnostne policije Aldo Iacuzzi in gospodinja Nicolina Reattini, elektrotehnik Claudio De Mattia-Toroli in šivilja Maria Gasparin, prodajalca Roberto Fravento in prodajalca Ida Zidari, uradnik Roberto Mattelli in prodajalca Elvia Bratus, zdravnik Renato Albieri in Carla Horat, uradnik Mario Vasselli in uradnica Claudia Spesot, urar Romeo Scherri in uradnica Renata Cervaz, inženir Marino Lario in učiteljica Liliana Rustia, uradnik dr. Carmine Panatiera in uradnica Lucia Sestani, pomorščak Luciano Ambrosi in uradnica Silva Gomez, uradnik Maurizio Semo in učiteljica Nelda Pascutti, mehanik Stelio Bertoso in šivilja Maria Rosa Mazzamucchi, mehanik Giuseppe Grisani in frizerka Rita Javaronc, uradnik Mario Giarretto in učiteljica Marina Zorini, dolgoletni agronomijo Pietro Mombelloni in gospodinja Nelida Quatraro, električar Claudio Filimiani in delavica Ursula Konopka, častnik finančne straže Salvatore Tutolo-mondo in učiteljica Maria Tutolo-mondo.

LOTERIJA

BARI	78	9	55	25	15
CAGLIARI	43	44	85	60	20
FIRENZE	3	35	10	29	65
GENOVA	45	37	23	71	79
MILANO	2	89	47	19	41
NAPOLI	72	49	74	76	81
PALERMO	34	73	30	21	13
ROMA	44	22	3	63	47
TORINO	34	45	33	68	2
VENEZIA	5	70	3	86	89

ENALOTIJA

2 X 1 213 XXX 1 X 1

Radio Trst A

8.00 Konec; 8.30 Poslušali boste: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slov. zborovske skladbe; 10.00 Maša; 11.15 Oddaja za najmlajše; nato Harmonika; 12.00 Slov. nabozna pesem; 12.30 Glasba po želji; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj; 13.30 Glasba po želji; 14.45 Radijski ansambli; 15.30 Radijska novela; nato Orkestra Le-

Jutri, 30. marca ob 11. uri, drugi del popevke s prvega festivala - orkester Miramar

mos in Touzet; 16.30 Popolnaniški koncert; Sodeluje violončelist Antonio Janigro; 18.00 «Los Marimberos»; 18.20 Svetovni pesmi; motivi v sodobnem filmu; 18.50 Beethovne sonate; 19.15 Neodgovorne vesti; 19.30 Dunajske melodije; 20.00 Sport; 20.30 Iz slovenske folklorne; 21.00 Laha glasba; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Brahms: Simfonija št. 2; 22.50 Jazz.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 12.15 Danes na športnih igriščih; 14.00 «El Campanero»

Koper

7.00 Jutranja glasba; 8.00 Prebrosi; 8.30 Domače riže; 9.00 Zabavni svet; 9.45 Zbor «Svoboda» iz Koper; 10.00 Prenos RL; 10.30 Glasbena matineja; 11.30 Reportaža; 11.50 in 12.50 Glasba po želji; 12.35 Zunanje politični pregledi; 12.50 Sosedni kraji in ljudje; 14.00 Glasba po želji; 15.15 Melodije; 15.30 Domače pesmi; 16.00 Prenos RL; 16.30 Sportna nedelja; 19.10 Glasbena medrega; 19.30 Prenos RL; 22.00 Plesna glasba.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.20 Harmonika; Gandolfi; 9.10 Nabozna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.35 Festival v Assisi; 12.30 Pappeva velikončna poslanica; 12.45 Mozartove skladbe; 14.00 Sport; 14.30 in 15.15 V nedeljo skupaj; 15.45 No-gomet od minute do minute; 16.15 Ital. pesmi in plesi; 17.30

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 29. t. m. ob 16. uri film:

«MAFIOSO»

Dramatična mojstrovina

ALBERTA SORDIJA

V ponedeljek, 30. t. m. ob 16. uri barvni dramatični film:

«Il traditore di Fort Alamo»

(Izdajalec Fort Alamo)

Igrajo: GLENN FORD in JULIE ADAMS

Vsem obiskovalcem želimo veselo velikonočne praznike

Kino na Brččinah

predvaja danes 29. t. m. ob 15. uri film:

Titanus

TOTO WALTER PIDGEON

2 Colonnelli

NINO TARANTO SCILLA GABEL (DVA POLKOVNIKA)

V ponedeljek, 30. t. m. ob 15. uri barvni film:

WALT DISNEY

«SNEGULJČICA»

Vsem stojim obiskovalcem želimo veselo praznike

KINO «ROSANDRA» BOLJUNEC

predvaja danes 29. t. m. ob 17.30 uri film:

«PEPE»

Igrajo: SHIRLEY JONES in MAURICE CHEVALIER

V ponedeljek, 30. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

«PEPE»

Svojim obiskovalcem želi veselo velikonočne praznike

Goriško-beneški dnevnik

ARHITEKT PICCINATO PREDAVAL V GORICI

Urbanistični načrt je program ki naj ohrani vse, kar je dobrega

Izdelovalec urbanističnega načrta Gorice se je sestal z občinskimi svetovalci, v dvorani trgovinske zbornice pa je predaval o urbanizmu na splošno

Izdelovalec goriškega urbanističnega načrta arhitekt Luigi Piccinato, ki je bil v Gorici, da bi se seznanil z predstavnicami oblasti s svojimi do sedaj opravljenimi deli, je imel v petek popoldne sestanek z načelniki političnih skupin v goriškem občinskem svetu. Sestanek je otvoril župan dr. Gallarotti, ki je po nekaj uvodnih mislih prepustil besedo arhitektu Piccinatu. Leto je prikazal osnovna smernice, ki so ga vodile pri izdelavi načrta. Predvsem je prikazal razporeditev glavnih cest, ki bi priključila v Gorico čez novi most na Soči nekje v Stan-drežu, da bi se priključila v bližini Nanutove gostilne na Tržaški cesti. Cesti Tarza armata. Nekje v bližini Soče, na njenem levem bregu, naj bi bila nekakšna vzporednica, ki bi bila tako na severnem kakor na južnem delu mesta povezana z glavno vpadnico.

Sedanjí start del mesta naj se ohrani čim bolj nedotaknjen, novi del pa naj bi se zgradil med Tržaško cesto in Ul. Vittorio Veneto. Industrijska cona naj bi nastala med Standerem in Sovodnjami.

Kakor smo izvedeli, so svetovalci izrekli pomisleke o izgradnji nove ceste, ki bi Stander cepila na dve, je prav tako pa tudi o lokaciji industrijskih obratov. Liberalce Chioz-za je na primer zagovarjal razširitev industrijske cone na desni breg Soče (istega namena so tudi svetovalci SDZ). Arhitekt Piccinato jih je opozoril, da rimske oblasti ne bodo odobrile regulacijskega načrta, ki bi predvideval izgradnjo industrijske cone na bojnici, ker je to področje skoraj v celoti rezervirano za vojaške služnosti.

Arhitekt Piccinato je zvečer predaval o urbanizmu številnemu občinstvu, ki se je zbralo v dvorani trgovinske zbornice. Ni imel namena govoriti o osnutku goriškega urbanističnega načrta, ampak pri-sotnim predavati iz tega predmeta, da bi lažje razumeli, za čem teži urbanizem in kaj pravzaprav je. Na lep način in z živahnim po-dajanjem, ki so ga ponazarjali šte-vilni diapozitivi, je prisotnim povedal, da se je vsaka civilizacija u-kvarjala z urbanizmom. Mesto, to je bil kakor velik oter, kjer so se odigravala velika in pomembna de-janja. Mesto je bilo zatočen izraz civilizacije, dokaz njene stopnje. Predavalec je dejal, da smo imeli v zgodovini visoke civilizacije, ki so ustvarjale čudovita mesta. V pre-teklek stoletju, se bolj pa v našem o tem sploh ne moremo govoriti. Če bi sodili po urbanističnih zami-slih naših mest, na kakšni stopnji civilizacije smo, tedaj bi prišli do poraznih zaključkov. Za nas je se-daj važno, da projiciramo razvoj mesta v bodočnost, potrebno je, da ohranimo kar največ zanimivosti za naše potomce. Zato naj se ohrani jo stara mestna središča, v našem konkretnem primeru Grad in bližnja okolica, ostane naj naš čudovit Korzo, ob katerem na smemo po-dirati karakterističnih hiš in na teh mestih graditi stolpnice, za katere niti ni dovolj prostora. Potrebno je, da nadalje ohranimo zelene površine, ki jih imamo dovolj, ter graditi novi del mesta (v glavnem stanovanjski del) v smeri proti Tržaški cesti.

Čelno trčenje vozil v Ulici Marconi

Včeraj ob 16. uri sta se v Ulici Marconi zalekla volkswagen in fiat. Volkswagen je s Trga Ca-vour proti Ulici Crispi peljala 26-

Rojstva, smrti in poroke

Od 22. do 28. marca se je v go-riški občini rodilo 26 otrok, umrlo je 21 oseb, oklicev je bilo 8, po-roke pa nobene.

ROJSTVA: Marco Di Giacomo, Nadia Passon, Fabio Anderle, Au-gusto Quarantotto, Manuela En-garo, Fabio Marega, Eleonora Bra-dotti, Marina Pavat, Marco Zitter, Cristina Mersechil, Elvio Cenni, Mauro Muraro, Emanuela Furlan, Fabiana Aizza, Alessandra Ducc, Claudio Rosolen, Estella Capito, Licia Radicci, Claudio Cevdek, Ma-ria Pedersini, Marino De Maio, Lucio Fornasin, Maurizio Catta-rini, Paola Guerra, Giulio Quattro-ne, Paola Leon.

SMRTI: bolničarka 44-letna Do-lores Gugliatti, por. Di Biaggio, upokojenka 91-letna Gizele Fieli, vd. Musić, 86-letna Maria Ferra-rio, eno leta stara Fulvia Zorutti, upokojenec 71-letni Quirino Bucchiniz, 85-letna Anna Grinover, vd. Stua, 43-letna Liliana Treiben-por. Gomiseček, uradnica 43-letna

Ada De Rosa, upokojenec 80-letni Angeli Grl, 23-letni Franco Lovi-scek, upokojenka 78-letna Marian-na Campion, vd. Fabbro, 67-letni Giovanni Gregoris, 77-letni Albino Medeo, 64-letni Renato Petrovi, 92-letna Erminia Bombig, vd. Ca-stella, 74-letna Maria Bastiancia, vd. Tignonin, en dan stara Maria Pedersini, 60-letna Maria Riosa, osnovnošolski učitelj 64-letni Vil-jem Nanut, 73-letna Gabriella Pavšič, vd. Fajgelj.

OKLIČI: zidar Salvatore Scira in frizerka Maria Zummo, meha-nik Claudio Battistutti in gospo-dinja Antonio Bruni, električar E-zio Cuiot in gospodinja Anna Bru-met, pleskar Sabino Primožič in tekstilka Livia Volčić, brigadir ka-rabinierjev Ernesto Gardini in go-spodinja Antonia Ballarini, šofer Renardo Gigli in gospodinja An-na Di Giacomo, finančar Giuseppe Sgrò in gospodinja Rosanna Ger-ra, mizar Edi Bitezni in uradni-ca Marija Mozetič.

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici sporoča da stopi s prvim aprilom v veljavo poletni urnik za trgovine na Goriškem, ki bo ostal v veljavi do 30. septembra 1964. Ta urnik je naslednji:

Pekarnice: od 6.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure.

Mlekarne: od 6.30 do 12.30 in od 17. do 19.30.

Jestvine in drogerije: od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30.

Starinarne, trgovine z indu-strijski izdelki in druge: ki niso posebej navedene: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Zeleznica: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19.

Sadje in zelenjava: od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30.

Kurivo na drobno in gradbeni material: od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30.

Avtomobilske potrebšnine: od 8.30 do 12. in od 15. do 19. ure.

Kolesa in pritlikalci: od 8.30 do 13.30 in od 15.30 do 19.30.

Cvetličarne: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Kmetijske potrebšnine: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure.

Sladstvarne, ki nimajo posebne-ga političnega dovoljenja: od 7.30 do 22.30.

Za sadni in zelenjavni trg bo določila urnik občinska uprava.

Ob sobotah in pred prazniki se urnik trgovin podaljša s svetel za pol ure.

Urnik trgovin za praznike

Danes 29. t. m.: Vse trgovine katere koli stroke bodo ostale ves dan zaprte.

Jutri 30. t. m.: Pekarne in mlekarne bodo odprte dopoldne do zaključka razdelitve kruha in mleka.

Cvetličarne bodo odprte od 8. do 12. ure. Vse druge trgovine, vključno one s sadjem in zelenja-vo pa bodo ves dan zaprte.

Zelenjadni trg bo v nedeljo in ponedeljek ves dan zaprt.

Brivnice in frizerji bodo imeli danes 29. in jutri 30. marca zaprto ves dan. Od prvega aprila dalje pa bo stopil v veljavo poletni urnik.

Po dolgi in mučni bolezni nas je včeraj zapustil naš dragi

VILJEM NANUT

Pogreb nepozabnega pokojnika bo jutri v ponedeljek 30. marca ob 11.15 iz-pred cerkve sv. Justa na Korzu Italija v Gorici na pokopališče v Standerž.

ZALUJOČI:

žena Angela, sin Vilko in sestra Vilma

Gorica, Štandrež, Podnart, 29. marca 1964

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 22. do 28. marca se je v go-riški občini rodilo 26 otrok, umrlo je 21 oseb, oklicev je bilo 8, po-roke pa nobene.

ROJSTVA: Marco Di Giacomo, Nadia Passon, Fabio Anderle, Au-gusto Quarantotto, Manuela En-garo, Fabio Marega, Eleonora Bra-dotti, Marina Pavat, Marco Zitter, Cristina Mersechil, Elvio Cenni, Mauro Muraro, Emanuela Furlan, Fabiana Aizza, Alessandra Ducc, Claudio Rosolen, Estella Capito, Licia Radicci, Claudio Cevdek, Ma-ria Pedersini, Marino De Maio, Lucio Fornasin, Maurizio Catta-rini, Paola Guerra, Giulio Quattro-ne, Paola Leon.

SMRTI: bolničarka 44-letna Do-lores Gugliatti, por. Di Biaggio, upokojenka 91-letna Gizele Fieli, vd. Musić, 86-letna Maria Ferra-rio, eno leta stara Fulvia Zorutti, upokojenec 71-letni Quirino Bucchiniz, 85-letna Anna Grinover, vd. Stua, 43-letna Liliana Treiben-por. Gomiseček, uradnica 43-letna

Ada De Rosa, upokojenec 80-letni Angeli Grl, 23-letni Franco Lovi-scek, upokojenka 78-letna Marian-na Campion, vd. Fabbro, 67-letni Giovanni Gregoris, 77-letni Albino Medeo, 64-letni Renato Petrovi, 92-letna Erminia Bombig, vd. Ca-stella, 74-letna Maria Bastiancia, vd. Tignonin, en dan stara Maria Pedersini, 60-letna Maria Riosa, osnovnošolski učitelj 64-letni Vil-jem Nanut, 73-letna Gabriella Pavšič, vd. Fajgelj.

OKLIČI: zidar Salvatore Scira in frizerka Maria Zummo, meha-nik Claudio Battistutti in gospo-dinja Antonio Bruni, električar E-zio Cuiot in gospodinja Anna Bru-met, pleskar Sabino Primožič in tekstilka Livia Volčić, brigadir ka-rabinierjev Ernesto Gardini in go-spodinja Antonia Ballarini, šofer Renardo Gigli in gospodinja An-na Di Giacomo, finančar Giuseppe Sgrò in gospodinja Rosanna Ger-ra, mizar Edi Bitezni in uradni-ca Marija Mozetič.

Konfekcijska trgovina I. PITASSI

GORICA, Verdtjev korzo 92 - Tel. 2968

vošč s svojim odjemalcem prijetne velikonočne praznike

Volkswagen 1200

L. 895.000

AUTO SACCHETTI

Lastnik L. Sacchetti

GORICA, Ul. G. Cascino št. 7, tel. 20-09

Viljem Nanut

Pod težo dela in bojev za pravice slovenske skupnosti in delovnega ljudstva v Italiji je omahnil

član nadzornega odbora Slovenske kulturno - gospodarske zveze, njen dolgoletni tajnik in član izvršnega odbora.

Danes leži na mrtvaškem odru v kapelici pri sv. Justu na Korzu Italija v Gorici. Od tam bo jutri, v ponedeljek 30. t. m. ob 11.15 krenil žalni sprevod na pokopališče v Standerž.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Danes na občinskem stadionu

Triestina z Dalioom proti gostom iz Palermo

Triestina bo z današnjo tekmo zaključila vrsto nastopov z več ali manj enakovrednimi tekmi. Tokrat je prišel na vrsto Palermo, ki bo danes v gosteh triških igralcev. Gostje z juga so precej nestalni. Čeprav je moštvo ohranilo ogrode iz A lige, se vendar nikakor niso mogli povzpeti bliže vrhu. Bolj kot športni vzroki so tega neuspeha krivne neurejene razmere v vodstvu kluba in v večkratni zamenjavi trenerja. Sedaj se je položaj v Palermo ustalil in vse kaže, da se tudi igralci prebudijo iz sna in so začeli resno nastopati za točke.

Ne smemo torej pričakovati na tržaškem igrišču moštva brez resnih ciljev. Gostje bodo skušali napraviti vse, da spravijo domačine v zadrego. To še posebno, ker imajo zelo dobro obrambo, ki je v 26 tekmah klonila samo 20-krat.

Ze zaradi domačega okolja ima Triestina možnost, da ponovno obogati. Tokrat bo trener ponovno lahko razpolagal z Dalioom, ki se igralec reda. Prejšnje nedelje se triščani, posebno na sredini igrišča, precej »ječljali« in upamo, da se bodo tokrat iznebili te hibe ter podarili domačim navijačem ne samo zmago, temveč tudi za okoli prijetno in učinkovito igranje.

Trener Montanari še ni dokončno sestavil moštva. Ljudi ima dovolj in sicer Di Vincenzo, Frigerija, Vitalija, Peza, Vargliana, Saderja, Mantovanija, Ferraro, Rancatija, Porra, Novellija in tudi Dalia.

DIRKA PO R. CALABRIJI

Diego Ronchini prvi na cilju

REGGIO CALABRIA, 28. — Diego Ronchini je danes zmagal na dirki po pokrajini Reggio Calabria. Zmagovalec je prevozil 274 km dolgo pot v 7 urah in 27 s povprečno hitrostjo 36,929 km na uro. Za njim se je z zamudo 5" uvrstil Carlesio s celotno skupino. Vrstni red na cilju:

1. RONCHINI
2. Carlesio z zaost. 5"
3. Pifferi
4. De Filippis
5. Pelizzoni
6. Taccone, 7. Durante, 8. Piamontrelli. Sledijo ostali s Carlesiovim časom.

ZE SEDEM NASTOPOV V 1964. LETU

Atleti SZ Bor zelo aktivni v zimski sezoni

Oster mrz je letos dolgo časa oviral atlete, ki nikakor niso mogli nastopati v januarju in prvem delu februarja. Končno je postalo vreme le bolj ugodno za tekovanje na prostem in skoraj vsako nedeljo so bili tržaški na Opčinah polni pisanih drešev atletov. Med atleti, ki so se pripravljali na tekovanje in čakali na startne pozive so bili vedno tudi člani športnega združenja Bor. Včasih jih je bilo veliko, drugič nekaj manj, skoraj vsakokrat pa se je njihov nastop zaključil z uspehom. Naj kar naštejemo dosedanja tekovanja.

Prve tri zimske teke čez drn in strn je organiziral atletski klub študentov. Ti so imeli velik propagandni značaj, saj so privabili na start skoraj 300 tekmovalcev. V kategorijah naraščajnikov in mladincev se je Bor vedno boril za najboljša mesta. Aleksander Košuta je tako dvakrat zasedel drugo mesto. Stojan Samcin pa je bil dvakrat tretji, enkrat pa je zmagal. Za skupno lestvico je veliko pripomogel s solidnimi uvrstitvami tudi Dušan Svab. Omeniti pa moramo, da je slaba organizacija prvega tekovanja odvzela Bora najmanj eno mesto v končni lestvici: kar dva slovenska atleta, ki sta se med najmlajšimi uvrstila na prva mesta sta bila pomotoma diskvalificirana.

Za tekovanjem, ki ga je razpisal klub akademikov, je prišlo pokrajinsko ekipno prvenstvo. Med naraščajniki je Aleksander Košuta ponovno kot drugi prišel na cilj, mladinci pa so si priporili celo naslov prvakov. Kot posamezniki so se na skoraj 5000 m dolgi progi uvrstili takole: Sancen prvi, Svab tretji, Koran pa triinajsti. Omeniti moramo, da je bil Bor lani prvak v kategoriji naraščajnikov.

Kot je bilo pokrajinsko prvenstvo uspešno tako je bilo deželno prava katastrofa. Vsi najboljši so v dežju in blatu odstopili in osvojevalci katerega koli mesta so bile le sanje. Edini borovec, ki je na deželnem prvenstvu prišel na cilj je bil Furlanič med člani.

Za pekoč poraz so se slovenski atleti oddolžili nekaj dni kasneje v Gori, kjer so nastopili v štatenem teku po mestnih ulicah. Uvrstili so se na solidno tretje mesto. Nekaj dni kasneje so imeli še zadnje preizkušnje v letošnji sezoni krosov. Na deželnem prvenstvu za posameznike v Poljani so dosegli polovičen uspeh. Ponovno se je odlikoval Aleksander Košuta, ki je prišel na cilj le malo za zmagovalec Peresom, žrtve preveč pogumne taktike pa je postal Sancen, ki ni hotel premagati samo atlete svoje kategorije, temveč tudi izkušene starejše člane. Zal ni zdržal do konca in tako je klonil mnogim tekačem, katere je že večkrat premagal.

Na deželnem prvenstvu je solidno tekli tudi Boris Košuta, kot ekipa pa je bil Bor med naraščajniki le za 3 točke slabši od Udinese.

Prejeto letošnjo sezono lahko ugotovimo, da je kvaliteta pri atletih Bora ostala na zadovoljivi ravni. Vrsta najmlajših je malo šibkejša od lanske, ki je letos skoraj v celoti prestopila na mladino. Bor razpolaga trenutno z dokaj solidnim zastopstvom v skoraj vseh panogah, česar si lani ni mogel privoščiti. Klub, ki je bil lani med več kot 500 ekipami iz cele Italije na 104. mestu, bi se moral v letošnji sezoni pomakniti za kakih 20 mest višje.

BRUNO KRIZMAN

Simmenthal odpotoval v Madrid

MILAN, 28. — Danes so z letalom odpotovali v Madrid igralci Simmenthala, ki se bodo v sredo zvečer spoprijeli v povratni polfinalni tekmi za pokal evropskih košarkarskih prvakov z Real Madridom.

Nekoliko manj gotovo so se do sedaj pokazale mladinke. Premagane so bile tako v Sezani kot v Izoli, medtem ko so slavile svojo prvo zmago z goriskim Domom. V tekovanju za spomladansko plaketo so izgubile s AGI, zmagale pa so z Domom in tako zasedle drugo mesto. Upoštevati pa moramo, da so mladinke le pred kratkim začele z udejstvovanjem in so se zato v sorazmerju.

Maček pod šlemom

KAPARA POČIVA IN VEDRIJA, KAJ BI MU UTEGNI PRINEŠTI TA VZMIR JESENJI DAN. AVIACIJO PRAV GOTOVO. NA KAJ KAPARO SPOMINJA KONJICEK S TOVOROM, KAJ JE BIL, KO SE NE NIC NI BIL, IN KAJ SE MU JE PRIPETILO, KO SE JE PRVIC ZNAŠEL MED PARTIZANI IN DOMOBRAINI. ALI JE MED VOJNO PREPOVEDANO NASTAVLJATI DUJACINI ZANKE IN ALI MED VOJNO VELJAJO SPOH KAKŠNI ZAKONI? NEVERJETNA STVAR: SATNIJA V LONCU! ŽALOST IN OBUP CLOVEKA, KI JE V ENEM SAMEM TRENTUTKU IZGUBIL VSE, KAR JE IMEL, IN TAKOJ POMER NASEL POLEG SEBE UNIFORMO DOMOBRANSKEGA SATNIKA!

Kako lep in prijeten je pogled na ravnokar osvojen oporišče, ko se povsod pogorišča še kadijo in se duh po granatah, smodniku in dimu meša z očarljivo jutranjo svežostjo. Posl-

NOGOMET DANES

ALIGA

ITALIJA - PRIMORSKI KOLLO
ATALANTA-GENOVA
BOLOGNA-INTERNAZIONALE
CATANIA-MODENA
FIORENTINA-MESSINA
LAZIO-BARI
MANTOVA-JUVENTUS
MILAN-VICENZA
SAMPDORIA-SPAL
TORINO-ROMA

BLIGA

(8. povratno kolo)
CAGLIARI-BRESCIA
CATANZARO-PRO PATRIA
COSENZA-UDINESE
LECCO-POTENZA
NAPOLI-ALESSANDRIA
PRATO-VAESE
SIMONZA-FOGGIA
TRIESTINA-PALERMO
VERONA-PADOVA
VERONA-H-ARMA

ZIVAHNO

DELOVANJE

NAMIZNO

TENISKIH

IGRALCEV

BORA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Po tekmovalnih uspehih tudi organizacijski: turnir za »Trofejo Bora«

Redkokdaj je bila sezona borovih namiznoteniskih igralcev bolj živahna kot letošnja. Deloma je obstajal premor le v novembru in decembru, ko je nastopala le ekipa sodelujoča v B ligi. Trije so sestavljali Boris Košuta, Karel Tomšič in Darij Hrevatin. Moči so bile dokaj neizenačene, saj ni imela nobenih možnosti do uspeha. Po začetnem hudem padcu v dvoboju s triško ekipoj UNL, so borovci zaigrali znatno boljše ter dosegli v Vicenzi 3:6. Bolj uspešno pa je bilo povratno kolo. Na prvem nastopu so borovci zabeležili nepričakovan uspeh s tem, da so odpravili do tedaj še nepremagano vrsto UNI z rezultatom 5:4. Ta podvig sta omogočila Tomšič in Košuta, ki sta bila v trenutni odlični formi in sta premagala najmočnejšega Unijevega predstavnika Brunija. V zadnjem kolu pa so morali borovci še enkrat okusiti poraz proti ekipi iz Vicenze, tako da končna lestvica izgleda takole:

1. UNI (Trst) 4 3 1 23 13
2. CSI (Vicenza) 4 2 2 20 16
3. Bor (Trst) 4 1 3 11 25

Boljšje uspehe so borovci želi na turnirju posameznikov z žreb ni bil nikoli naklonjen in omeniti Borisa Košuto, ki je na štirih turnirjih za člane dvakrat zasedel prvo mesto, dvakrat pa je bil tretji. Tretje mesto je dosegel tudi na tekovanju državnega značaja, ki je bilo decembra meseca v Milanu, kar predstavlja največji uspeh, ki so ga borovci v tej kategoriji kdajkoli dosegli.

Za Košuto je bil do sedaj najbolj uspešen Tomšič, kateremu pa z žreb ni bil nikoli naklonjen in je moral na vsakem turnirju za oseminala finala srečati bodočega tekmovalca. Zato je zabeležil serijo štirih zaporednih petih mest.

Mladinci in naraščajniki Bora so letos skoraj vsi novinci in zato smemo njihove dosežke smatrati kot zadovoljive, čeprav absolutno niso na najvišji ravni. Največja uspeha sta brez dvoma

Božič tekmovalni kolektor borovih namiznoteniskih igralcev je precej bogat, saj predvideva vrsto nastopov v Gorici in drugih italijanskih mestih ter prireditve druge izdaje tekovanja za »Trofejo Bora«, ki spada med najbolj zahtevna italijanska tekovanja. Naj omenimo, da bo to tekovanje letos največje v Italiji.

Na ta turnir, katerega so se pred dvema letoma udeležili razen domačin le atleti Avstrije in Jugoslavije in je predstavljal odskočno desko za današnjega prvaka Vecka, so bili letos povabljeni poleg zastopnikov zgoraj imenovanih držav še švicarji in Madžari, katerih udeležba bo pričala o vrednosti in pomenu tekovanja. O tem pa bomo pisali kasneje. Z danes lahko trdimo, da bodo 25. in 26. aprila, ko se bodo v prostorih stadiona »Paveli« odvijale tekne med nastopajočimi atleti, prostori pretni za vse tiste, ki si bodo hoteli ogledati to tekovanje.

I. Pzjo

Atleti Bora Aleksander Košuta, Boris Košuta in Milan Pahor poslušajo pred startom zadnje navse trenerja

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN

vzdržuje z modernimi tovornimi potniškimi ladnjami
redno prgo Jadran - Južna Amerika - via Zahodna Afrika (Rijeka - Split - Napoli - Genova - Marseille - Casablanca - Dakar - Conakry - Takoradi - Tema - Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires). Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo - Indonezijo - Japonsko - ZDA - Zahodna afriška obala - sredozemske luke)
TER NUDI

ladjske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladnjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja »Splošna plovba«, Piran, Zupancičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telefoni: 035-22, 035-23. Telefoni: 7340-7347.

Pod zdravstvenim nadzorom ponovno vsakodnevno poslujejo SVETOVNO ZNANE MODERNO REKONSTRUIRANE MORSKE TERMALNE KOPELI PALACE HOTELA V PORTOROŽU
Indikacije: REVMATICA BOLENIJA, ZENSKA BOLENIJA, BOLENIJA DIHALNIH ORGANOV
Na razpolago: Tople morske kopeli. Kopeli z morsko slanico. Masaže, inhalacije, blatne obloge, blatne kopeli.
Vse informacije v upravi PALACE HOTELA, Portorož, tel. 73145

HOTEL »SLON«

LJUBLJANA - Titova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija)
Opazarjamo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko postržete s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.
Hotel Vam nudi 177 modernih ležih. V moderno urejeni hotelski restavraciji Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni. V nočnem BARU se lahko vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artističnem programu
Sprejemamo rezervacije za manjše in večje družbe. Telef. 20-641-44

VOZNI RED VLAKOV

BENETKE - MILAN - PARIZ - RIM - BARI

ODHODI

5.40 A	Portogruaro
6.10 R	Benetke - Bologna - Milan (1)
6.35 D	Benetke - Milan - Turin - Rim
8.46 R	Benetke - Rim (obvezna prenotacija)
9.35 DD	Benetke - Milan - Genova (II) - Pariz
10.08 A	Portogruaro
13.00 R	Benetke
13.30 A	Portogruaro
14.05 D	Benetke - Milan - Pariz
14.50 D	Benetke - Pariz (2)
16.50 A	Tržič - Portogruaro
17.48 DD	Benetke - Bari
18.45 A	Tržič - Portogruaro
19.25 A	Tržič - Cervignano
21.45 DD	Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille (spalni vagon in ležišča Trst - Genova) - Mestre - Bologna - Rim (spalni vagon in ležišča Trst-Rim)

(1) Samo prvi razred in obvezna prenotacija.

(2) 615 Simplon Express od 1. nov. 1963 do 15. marca 1964 z vagonom za Pariz.

PRIHODI

6.22 A	Cervignano - Tržič
7.28 A	Portogruaro - Tržič
8.15 DD	Turin - Milan - Benetke - Rim (spalni vagon in ležišča Rim - Trst)
9.30 D	Marseille - Ventimiglia - Genova - Milan - Benetke (spalni vagon in ležišča Genova - Trst)
11.35 R	Benetke
11.45 DD	Pariz - Milan (2)
12.50 D	Pariz - Benetke (3)
13.55 A	Cervignano - Tržič
15.30 D	Pariz - Milan - Benetke
17.20 D	Cervignano - Portogruaro
18.07 A	Tržič (**)
18.52 R	Bologna - Benetke (*)
19.15 A	Portogruaro - Tržič
20.00 DD	Pariz - Milan - Benetke
21.30 R	Milan - Rim - Benetke (*)

22.32 A Benetke - Tržič
23.55 DD Turin - Milan - Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke

(*) Samo prvi razred

(**) Ne vozi ob nedeljah

(3) SE od 17. marca 1964 dalje

VIDEM - DUNAJ - SALZBURG - MUENCHEN

ODHODI

3.43 A	Videm - Trbiž
5.20 A	Videm
6.16 D	Videm - Trbiž
6.21 A	Videm
7.16 D	Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen
9.42 A	Videm - Trbiž
12.20 D	Videm
12.30 A	Videm
14.30 A	Videm
17.32 A	Videm
19.10 D	Videm
19.55 A	Videm
20.52 D	Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen
21.51 A	Videm

PRIHODI

1.08 D	Videm
7.05 A	Videm
7.50 A	Videm
8.21 D	Videm
9.12 A	Videm
9.20 D	Dunaj - Muenchen
12.00 A	Trbiž - Videm
15.09 A	Videm
17.37 A	Videm
18.58 DD	Trbiž - Videm
19.50 A	Videm
21.15 A	Videm
22.40 A	Videm
22.50 D	Muenchen - Dunaj - Trbiž - Videm

OPČINE - LJUBLJANA - BEOGRAD

ODHODI

0.20 D	Opcline - Ljubljana - Zagreb - Beograd
7.30 A	Opcline
8.38 D	Opcline - Reka - Ljubljana
13.40 A	Opcline
18.00 A	Opcline
20.08 A	Opcline
20.30 D	Opcline - Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul

PRIHODI

5.30 D	Beograd - Zagreb - Ljubljana - Opcline
7.12 A	Opcline
8.28 D	Beograd - Ljubljana - Opcline
11.20 A	Opcline
17.02 A	Opcline
19.35 D	Ljubljana - Reka - Opcline
21.40 A	Opcline

Gostilna «Maček»

LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje 15-17
vras vabi na razne primorske in
drug specialitete ter se priporoča
za cenjeni obisk!

R. TSCHON

Nenavaden dan

Jutro je bilo še tako kot vedno. Budilka ob šestih, čemer-
ren zajtrk, njegova žena, ki
je hodila tiho okrog in ma-
zala kruh: njemu, Gerhardu
in Lotti. Pred vrati se je Ger-
hard ločil od obeh, s prijate-
ljem sta šla skupaj v šolo.
Lotti se je odpeljala s šest-
ico, on z dvaindvajsetico. Lotti
je bila šestnajstletna in čedno
deklet. Bil je ponosen na svo-
jo hči. Prednji del cestne že-
leznice je bil prenapolnjen, ci-
gareta mu je krajšala čas, do-
kter ni izstopil. Tovarniška
vrata in dim iz dimnikov. Na
novo jutro, svetlo se bleščeč
pod; stroj, ki mu ga je predal
kolega z značilnim zmagov-
nim glasom, ki je delal po-
noči. Gibi rok, katerih se je
ni več zavedal, ker so bili pre-
več avtomatični, okrog dve-
tisoč sonce v oknu. Polurni od-
mor v kantini, kjer se je ču-
dil, kako da je Georgu še ostal
čas za kosilo, ker je povedal
toliko novih šal. Nemara je
bilo že polne drugega kot si-
cer, kajti George ga je vpra-
šal, ko sta šla nazaj v de-
lavnico: »Je kaj narobe? Bled
si videti!«

Nič mu ni bilo, opoldne še
nič, vsaj čutil ni nič in popo-
dne je minilo dolgočasno pri
ročici za stromem.

Ko je bil po peti uri v sla-
dini, se mu je prvič zdelo
prerivanje kolegov po delu
smisel. Stal je in gledal v nj-
hove obraze; bili so sivi, utru-
jeni, a srečni. Vsepopoldne so
govorili, raztrgani stavki, ki ni-
so imeli za njega nobenega po-
prena. Človeški gozd se je
pred vrati raztrgal, ceste so
pogoltnile skupine, izgubile so
izpred oči. Ni imel daleč do
cestne železnice, pridružil se
je čakajočim. Potem je nena-
doma ugotovil, da se ne bi
peljal, tudi misel, da mora iti
domov, se mu je zdelo zop-
rna. Prečkal je trg in šel
po cesti, po kateri sicer ni
hodil nikoli.

Stopal je počasi, ker je imel
danes čas, dovolj časa. Žena
in otroka in večerja — na vse
to ni mislil. Na nič ni mislil,
šel je prav počasi po cesti, ki
je bila ozka in temna in
polna otroškega hrupa. Zoga
mu je padla pred noge in
krepko jo je brnil — bil je
dobro udarec z zunanjo stra-
njo čevlja — zoga je lepo le-
tela in je padla za mladeni-
cem, ki jo je skušal s parado-
u lovit, na asfalt in v gol.
»Bravo!« so vpili mladi in on
se je smehljaj. Golman se je
pri akciji nekoliko poškodo-
val na roki in skremžil obraz
od bolečin. Sklonil se je k
njemu in mu pogledal roko.
Nič hudega ni bilo.

»Odpodij si,« mu je rekel in
slekel suknjico, »bom jaz bra-
nil.«

Zavihal je rokave. »Naprej,«
je rekel in mladeničem se je
zdelo dobro, da se ni hotel
v gol. V desetih minutah so
ga trikrat ukanili, čeprav je
dal od sebe vse, kot takrat.
Bilo je pred dobrimi petnaj-
stimi leti, bil je v mladinski
reprezentanci in ljudje, ki so
se kaj razumeli na to, so re-
kli, da ima bodočnost. Toda
iz tega ni bilo nič, nikoli ni
stal v голу prve reprezentan-
ce. Zakaj? Premišljeval je, to-
da ni se spomnil. Temu se je
odrekel, nekega dne, morda za-
to, ker je Gisela prišla iz dru-
žine, ki se ji ni zdel nogo-
met prav nič vreden. Gisela pri-
pravlja zdaj domo večerjo. Od-
gnal je take misli, si oblekel
suknjico in rekel golmanu: »Ta-
ko, zdaj si spet v redu.« Šel
je naprej in si popravil las-
se čela. Zagledal je mlado žens-
ko, ki je šla pred njim. Mi-
slil je, da jo je videl, ko se
je smejala.

Večer je metal dolge sence.
Pred njim dvajset korakov
naprej, je šla ženska. Ni ji
sledil, le oba sta imela isto
pot. Je imel sploh kakšno pot.
Brez cilja, kamor je šel, po
cesti, po kateri ne bo šel ni-
koli več. Trg je vstal pred
njim in sredi njega mož za
dvokolesno cizo, na kateri so
ležale črne češnje. Ženska je
kupila pol kilograma, obstal

je in tudi on kupil. Na pol
se je obrnila in zdelo se je,
da se je zmedla. »Češnje,« je
rekel, »tako so zapeljive.« Mož
je preudarno stehal njeno in
njegovo vrečko in dal vsake-
mu nekaj denarja nazaj. Ze-
lel je lahko noč, le enkrat je
voščil lahko noč, ko sta šla
naprej, za oba isto lahko noč.
Tudi to je bilo nenavadno.
»Oprostite, kako se imenuje
ta trg?« je vprašal. Pogledala
ga je, zdaj že skoraj jezno.
»Res,« se je smejala, »še nikoli
nisem bil tukaj, vedno se vo-
zim z dvaindvajsetico, toda da-
nes...« Pomočal je, ker ni
vedel, kaj je bilo danes. Po-
vedala je ime trga in on ga je
spet takoj pozabil. To je bilo
nepomembno: vse, kar je bi-
lo resnično važno, je pozabil.
Šla sta drug ob drugem in
jedla črne češnje. Videl je, da
je bila ženska še deklica, naj-
več dvajsetletna. Imela je po-
barvane ustnice in je nosila
poceni uhan. Bila je lepa.
Lepo se je oblekla za zmenek.

P. HANSEN

Nora ideja

Pričelo se je v restavraciji
velikega uredništva, kjer je de-
lala. Bila je začeta in je
sedela sama za mizo. Po na-
ključku jo je silila besede na-
petega pogovora pri sosednji
mizi. Tam je sedel nekaj de-
klet, ki so se smejale. Ena iz-
med njih, ki je bila zelo ljub-
ka, je ves čas pripovedovala
o nekem moškem.

»Da,« je rekla, »dve
leti sem si dopisovala z njim
in bilo je prijetno, a v zad-
njem pismu me je prošil, da
bi se končno spoznala osebno.
Tega sem si želela tudi jaz
in danes zvečer bi se sestala
z njim, če mi ne bi poslal
svoje slike. Naj vam jo poka-
žem!« Dekle je potegnilo iz
torbice nekdo sliko. »Poglej-
te, kakšen je! Lepo pomeni
nekaj čisto drugega. Ta nos...
Ne, preko tega ni mogoče. Ta
me bo zamenjal! Na voga-
lu Kaiserstrasse in Parkstras-
se,« tako piše tu, a me-
ne ne bo tam. Naj kar čaka.
«Dekleta so se zabavala in
pogovor je tekel dalje.

Sedela je pri majhnih osam-
ljenih mizici in razmišljala o
tem, kar je bila pravkar si-
slala. Ni se ji zdelo prav nič
lepo, kako so se njene tova-
rščice nortovale iz človeka. Ta
fant vendar vsaj zasluži pri-
jazen zavrnitev svojega pred-
loga. In tedaj ji je prišlo na
misel, kako bi bilo, če bi ona
šla na sestanek in bi fantu
prijavila, da... To je bila
nora misel. Zelela se je poja-
viti tam in se imenovati In-
gelise. Tako je bilo namreč
ime visokemu, lepemu dekle-
tu, ki je tovarščicam kazala
sliko. Da, tako bo napravila.
Zvečer se je lepo oblekla ter
dobre volje in počasi odšla
proti mestu sestanka. Prišla je
malo pred osmo in fanta še ni
bilo. Nekoliko zmernirjena je
začela čakati. Točno ob osmih
se je pojavil fant, obstal na
vogalu in se začel ogledovati,
kot da bi nekoga iskal.

Bil je velik in plavalas, no-
sil je dobro krojen temnomo-
der plašč. Imel je lep, eni-
gačen nos in sploh je bil pri-
vličen. »Kako slike vaših
varajo,« je pomislila.

Srce ji je bilo hitreje, ven-
dar je pogumno stopila k
njemu.
»Dobro večer,« je rekla
in se nasmejala, »jaz sem
Ingelise.« Rahlilo se je zdr-
nil in jo nezaupljivo pogledal.
Tedaj se je njegov resni obraz
spremenil, prešeren nasme-
h mu je prebegnil obraz in po-
nudil ji je roko.

»Jaz sem Carsten,« je
rekel. »Lepo od vas, da ste
prišli.«

Z olajšanjem se mu je na-
smehnila.

Ponudil ji je roko in odšla

»Ko bom nadležen, povejte,«
je rekel.

Molčala je in jedla češnje.
Iz daljave se je slišalo ropo-
tanje cestne železnice, v bli-
žini je bilo tiho, le pete so
udarjale ob tlak.

Svoje češnje je pojedla s te-
kom, celega pol kilograma in
ponudil ji je iz svoje vrečke.
Vzela je dve.

»Res sladke,« je rekel, »toda
treba je pogledati, če niso
črvice. Sladke so večkrat čr-
vive.« Deklica je izpolnila
češnje in ga osuplo pogledala.
Zmignil je z rameni. »Opro-
стите,« je rekel. Nato sta se
oba zasmejala.

Veter je bil krepel. Sonce je
dostiglo strehe hiš in polze-
lo počasi z njih, kot bi bilo
za strehami konec sveta. Pri-
šla sta do reke, daleč zgoraj
je bilo mesto in kaže avtomo-
bilov. Pred klopio ob bregu
je dekletce obstalo.

»Ja,« je rekel, »nekoga pri-
čakujete, zdaj vas pustim sa-
mo.« »Ne,« je rekla in odloč-

no odkimala z glavo. Takoj pa
je zardela in pogledala na
svoje roke. Voda je bila ze-
lena. Dva mladeniča na dru-
gem bregu sta metala plošča-
te kamne, ki so se malo poto-
pili, odskočili, dvakrat, trikrat,
dokler se niso potopili. De-
kle je sedlo na klopo. Pripo-
nil se je in našel kamen, ki
je bil raven kot steklo. Zam-
ahnil je, se nagnil na desno
in kamen vrgel. Trikrat,
petkrat, šestkrat je zablisnil
kamen nad vodo, preden se
je potopil v blesteče se zeleni-
lo. Mladeniča odstran reke
sta ga hvalila, a ju ni raz-
umel.

»Danes sem počel mnogo
hvale,« je rekel in se obrnil.
Šel je h klopi in sedel. Do-
tknil se je dekletove roke.
»Oprostite,« je rekel in začu-
til, kako mu je šinila kri v
obraz.

Tako star, kot je bil, bi bil
lahko dekletov oče — nekaj
let, kolikor je bila Lotti mlaj-
ša od nje! — toda zdaj je za-
rdel kot mladenič, ki se je
prvič dotaknil deklice.

»Nenavaden večer,« je re-
kel. »Sicer živimo iz dneva v
dan, kot na povelje od zgo-
ra. Enkrat pa, naenkrat, te-
daj...« Obmolnil je, ker ni
vedel nadaljevati, čutil je le,
kar je bilo.

»Zelo mladi ste,« je rekel
in prijel njeno roko z nenad-
no kretljivo, ki je ni namera-
val napraviti: njegova roka
je zgrabila njeno, sam je bil
presenečen. Nenadoma je za-
jokala.

»Danes se je zgodilo prvič,
da sem se pustila na cesti na-
govoriti,« je rekla, »verjemi-
te mi, prvič...« Pokimala je
in stisnil njene prste. »Oče je
mrtev, pet bratov in sester
ni, vsi hodijo še v šolo, le
jaz sem zapostavljena kot bi-
lijetka v nekem kinu... Pri-
vič...« Mladeniča, ki sta me-
tala kamne, sta izginila in
prav tako je izginilo sonce
za kostanj, ki so stali na
bregu. Temnilo se je, in na
klopih je postajalo hladno.
Dekletce je trepetalo v svoji
tenki obleki.

»Tudi jaz sem bil v vojni,«
je rekel. »In moja hčerka...«
Ni nadaljeval. Moreč občutek
v njegovem grlu mu je ubil
glas. »Razumem,« je rekel.
In res jo je razumel.

Dvignila je glavo in ga gle-
dala z objokanimi očmi. Stre-
sel ji je roko in položila je
glavo na njegova ramena. Mol-
čala sta. Zdaj je mislil le še
na Giselo, ki je čakala do-
ma, na njeno prvo vno na klo-
pi, ko je večer mletel sence in
se je noč že plazila po uli-
cah. Takrat. Nenadoma je za-
čutil strah.

»Pojdiva,« je rekel, »za vas
je premrzlo, da sediva.«
Vstala je. Prijel je njeno
roko in šla sta ob reki na-
vzdol.

»Zakaj niste danes v vašem
kinu?« je nenadoma vprašal.
»Prost dan imam,« je rekla.
Pokimala je in čez nekaj ča-
sa dodal: »V filmu je vse bolj
enostavno, najpogostejše celo le-
po.« Zdaj je pokimala ona.

Tedaj se je začela iz od-
prtiga okna glasba in to
je bil trenutek, ki se mu je
zdel tih. Hladno je ležala
njena roka v njegovi in pri
vsakem koraku je čutil njeno
vroščino in v zraku je ležal
vonj po cvetočem kostanju.

Tudi mesec ga je motil, pla-
val je rumen in velik na tej
strani reke. Čutil je, da so bili
njegovi koraki negotovi. Zdaj
bi hotel požirek piva. Tedaj
je rekla ona: »Tukaj sem.«
Pokazala je na vrata neke hi-
še, katere okna so bila raz-
svetljena. Razgledal se je. Bi-
la je ulica, v kateri je stanoval
tudi on. »Sploh nisem pazil,
kam sva šla,« je rekel in se
poskušal smejati. Ura je bila
gotovo že devet, Gisela čaka
že več kot dve uri in pol. »La-
hko noč,« je rekla in on je re-
kel: »Poslušajte, ne bodite
drugič spet tako lahkomišelní.

Objubite mi, da ne boste! Bi-
lo je pretemno, da bi mogel
videti, kaj so govorile njene
od. Njena usta niso rekla nič.
»Hčerko imam, šestnajst let
je stara,« je rekel, »in tudi
jaz sem bil v vojni. Toda imel
sem srečo, vrnil sem se. Ne
smete storiti tega vašemu oč-
etu. Pogledil je njeno mrzlo
roko. »Dobro, da ste srečali
mene, lahko bi bilo slabše, za
vedno. Razumete.«

Molčala je in on je mislil,
da Gisela ni zaslužila tega, da
ga mora tako dolgo čakati.
Nenadoma je zagledal senco
njene glave čisto blizu svojih
oči in nato je začutil njene
ustnice na svojih obrbveh in
nekaj, kar je bilo moko in
toplo. Senca je izginila, slišal
je njene pete in nato nič več.

Ko je prišel domov, je vpra-
šala Gisela: »Nadure?« Poki-
mal je in šel v kopalnico, da
bi se umil. Ko je sedel k ve-
čerji, je vprašal: »Je Lotti
doma?«

»Je že šla v posteljo,« je
rekla njegova žena. »Zakaj?«
»Dobro,« je rekel in opazo-
val svojo ženo. »Dobro pazi-
nanjo, zdaj je stara šestnajst
let in...« Umolnil je. Nje-
gova žena ga je opazovala in
ni vedela, kaj naj odgovori.
Videl je, da je imela Gisela
na vratu gube in, da so njeni
lasje postali pramenasti. To-
da njene oči so bile lepe, Sklo-
nil se je nad krožnik in jedel.

Vesele velikonočne praznike

AVTO ŠOLA LORENZI

Mladinci!

Državno priznana
avtomobilna agencija

zdravniški pregled na sedežu in ugotovitev vrstne skupine

Bližnja otvoritev v Ulici RIVA GRUMULA 6

Telefon 31100

Ulica S. Lazzaro, 17 — Tel. 24-245

ULICA VESPUCCI, 13 — Tel. 96-283 (pri Sv. Jakobu)

Po vozačih s patentom C-D-E, javnih in privat-
nih, je vedno veliko povpraševanje. Če si želite
izboljšati položaj, ne odlašajte.
AVTO ŠOLA LORENZI vam da
na razpolago tovornjak »Fiat 640«,
avtobus »OM Taurus« in avtobus
»Macchi« s prestavo na volanu.

NASCIMBEN

F
R
A
T
E
L
L
I

IMPORT

EXPORT

NADOMESTNI DELI ZA AVTOMOBILE

TRST, Ul. Coroneo št. 39, t. 24-955

La Fototecnica

Grosistično podjetje za dobavljanje vsega fotografskega in kine-
matografskega materiala
aparati za mikrofيلم, znanstveni aparati, elektronski aparati
Popolne opreme materiala za fotomehaniko, za indu-
strijo in za znanstvene zavode

TRST
TRG GOLDONI 7
Tel. 23352, 61191

KMEČKA BANKA

GORICA Ulica Morelli 14 Tel. 22-06

DRV IN PREMOMA
OPČINE

Narodna ulica 78
Telefon 221-306

Rudolf Vremec

DOSTAVLJA NA DOM - CENE UGODNE

KERŽE

TRST - Tel. 55-019
Trg S. Giovanni 1

- PORCELAN
- KRISTAL
- PRIBOR
- LESTENICI NAVADNI
IN KLASIČNI
- HLADILNIKI
- ELEKTRIČNI
GOSPODINJSKI STROJI
- STEDILNIKI
- VSE ZA DOM

TAPETNIŠKA DELAVNICA
MARIO PAHOR

Specializirana v opremlja-
nju dnevnik sob in drugih
prostorov

TRST
Ul. S. Anastasio 12 - tel. 61-218

URARNA IN ZLATARNA

SEDMAX

TRST - UL. XX. sept. 16 - Telefon 96016
Sesljan 45

MOTO CIMATI

HMW

Izključni zastopnik

M. SIMIČ

OPCINE - Narod-
na ulica 48 - Tel.

21-322 - TRST

TRGOVINA S KOLESI
IN MOTOCIKLI TER ME-
HANICA DELAVNICA

FRANC BRUNDULA

OPCINE, Narodna št. 118

Telefon 21-022

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, dalj-
nogledov, šestil, računal in po-
trebščin za višje šole, toplome-
rov in fotografskega materiala.

TRST - UL. CARUCCI, 15

Tel. 29-656

Obiščite kmetijsko trgovino

AGRARIA

na OPČINAH, Narodna ulica št. 53 - Tel. 221-321
in v TRSTU, v Ulici Udine št. 23 - Tel. 36-258

- Pri nas dobite: koncentrirana krmila za živino po
zelo nizkih cenah, sredstva proti rastlinskim zaje-
davcem in boleznim, razne vrste izbranih semen,
● sadike, kmetijske stroje ter umetna gnojila

IMP. TRANSADRIA S.p.A. EXP.

TRST - UL. CICERONE 8/II - TEL. 30-214

SKLADIŠČE: Scalo Legnam

vse vrste lesa — eksot — furnirje — poliestere — dekora-
tivne plastične profile — laminat — stroje in druge ar-
tikle za lesno industrijo

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje, tudi v
inozemstvo

Tvrdba Ing. E. RIGHI

TRST - TRG GOLDONI 9
TEL. 94-022

s preko 40-letnim delovanjem na
kmetijskem področju nudi kmetom
in vrtnarjem najnižje cene, prvo-
vrstna semena; vsakovrstno
kmetijsko orodje in stroje,
brizgalke, sredstva proti rast-
linskim zajedalcem in proti
gljivičnim boleznim, piščance
in krmo.

EKSKLIZIVNI ZASTOPNIK
motorna kosičina in motornih
lopov »RONDINE«, motokultu-
ratorje »SIMAR« ter »COFU-
NAs«, naravnega in osušenega
gnoja v prahu.

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje, tudi v
inozemstvo

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje, tudi v
inozemstvo

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje, tudi v
inozemstvo

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje, tudi v
inozemstvo

Vesele velikonočne praznike

TVRDKA RADIO SOSSI

OPČINE,

Ulica dei Salici št. 1
Telefon 221-155

Radijski in televizijski aparati znamke: Grundig, Philips, Minerva, Magnadine in Phonola • Hladilniki znamke: Zoppas, Minerva in Philips • Pralni stroji znamke: Zoppas (super avtomatični 5 kg. emajlirani), Indesit in Candy.

ZALOGA DRV, PREMOGA, KEROSENA IN NAFTE

DANILO ŠULIGOJ

OPČINE, Proseška ulica 24 — Telefon 221-172
GOSTILNA

EMILIJA SOŠIČ - VREMEC

OPČINE, Narodna ulica 65

URARNA-ZLATARNA

TRGOVINA S CEVLJI

ANTON MALALAN MARČEL

OPČINE, Proseška ulica 18

Telefon 221-465

URARNA-ZLATARNA

ALOJZ SOŠIČ

OPČINE, Narodna ulica 44 — Telefon 221-641

ŠVAGELJ

Cvetličarna ANICA Konjsko meso MARCELO
OPČINE, Proseška ulica 33 — Telefon 221-482

TRGOVINA USNENIH IZDELKOV

JOLANDA BABICH

OPČINE, Proseška ulica št. 16-a

DRUŠTVENA PRODAJALNA NA OPČINAH

z.z.o.p.

OPČINE, Alpinska ulica 85 — Telefon 221-054

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA

ČELESTE DANEU-DANIELI

OPČINE, Narodna ulica 77 — Telefon 221-034

TRGOVINA IN PEKARNA

ZORA ČOK

OPČINE, Narodna ulica 61 — Telefon 221-046

GOSTILNA

VETO

OPČINE, Proseška ulica 35

Cenjenim odjemalcem v mesnicah

HROVATIN

na OPČINAH in v TREBČAH
voščito vesele velikonočne praznike

TRGOVINA JESTVIN

JOSIP ŠKABAR

OPČINE, Narodna ulica 42

Telefon 221-026

se vlijudno priporoča svojim odjemalcem tu in onkraj meje

Mlekarna DOLFI

OPČINE, Narodna ulica 48
Telefon 221-274

KAVARNA

CENTRAL BAR

OPČINE, Narodna ulica 46

Telefon 221-087

Instalaterska delavnica

IVAN SOŠIČ (LAUFER)

OPČINE, Narodna ulica 106

TRGOVINA JESTVIN

Franc RESINOVIČ

TRST, Trg sv. Franciška 8

Telefon 30-809

ALBERT URSIC

«LA VINICOLA TRIESTINA»

TRST, Ulica C. Rittmeyer, 20

Telefon 38-380

ZALOGA KURIVA

ANTON FLORIDAN

TRST, Ulica Luigi Ricci 4

Telefon 95-714

KMETIJSKA ZADRUGA

TRST, Ulica Ugo Foscolo 1

Telefon 94-386

TRST, Ulica dell'Istria 10

BAR SPORTIVO

Cvetličarna «IVANKA»

TRST, Ulica dell'Istria 19 — Telefon 95-062

GRADBENO PODJETJE

KARLO BAN & Co.

družba z o. z.

TRST, Ulica Malolica 1/1 — Telefon 90-821

MERCERIE-FODERAMI

MARIO VERN

TRST, Campo S. Giacomo 9 — Telefon 95-880

Zobni zdravnik

Dr. R. HLAVATY

TRST, Ulica Lavatolo 4/1

Dr. Stanislav PAVLICA

zobozdravnik

TRST, Ulica Grega 9

Telefon 31-813

Ribarnica Marčela Pertot

TRST — BARKOVLE

Ulica Perarolo 2

Tvrška Milan Švab-Soave

TRST, Ulica San Giusto 16

Telefon 93-609

Cvetličarna «MARIJA»

Vedno sveže raznovrstne

cvetlice za vsako priložnost

TRST, Trg Giambattista Vico 7

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST, Trg sv. Jakoba 3

Tel. 95-881 — Ure najboljših

znamk, velika izbira zlatih

okrasov za vse prilike

KROJACNICA

VLADO PREMUR

TRST, Ulica Ginnastica 35

Telefon 45-447

KROJASKI SALON

M. MOZETIČ

TRST, Trg Garibaldi 11

Telefon 90-280

Velika izbira modernega blaga

JULIJA VIKTOR

Manufaktura Kleparstvo

in drobno blago delavnica

OPČINE, Alpinska 87, tel. 221-385

MLEKARNA

LUCIO

OPČINE (na Brdini)

DRUŠTVENA GOSTILNA

na Opčinah, vabi na dobro

domače vino

TRGOVINA JESTVIN

GIZELA MEDEN

TRST, Ulica La Marmora 15

GOSTILNA

OSTROUŠKA

TRST, Ulica S. Nicolò 1

GOSTILNA

ŠKABAR

VELIKI REPEN — Tel. 221-690

Najemnik KUTIN vošči cenj.

gostom vesele praznike

TRGOVINA JESTVIN

JERKIČ

TRST — Strada vecchia per l'Istria 64 — Telefon 41-175

vošči prijetne praznike

TRGOVINA SEMEN IN AGROTEHNIČNIH POTREBŠČIN

VLADIMIR MARINAC

TRST — Strada vecchia per l'Istria — Telefon 41-176

ELEKTROMECHANICNA DELAVNICA ZA AVTOMOBILE

IN MOTOCIKLE

VLADO ŠVARA

TRST, Ulica Giulia 23 — Telefon 96-742

MILAN AMBROŽIČ

Elektro - instalacijsko podjetje in TRGOVINA

z električnimi predmeti:

lестenci, štedilniki, peč, pralni stroji, hladil-

niki in vse ostale gospodinjstve potrebščine

ULICA MIRAMARE ST. 29 — TELEFON 29-322

FRANC UDOVIČ - STOJAN - Trst

TRG PONTEROSSO 5

Manufakturna trgovina z veliko izbiro moškega

in ženskega blaga ter vsakovrstne konfekcije

TRGOVINA JESTVIN

ANTON ŠVARA

TRST — KATINARA — Telefon 90-685

vošči prijetne velikonočne praznike

KAVARNA-BAR

KAREL GUŠTIN

PADRICE - Tel. 226-136 - vošči

vesele velikonočne praznike

TRGOVINA JESTVIN

GUŠTIN

PADRICE, najemnik SILVAN

GRGIC se vlijudno priporoča

GOSTILNA

JOŽE MOŽINA

TREBCE ST. 49

priporoča svoje usluge

TRGOVINA JESTVIN

KAREL PAHOR

TREBCE ST. 111

vošči vesele praznike

Gostilna in tobakarna

«PRI MIČETU»

TREBCE ST. 17

domača vina in dobra kuhinja

GOSTILNA

RICO

BANI št. 70, najemnik TONČKA

VIDAU se vlijudno priporoča

TRGOVINA JESTVIN

VIDAU

BANI št. 72 — Tel. 221-387

se vlijudno priporoča

GOSTILNA

GRGIČ

PADRICE - Tel. 226-112 - vošči

vesele velikonočne praznike

TRGOVINA JESTVIN

KAREL KALC

GROPADA ST. 97

se vlijudno priporoča

TRGOVINA JESTVIN

AMALIJA KRIŽMANČIČ

GROPADA ST. 29

vošči vesele praznike

GOSTILNA

MILKOVIČ

GROPADA - Tel. 226-130 - želi

vesele velikonočne praznike

Gostilna in tobakarna

MILIČ

BRISCKI - Tel. 221-480 - vošči

prijetne velikonočne praznike

KAVARNA

METLIKA

BAZOVICA (center)

vošči prijetne velikonočne praznike

PEKARNA IN SLASČICARNA

RUDOLF MARC

BAZOVICA

TRGOVINA JESTVIN

HERMAN KRIŽMAN

BAZOVICA ST. 5

vošči obilo pirhov

GOSTILNA IN TRGOVINA JESTVIN

KRIŽMAN

VELIKI REPEN — Telefon 221-381 — priporoča svoje usluge

TRGOVINA JESTVIN

EDI KALC

PADRICE ST. 71

vošči prijetne velikonočne praznike

MESNICA

ALBIN BAK

PADRICE ST. 39

cenjenim odjemalcem vošči vesele veliko noč

DOBRO ZNANA TRGOVINA S CEVLJI IN TORBICAMI

Lastnik A. G. E. C.

«ROIANO»

TRST, ROJAN, TRG TRA I RIVI 2 - TEL. 31-108

vam nudi - ženske in moške pomladanske čevlje

najboljših znamk ter torbic zadnje novosti

Cvetličarna «SAVINA»

TRST, Ulica dell'Istria 10 — Telefon 55-590

TRGOVINA JESTVIN

MILAN BEVK

TRST, Drevored G. D'Annunzio 2 — Telefon 41-572

MANUFAKTURNA TRGOVINA

MARIO PERTOT

TRST, Ulica Parini 10

vam nudi

vsakovrstno žensko in moško blago, nogavice in drugo

ANDREJ BOLKO mr. ph.

UVOZ - IZVOZ

farmaceutski proizvodi in kemikalije

TRST - UL. TORREBIANCA 21. II

Telefon 31-315

To je

našel

tvrdke

PHILIPS

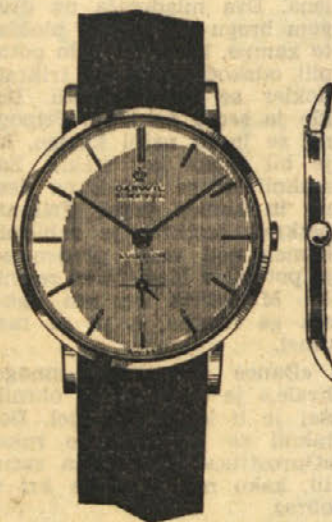
več vrednosti

vašemu denarju

gospodinjaki stroji-radio-TV

KNEZ VALTER NABREŽINA

Tel. 20.123 Za izvoz poseben popust

Najtanjša ura, kar jih je - milimetrska -

SUPER ŠVICARSKE MARKE

DARWIL

SUPER THIN

LUIS D'OR

VSEM, KI SE POSLUŽUJEJO MESNIC

AMATO PANKRACI

DOLINA — Telefon 97-612; DOMJO — Telefon 99-343;

TRST, Piazza Giarizzone — Telefon 50-695

voščito prijetne velikonočne praznike

GOSTILNA IN MESNICA

PETAROS

BORŠT ST. 60 — Telefon 97-651

se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

TRGOVINA JESTVIN

KLAVDIJ ULIVETI

RICMANJE ST. 88

vošči prijetne velikonočne praznike

GOSTILNA

GUŠTIN

ZGONIK — Telefon 225-102

vošči vesele velikonočne praznike

GOSTILNA

«PRI DEVETIH SESTRAH»

PROSEK — Telefon 225-146

Dobra kuhinja in pristna vina

TRGOVINA JESTVIN

MARTA HUSU

GABROVEC ST. 42

vošči prijetne velikonočne praznike

UVOZ-IZVOZ MESA IN MESNIH PROIZVODOV

MARTIN LOZAR

SV. KRIŽ ST. 404

Priporoča tudi svojo mesnico v Križu

SAMOPOSTREZNA TRGOVINA

FELIKS KOŠUTA

SV. KRIŽ — Telefon 221-540 • priporoča svoje usluge

TRGOVINA JESTVIN

MARUŠIČ

SALEZ ST. 20

vošči prijetne praznike

KROJACNICA

SESLJAN ST. 10

priporoča svoje usluge in vošči vesele velikonočne praznike

MESNICA

LAZZARO ELZO

NABREŽINA (postaja) vošči vesele velikonočne praznike

BRIVSKI IN DAMSKI SALON

STANKO DEVETAK

NABREŽINA — Telefon 20-123 — priporoča svoje usluge

MIRODILNICA (DROGERIJA)

NABREŽINA (center)

se priporoča in vošči vesele velikonočne praznike

FOTOGRAFSKI ATELJE

BARIČ

NABREŽINA (center) posreduje svoje usluge hitro in strokovno

ZALOGA PAPIRJA

GUIDO ZIDARIČ